ಮದಿಪು

ಬೊಂತೆಲ್ ಜಾರ್ದೆ ಪೆರಾರ್ದೆ

35

2004

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಮೊಕಲ್ನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 18 ದಶಬಂರ 2004ನೇ ದಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ದತ್ತಿ ನಿದಿ ಉದಿಪನ ಕೂಟ, **ತುಳುಅಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ** ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟಾರಕ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತವರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಜೈನಮಠ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊತ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದುಳ್ಳೆರ್. ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಕಾಸರಗೋಡುದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಯಿನ ಎಂ. ರಾಮಣ್ಣ ರೈ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಸಂಪಾಜೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಎಸ್. ಎಸ್. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಸಂಪಾಜೆ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್ ಶಾಖಾ ಪ್ರಬಂಧಕೆ ಸುರೇಶ್ ಕೋಟೆಕಾರ್, ಸಾಹಿತಿ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ ವೇದಿಕೆಡುಳ್ಳೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ 4 ದಶಂಬರ 2004ನೇ ದಾನಿ ನಡತ್ತಿನ ಬಿ. ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ ಮೊಕ್‌ಲೆನ **ಅವಾಂತರ** ಬೊಕ್ಕ **ಊರುಕೋಲು** ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಡಾ ನಾ. ಮೊಗಸಾಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಮೊಕುಲು ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಳ್ಳೆರ್. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಲೇಖಕೆರಾಯಿನ ಬಿ. ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್ ವೇದಿಕೆಡುಳ್ಳೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ ಮುಳ್ಕಿ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ 24 ನವೆಂಬರ್ 2004ನೇ ದಾನಿ ನಡತ್ತಿನ ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರೆನ **ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ** ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕೃತಿ ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಳ್ಳೆರ್. ಗಮಕ ವಾಚಕೆ ಎಚ್. ಯಜ್ಞೇಶ್ ಸುರತ್ಕಲ್, ಡಾ. ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್, ಲೇಖಕೆರಾಯಿನ ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ವೇದಿಕೆಡುಳ್ಳೆರ್.

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

ಮುಡಿ - 35
ಬೊಂತೆಲ್ - ಜಾರ್ದೆ - ಪೆರಾರ್ದೆ

Madipu **A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture :**
Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Manglaore - 575 003. ☎: 2459389

Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara
Editor	:	Dr. Palthadi Ramakrishna Achar
Managing Editor	:	S. H. Shivarudrappa
Cover Design	:	Manorama Digital Impressions
Printed at	:	Manorama Printers, Bejai, Mangalore ☎: 2222683
Pages	:	64
Vol.	:	9, 3
Period	:	15 Oct. 2004 - 14 Jan. 2005
ಬೆಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಅಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-

ಎದುರು ಪುಟ ಮಿತ್ತವು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 2003ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಬೊಕ್ಕ ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ ಮೂಡುಬಿದಿರೆದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು 3, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ನೇ ದಾನಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ ಆಳ್ವಾಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ಎಂ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವೆರೆನ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಹಕಾರದ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವೊಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಲಾಯಿನ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆಗ್ ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಲಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ 2003ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅಭಯಚಂದ್ರ ಜೈನ್, ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಸದಸ್ಯೆರ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಎದುರು ಪುಟ ತಿರ್ತವು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ "ಪತ್ತನೇ ವರ್ಸೊದ ಪರ್ಬೊ ಮಿನದನೊ" ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ಸಮಾರಂಭೊನ್ 15 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ನೇ ದಾನಿ ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡಪಾಯಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು, ದಶಮಾನೋತ್ಸವದ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ಪತ್ತ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತಿನ ಗಣ್ಯೆರ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬಂಟ್ವಾಳ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ, ಸಂದೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಫಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಡೇಸಾ, ಮಂಗಳಾ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಶೇರಿಗಾರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಮೂಡಾದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಸುರೇಶ್ ಬಲ್ಲಾಳ್, ಡಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ

ಮಲ್ಲಿಪಟ್ನ, ತುಳುಕೂಟ ಕುಡ್ಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ವೇದಿಕೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕೆ. ನಾಗೇಶ್ ಸಾಲಿಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ಮಿತ್ತ ಸಾಲ್

ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 2003ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಶ್ರೀ ಯಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭುಕುಲು ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 8ನೇ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊ 3, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ನೇ ದಾನಿ ಮೂಡುಬಿದಿರೆದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ) ಮೇರೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ನಡುತ್ತ ಸಾಲ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 8ನೇ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊನ್ ಡಿಸೆಂಬರ್ 3, 2004ನೇ ದಾನಿ ಮೂಡುಬಿದಿರೆದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಬಾಬು ಪರವ ಮೆರೆಗ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ತಿರ್ತ ಸಾಲ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 9ನೇ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊ ಡಿಸೆಂಬರ್ 3, 2004ನೇ ದಾನಿ ಮೂಡುಬಿದಿರೆದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಚಲನಚಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ವಾಮನ್ ರಾಜ್ ಮೇರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 8ನೇ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊನ್ ಡಿಸೆಂಬರ್ 3, 2004ನೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ ಮೇರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಫುಂಡಿದುಲಯಿದ ಮದಿಪು

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

ಪತ್ತ್ ಒರ್ಸೊಡು ಮಸ್ತ್ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕ		
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	8
ಅಕಾಡೆಮಿಗಿತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ	ಸಂಪಾದಕೆರ್	9
ಮಾನಾದಿಗೆದ ಫೆಲೋಶಿಫ್ ಪಡೆವೊಂದುಪ್ಪಿನ		11
ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್		
ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ತುಳು ಸಂಶೋಧನೆ		13
ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ		14
ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ ತುಳು ಭಾಷೆ ಯಕ್ಷಗಾನ		15
ಕೆ. ಬಿ. ವಾಮನ (ವಾಮನ ರಾಜ್) ತುಳು ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಚಲನಚಿತ್ರ		17
ಬಾಬು ಪರವ ತುಳು ಜಾನಪದ		18
ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತೆರ್		19
ಕಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	20
ತುಳು ಆಟೊಲೆ ರೈಸಾಟಿಗೆ!	ವರ್ಕಾಡಿ ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ	22
ಎದುರುಕತೆಕುಲೆ ಉತ್ತರ		24
ಒಂಜಿ ನಿನೆತ್ತ ಬೊಲ್ಪು ಸಾರ ಸಾಲ್ ನಿನೆಕ್ಲೆ ಪಾಲ್	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ	26
ಕಾಳರಾಮ	ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ	29
ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಲು	ಎನ್. ಎಮ್. ಸಾಲಿಯಾನ್.	35
ನಮ್ಮ ಉಜಾಡ್ ಮಲ್ಪುನ ಅನ್ಯಾಯೊ	ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರು,	39
ಬಿನ್ನೆರ್	ಕಿರಣ	40
ಜೋಡು	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ	40
ಬಾರೆದ ಮದಿಮೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ದೇಯಿ ಮೊಯಿಲಿ	41
ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆ: ಬಾಬು ನಲ್ಕೆ ಬೋಳ	ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ	42
ಪ್ರೀತಿ ಉರ್ಲು	ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	43
ಕಣ್ಣಾ ಮುಚ್ಚೀ ಕಾಡ್..... ಗೂಡೂ.....!	ರೂಪಕಲಾ ಎಸ್. ಆಳ್ವ	44
ಶ್ರೀ ದೈವ ಬನ್ನಡ್ಕತ್ತಾಯ	ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ	52
ಚಾವಡಿಡೊಂಜಿ ಚರ್ಚೆ	ರತ್ನಾ ಜಿ. ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ	54
ಮೊಗೇರೆರ್, ಮರಕಲೆರ್, ಮೊಗವೀರೆರ್	ರಮಾನಾಥ್ ಕೋಟೆಕಾರ್	59
ಕರುಕುಂಬುಡದ ಕನ	ಡಾ. ನಾ. ಮೊಗಸಾಲೆ, ಕಾಂತಾವರ	61
ಜಿಬಿಲಿದ ಗೊಬ್ಬು	ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	62
ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆದ ಪೊರ್ಲು	ಆರ್. ಆರ್. ಕಾವೂರು	63

		ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮ	ಪಳನೀರು ವಾಸು ದೇವ ಭಟ್	64
ಮದಿಮಾಯಾಗ್...	ಅಕ್ಷರ, ನಯನಾಡು	64
ಬೊಲ್ಪು	ಕೆ. ಎಸ್. ಮೋಹನ್ ಸುವರ್ಣ	65
ನಮ್ಮವೇ ಆಂಡಲಾ ನಂಕಿಜ್ಜಿ ದಾಯೆ?	ಸುಧಾಕರ್ ಬನ್ನಂಜೆ	66
ಸೋಜಿಗಯೆ ಉಂದು ಸೋಜಿಗ	ಸುನಂದಾ ಎಸ್. ರೈ	67
ನಮ್ಮ ಊರ್ದ ಪಾತೆರ	ಡಾ. ಪಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸಾದ್	68
ತರೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ತರೆಕ್ಕ್	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ	69
ಲೆಪ್ಪುದ ಆಟ	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್	69
ಆನಿ- ಇನಿ	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	70
ಪೊಡಿ ಕಬಿತೆಲು	ಕೆ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ	71
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು		72
೨೦೦೮ರ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು		74
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತೆರ್		75
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯಿನ ಬೂಕುಲು		76

ಪತ್ತ್ ಒರ್ಸೊಡು ಮಸ್ತ್ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಪಡೆಯಿನ
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರಿನ 12 ಸಪ್ಟಂಬರ 2003ನೆದಾನಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ವಸಂತ ಮಹಲ್‌ಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಎಣ್ಮನೆದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ ಮಗ್ತ್ ಒರ್ಸೊದ 3 ದಶಂಬರ 2004ನೆದಾನಿ ಒಂಬೊರ್ನೆದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊಗು ಮೂಡುಬಿದ್ರೆಡ್ ನಮ ಮಾತ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‍ಯೊ. ಅಲ್ಪ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಲು ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ್ರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನೊ ಸಮಾರಂಭೊ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ನಡತ್ತಿನವು ನಂಕ್ ಮಾಂತರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿನವು.

ಈ ಒರ್ಸೊ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ್ರೆಗೇ ಸುರುತ್ತ ದೇಶೀಯ ಗಣ್ಯೆರಾದ್ ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಪಡೆಯಿನವು ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸುದ ಅಭಿಮಾನದ ಬೊಕ್ಕ ಹೆಮ್ಮೆದ ಇಸೊಯೊ ಆದುಂಡು. ಕರಿನ ಒರ್ಸೊ ಅಮೇರಿಕಾದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಡಾ. ಪೀಟರ್ ಕ್ಲಾಸಿ ವಾದೇಶೀಯ ಗಣ್ಯೆರಾದ್ ಸುರುತ್ತಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಒಂಜಿ ಮಾದರಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯಾದ್ ಕಟ್ಟೆದ್ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಇನಿದಾನಿಗ್ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿದ ಕುಲಪತಿಯಾದುಪ್ಪುನ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಈ ಸರ್ತಿದ ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮೊಟ್ಟುಗೆ ಇತ್ತ್‌ನವು ಆತೇ ಸಂತೋಸದ ಸಂಗತಿ.

ಕರಿನ ರಡ್ಡ್ ಒರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿದಾನದೊ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸವುನ ಪ್ರಯತ್ನೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜೊಗಾದ್ ಗಣ್ಯೆರೆನ್ ಕೂಡಾವೊಂದು ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋಯಿನವು ಅಲ್ಪ ತುಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿದೊಟ್ಟುಗು ನಡಪಾಯಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಸೊ ಉಂದು ಮಾತೊ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿನವು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುಣೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಕಜ್ಜೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಗಣ್ಯೆರ್, ಸಂಘಟನೆಲು, ಸಂಸ್ಥೆಲು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುದು ಆ ಕೆಲಸೊಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನವು ಒಂದಿ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್.

ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಕಲ್ಲೆ ಶಿವೋತ್ತಮ ರಾವ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾರ್ಕಳ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ರತ್ನಕುಮಾರ್, ಕುದ್ಯಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ ಈ ವಿಚಾರವಾದ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತುಳುಬಾಸೆ 8ನೆದ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸೇರೆಡಾಯಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ಎಚ್ಚರಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾದೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪತ್ರಿಕೆಲು, ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್, ಕುಡ್ಲ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಬೆಂಗಲೂರು ದೂರದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರೊಲು, ಈ ಟಿವಿ, ಉದಯ ಟಿವಿ, ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲ, ಸಿಟಿ ಚಾನೆಲ್, ಸಿ. ಸಿ. ಇಂಡಿಯಾ, ಕುಡ್ಲದರ್ಶನ, ಓಸಿಯನ್, ಕ್ಯಾಡ್ ಮೀಡಿಯಾ ಅಂಚೆನೇ ಮಸ್ತ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಹಿತೈಷಿಲು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಾರ್ಯಕಟ್ಟೊಲೆ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಚಾರ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಸಿಬ್ಬಂದಿಲು, ಸಚಿವೆರ್ನಕುಲು, ಶಾಸಕೆರ್, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ತುಳು ಕೂಟ ದಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತ ಸಂಘಟನೆಲು ನಮನ್, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಕುಲು ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪೂನಾದ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞೆ ಖೊಬ್ ಚಂದಾನಿ ಪಪ್ಪಿನಾರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್

8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪುಟ್ಟಾದ್ ತುಳು ಅಲ್ಪಸೇರುನೆಕ್ಕ್ ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ಕಾಲಂದ್ ಪನ್ತೆರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಈ ಬಗೆಟ್ ತುಳುವೆರ್ ನನಲಾತ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನ ಕೊರ್ದು ದುಂಬು ಪೋವೊಡುಂದು ಸಾದಿ ತೋಜದೆರ್.

ಈ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊಲೆಡ್ ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್, ಕುವೆಂಪು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕವಿ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಬಿಕುಲೆನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮೊ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಲೆಡ್, ಅಂಚೆನೆ ಕಾಸರಗೋಡು, ಮಡಿಕೇರಿ, ಚಿಕ್ಕನಾಯ್ಕನ ಹಳ್ಳಿ, ಮುಂಬಯಿ, ಚೆನ್ನೈ, ಗ ಓವಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ನಡತಿನ ವಿಭಾಗಮಟ್ಟೊಲೆ, ಗಡಿನಾಡ್ ಉಚ್ಛಯೊಲೆ ಕೂಡಾಟೊಡು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಕಿ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆ ಒಟ್ಟುಡು ದುಂಬಿತ್ತ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಜನಪದ ವಾದ್ಯ ಮೇಳೊ, ಯಕ್ಷಪ್ರಮೀಳ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ ಉತ್ಸವ, ಅನುವಾದ ಕಮ್ಮಟೊ. ಚಾವಡಿ ಕೂಟೊಲು, ತುಳು ಪಟೇಲೆರು, ಸಹಯೋಗದ ಕಜ್ಜೊ ಕೂಟೊಲು ಮಸ್ತ್ ಕೋಡಿಲೆಡ, ಮಸ್ತ್ ನಮೂನೆಲೆಡ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಒಂರ್ಬನೆದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಬೊ ಬೆದ್ರದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು ಮೂಡುಬಿದ್ರೆದ ಆಳ್ವಾಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಗುರ್ಕಾರ್ನೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ ಒರಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಡಾ. ಎಂ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವರೆನ ಸಹಕಾರೊಡು ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್‌ನವು ಒಂಜಿ ನೆಂಪು.

ಈ ಒರ್ಸೊದ ದಶಂಬರ 15ನೆದಾನಿ ಕುಡಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತ್ತ್‌ನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಪತ್ತನೆ ಒರ್ಸೊದ ಪರ್ಬೊ ಮಿನದನೊ' ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ನಡತ್ತುಂಡ್. ಅಯಿತ ನೆಂಪುಗಾತ್ರ ಒಂಜಿ ನೆಂಪು ಸಂಚಿ, ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಬೂಕುಲೆ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನನಲಾತ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅವು ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕರ್ತವ್ಯಲಾ ಇಮ್ಮಡಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ತುಳುವೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಕನೊಕುಲು ನಿಜ ಅವೊಡಾಯಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ. ಪೊರ್ತುನು ಎದಿಕೊಂದೇ ಮಸ್ತ್ ಬಗೆತ ಕಜ್ಜೊಲೆ ಅಟ್ಟಣೆಗ್ ಜವೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ತುಳು ಗ್ರಂಥ ಸೂಚಿ, ತುಳುಸಾಹಿತಿ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಕೈಪಿಡಿದಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸೊಲು ಆವೊಂದುಂಡು. ಅವು ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗೊಡೆ ಆದ್ ಮುಗಿಪುಲೆಕೊ ತೂವೊಡಾಪುಂಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಮದಿಪು ಇಂದಾನಿಗ್ 35ನೆನೆದ ಸಂಚಿನ್ ತೂಪುನ ಭಾಗ್ಯೊ ಬತ್ತ್‌ದೆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪತ್ರಿಕೆದ ಒಂಜನೇ ಸಂಚಿಡ್ದ್ 35ನನೇ ಸಂಚಿ ಮುಟ್ಟ, ಎನ್ನ ಕೈತ್ರ, ಗೇನೊದ ಗುಣತ, ಆರೈಕೆಡ್ ಬುಳೆದ್, ಬಳತ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂಡ ಪನ್ಯರೆ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸು ಆತೇ ಅಭಿಮಾನಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ನನಲಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ತೂದು ದುಂಬು ಸಾಗ್‌ದ್ ಪೋವೊಡು. ಅಯಿತ ಬಹುಬಾರೊ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪಿ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ದನವು.

ಈ ಸಂಚಿದ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಗೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೆಂದಿನ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಸುಗಿತೊಂದು ಇಂದೆನ್ ನಿಕ್ಲೆ ಕೈಕ್‌ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಪೊಸ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆಗ್ ಅಧಿಕಾರ ಬುಡುಕೊರ್ಪಿ ಪೊರ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಾಲನೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತ ಪೊಸ ಸದಸ್ಯರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಬಾಮಿಯೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಇತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಕರಿದ್ ಪತ್ತೊಂಜನೆ ವರ್ಸೊ ದಿಂಜೊಂದುಂಡು. ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಈ ಮೂವೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಕೆಲಸೊಲು ನಡತ್ತ್‌ನ ಉಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈತ್ ಕಾಲದ ಸಾಧನೆಲೆನ್ ದಾಖಲೆಗಾದ್ ಒಂಜಿ ಕೈಪಿಡಿಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ದೀವೊಂದು ಪಾಡೊಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನನದ ನಿಕುಲು ನನಲಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಪೋಪರ್ ಪನ್ಪಿ ಭರವಸೆ ಎಂಕುಂಡು. ಅವೆಟ್ ಆವೊಡೇ ಆಯಿನ ಕೆಲವು ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಮುಲ್ಪ ತೆರಿಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

- ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಣ್ಮಾನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿತಲದ ಹಂತೊಡು ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಕೋಡಿ ಎತ್ತಾವುನ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಆವೊಡು.
- ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಹಂಪಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ ಎಚ್ಚಿಗೆದ ಕೆಲಸೊಲು ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಆದ್ ಮುಗಿಪುಲೆಕ ತೂವುಡು. ಇತ್ತೆ ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡು ನಮ್ಮಾರೇ ಆಯಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಕುಲಪತಿ ಆದುಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾದ್ ಈ ಕೆಲಸ ಈಡೇರುನೆಟ್ಟ್ ದಾಲಾ ಅನುಮಾನ ಉಪ್ಪಂದ್.
- ತುಳು ಗ್ರಂಥ ಸೂಚಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿತ ಅರೆವಾಸಿ ಕೆಲಸ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಆದ್ ಮುಗಿಯೊಡು.
- ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿದ ಪ್ರಕಟಣೆ ಆವೊಡು.
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಲಾಯಿನ ಮದಿಪು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ದರ್ಶನ ಸಂಚಿಕೆಲೆ ಪ್ರಕಟಣೆದ ಕೆಲಸ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್‌ಲಾ ನಡತೊಂದು ಬರೊಡು. ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಸಂಚಿಕೆಲು ಬತ್ತ್‌ದೊ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಲೇಖಕೆರೆನ ಬೊಕ್ಕ ಓದುಗೆರೆನ ಬಳಗ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಮಸ್ತ್ ಅಜೀವ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ನನಲಾತ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಆವೊಡು.
- ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಪಟ್ಟುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಡಪೊಡು.
- ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಒಂಜಿ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪದ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ ಆದ್ ಬುಳೆದ್ ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಇರಾದೆಡ್ ಒಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಯೋಜನೆಗ್ ಪಿದಡ್ದ್‌ಂಡ್, ಉಂದು ನನಲಾ ಆತ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡ್ ಆವೊಡು.
- ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪ್ರಾಯೋಜನೆಡ್ ಮಾತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲು ಉಪ್ಪುನ ಗಣಕಯಂತ್ರೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅವು ಈಡೇರೊಡು. ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಜನರೇಟರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲೆ ಅಗತ್ಯಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಛೇರಿಗ್ ಉಂಡು. ನನದ ಅವಧಿಡ್ ಗ್ರಂಥ ನಿರ್ಮಾಣ, ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಗ್ರಂಥ ವಿತರಣೆ ಕೆಲಸೊಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಮಾತ ಕಜ್ಜೊಲು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ್ ನಡತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಸಾಧನೆ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಬಾಮಿಯೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಕಾಡೆಮಿಗಿತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಇತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊದ ಬಾಲೆ. ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿನೊರ ಪಿರತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂನಗ ಪುಟ್ಟು, ಬಳಕೆಡ್ ಅನುಭವಿತಿ ಕಷ್ಟ-ಸುಖೊಕುಲು ಸರಿ ಸಮಾನವಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪ. ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ದಾಲ ಕುಂದು ಉಂಡಾತಿಜಿ. ಆಂಡ ನನದ ವಡ್ಡರೊಗು ಮಾತ್ರ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ, ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ದಿಂಜಿ ಮನಸ್‌ದ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಬೋಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಂಡ ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಜನೊಕುಲು ಕೊರ್ಪಿ ಉಮೇದ್ ಅಯಿನ್ ಬಾಯಿದ ಪಾತೆರೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕಾರ್ಯರೂಪೊಡ್ಲಾ ಮಲ್ತ್ ತೋಜವೊಡು, ತುಳು ಬಾಸೆ ಕಿನ್ಯ ಬಾಸೆ ಅಂದಂಡ್ಲಾ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆ. ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಬುಳೆವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಬಾಸೆ. ರಾಜಮರ್ಯಾದಿದ ಕೊರತೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಯಿಕೊಂತೆ ಬಡಪೊತ್ತು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಅರುಣಾಬ್ಜೆ, ವಿಷ್ಣುತುಂಗಡ್ದ್ ಸುರುವಾದ್ ಮಂದಾರ, ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಏತೋ ಜನೊ ತುಳು ಸಾಹಿತಿ, ಕವಿಕುಲುನಕುಲು ತುಳುಟು ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುತ ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿತೊನ್ಯರೆ ಪುನೆಯೆರ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಪಾತೆರುನಕುಲೆಗ್ ಆ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತೊಂತೆ ಕೀಳರಿಮೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪಗ್ ಅವು ಅರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಪೂರಾ ಮಾಜಿದಿಜಿ. ತುಳು ಪಾತೆರ್ಂಡ ಯಾನ್ ಓಲಾಂಡಲಾ ಹಲ್ಕಾವೆನಾ ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ ಜನೊಕುಲೆಡ ನನಲಾ ಒರಿದ್ಂಡ್. ಈ ಪೋಡಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಪೋಂಡ ಮಾತ್ರ ತುಳು ಉದ್ಧಾರ ಆವು.

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಒರಿಕೊನುನೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ ಕಂಡೆಕ್ಟರ್‌ನಕುಲೆ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ತುಳುತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಕೀಳರಿಮೆ ಬುಡ್ದು ಇತ್ತೆಲಾ ಅಕುಲು ಪಯಣ ಮಲ್ಪಿ ಜನೊಕುಲೆಡ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರ್ವೆರ್. ತುಳು ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲು ಈಡೆ ಬತ್ತಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ತುಳು ಕಲ್ಪುರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ದಕುಲುಲಾ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರ್ಪೆರ್ ಆಂಡಲ ಬಸ್ಸೆಡ್ ಪರಬಾಸೆದ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಲೆನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪಯಣಿಗೆರೆನ ನೆಮ್ಮದಿ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ನಾಣ್ಯೊದ ರಡ್ಡ್ ಪುಡೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನೊಡೂಂದಾಂಡ ಅಯಿತ ಒಟ್ಟುಗೆ ಬಾಸೆನ್ಲಾ ಒರಿತೊನೊಡು. ನಮ್ಮ ಗುರು ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಎಂಚ ನಡತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಅಕುಲು ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿಗ್ ನಮಲಾ ಪಜ್ಜೆದೀವೊಡು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನುಡೂಂದಾಂಡ ನಮ್ಮ ಪರ್ಬದಿನೊಕುಲೆನ್ ನಮ ಆಚರಣೆಗ್ ಕನವೊಡು, ಬಿಸು, ಪತ್ತನಾಜೆ, ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ, ತುಡರ್ ಪರ್ಬ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಕೆಡ್ಡಸ, ಕಂಡದ ಕೋರಿ, ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜವುನ ಕೊಯ್ಲ್ ಪರ್ಬ, ಪುದ್ವಾರ್ - ಉಂದು ಪೂರ ತುಳುವೆರೆನನೇ ಪರ್ಬೊಲು. ತುಳುವೆರೇ ನೆತ್ತ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಬುಡಿಯೆರ್ಂದಾಂಡ ಕುಡ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲೇರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಪರ್ಬೊಲೆನ ಆಚರಣೆ ಒರಿತೊನ್ಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಒಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಬಿಸು, ಆಟಿ, ಕೆಡ್ಡಸ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಅಲ್ತ ಜನೊಕುಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಡೆವೊಂದು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಂಡ್. ಆಂಡ ಜನೊಕುಲು ಅಯಿಡ್ದ್ ದಿಂಜ ಉಮೇದ್ ಪಡೆವೊನ್ನಲೆಕ ತೋಜುಜಿ.

ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿ ಅರಿಯೊಂದು ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದಾವರ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಕೆಲವು ಪರ್ಬೊಲು ಉಂತುದು ಪೋಯ. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬೆನ್ನಿದ ಪೊರ್ತುಗು ಕಂಡದ ಬರಿಟೆ ಪೋನಗ ನಂಕ್

ಪಾರ್ದನೊದ ಗಾಯನ ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ನಟ್ಟಿದ ಪೊರ್ತುರ್ಲು ಓಬೇಲೆ ಕೇನೆದ್ಂಡ್. ಆ ಸೊರೊ ಪೂರಾ ಇತ್ತೆ ಕಂತ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ಅರಿದ್ ಪೋತ. ಇತ್ತೆ ಅಜ್ಜಿ ಪ್ಯಾಂಟಮನಕತೆನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಪಂಡ ಮಾತ್ರ ಜೋಕುಲು ಕೇನ್ವ. ಅಜ್ಜಿ ಪನ್ನ ಕತೆ ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಜಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರ್ಪುಜಿ, ಪುಲ್ಲಿಗ್ ತುಳು ಬರ್ಪುಜಿ. ಅಂಚ ಅಜ್ಜಿ-ಪುಲ್ಲಿನ ಸಮ್ಮಂದೊನೇ ಕಡಿಯೊಂದುಂಡು.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿ ತುಳು ನಲಿಕೆಲಿತ್ತ. ಕುದ್ಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ ತುಳ್ಳಲ್‌ನಾಡು (ನಲಿಕೆದ ಊರು) ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವೃತ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಇತ್ತೆ ಈ ನಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುನೆನೇ ಬುಡ್ತೆರ್. ಯುವಜನ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆ ವರ್ಸಗೊರ ಈ ನಲಿಕೆದ ಪಂತೊ ಮಲ್ಪಿನೆಡ್ಡಾವರ ಯುವಕ, ಯುವತಿ ಮಂಡಲದಕುಲು ವರ್ಸೊಗೊರ ಆಂಡಲಾ ನಲಿಕೆ ಓಲುಂಡುಂದು ನಾಡೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಯುವಜನ ಮೇಳೊಡು ತುಳು ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತೆ, ನಲಿಕೆಗ್ಲಾ ಆಸ್ಪದ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತ್ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದುಂಬೊರ ಮೂಡುಬಿದ್ರೆಡ್ ಸಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲೆಗಾದ್ ನಲಿಕೆದ ಕಮ್ಮಟ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಯುವಕ-ಯುವತಿ ಮಂಡಲದಕುಲು ತುಳುನಲಿಕೆದ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪೊನೊಡು. ನಲಿಕೆದ ತಂಡ ಕಟ್ಟೊಡು, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನ್ಪರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜೇ ಮನಸ್‌ಡ್ ಕಜ್ಜೊದ ಕಳಕ್ ಜತ್ತೆರ್ಂಡ ಮಾತ್ರ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿದ್‌ಬರು. ತುಳು ಉದ್ಧಾರ ಆವು.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

ಕೆ. ಬಿ. ವಾಮನ್ (ಕೆ. ರಾಮನ್ ರಾಜ್)
C/o ಶ್ರೀ ಶಶಿಕಿರಣ್
'ವಿಜಯ ಕಿರಣ' ಮನೆ
ಕದ್ರಿಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ, ಸಿಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹಿಂಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು

ಎ. ಸದಾನಂದ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸ್ನಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಹಂಪನಕಟ್ಟಾ
ಮಂಗಳೂರು - 575001

ಜ್ಯೋತಿ ಮಹಾದೇವ
ನಂ. 40, "ಲಹರಿ"
ಅನಂತನಗರ ಮೊದಲ ಹಂತ
ಮೂರನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ
ಮಣಿಪಾಲ - 576104

ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ
2-104, ವಿದ್ಯಾನಗರ
ಅಂಚೆ ಉಜಿರೆ - 574 240
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು ದ.ಕ.

ಆನ್ಸಿ ಡಿಸೋಜ ಪಾಲಡ್ಕ
ಇ2 - 13 9, ಬಿವಾನ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ III
ವಸಾಯಿ ರೋಡ್ ಪೂರ್ವ
ಥಾಣ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ
ಪ್ರೊಫೆಸರ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಹಂಪಿ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆವರಣ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ - 583 276

ಮಾನಾದಿಗೆದ ಫೆಲೋಶಿಫ್ ಪಡೆವೊಂದುಪ್ಪಿನ
ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್

ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ, ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

"ಸಮಸ್ತ ಜನವಾದಿಲೆನ, ಸರ್ವಜನೊಕುಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪುನ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಪ್ರಯೋಗ ಸಾಲೆನೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತಿ ಶಿಲ್ಪಿ, ಸಮಾಜೊದ ಎಡ್ಡೆಪುಗಾದ್ ಕ್ರಾಂತಿದ ಪಜ್ಜೆಲೆನ್ ಸಾಂತ್ವನೊಡೆ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಶಕ್ತಿ, ಭಾರತ ದೇಶೊದ ಸುಪುತ್ರ ಆದ್ ಲೋಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮೇರೆನ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲು ಅಖಿಲ ಭಾರತೊಗೇ ಆದರ್ಶ" ಇಂಚ ದೇಶೊದ ಮಾಹಾನ್ ಸಾಹಿತಿಲು, ಯೋಗಿಲು, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಲು ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆವೊಂದುಪ್ಪಿನ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ರಾಜರ್ಷಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯಿನ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಶ್ರೀ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡ್ತಿಯೆರೆನ ಕಡಿರ ಮಗೆ ಆದ್ 1948ನೇ ನವಂಬರ 25ನಾನಿ ಜನನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. 1968ಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡು ಪದವಿ ಪಡೆದ್ ತನ್ನ ಇರ್ವನೆ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೈಕೊಂಡೆರ್.

ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಬಜಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರೊದ ಬಗೆಕಾತೇ ತನ್ನ ಸಾಧನೆನ್ ಮುಡಿಪಾದ್ ದೀವಂದೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಕಡೆಡ್ದ್ ನಡಪಿನ ಅನ್ನದಾನ, ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಅಭಯದಾನ, ನ್ಯಾಯದಾನ ಇಂಚ ಮಾತ ವಿಷಯೊಲಾ ಸರಿಗಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆಪಿನ ರೀತಿ-ರಿವಾಜಿಡ್ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿಲೆಕ ತೂವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್, ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬೇತೆ ಬೆತೆ ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯೊಲೆನ್ ನಡಪವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಲೋಕೋಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯರೆಗಾದ್ ಯುರೋಪ್, ಜಿನೇವ, ವ್ಯಾಟಿಕನ್, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್, ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್, ಥೈಲ್ಯಾಂಡಂ, ನೈರೋಬಿಯಾ, ಸಿಯೋಲ್, ಜಪಾನ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಬಾಲಿ, ನೇಪಾಳ, ಇಂಚ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಶೊಲೆಗ್ ಪೋದು ಬತ್ತೆರ್. ಭಾರತೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಗ್ ಪರ್ಯಟನ ಮಲ್ತೆರ್. ಪೋಯಿನ ಊರುಲೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆನ್, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಲೆನ್, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘ -ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ತೂದು ಅಲ್ಪದ ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲೆಡ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕರಿನ 35 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊನು ಕೇಂದ್ರವಾದ್ ದೀವೊಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಡಪವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸಯುಗೊತ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಶಿಲ್ಪಿ ಪನ್ಪಿ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆವೊಂಡೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಡೆಬುಡಂದೆ ದಿಂಜಿ ಮನಸ್‌ದ ಬೆರಿಸಹಾಯ ಕೊರೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ನ ಪದಿಯಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಅರೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪೂಜ್ಯ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುಟು ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದವುಂದೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಕ್ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮನೆತನದಕುಲು ಕೊರ್ನಾತ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕುಡ ಏರ್ ಕೊರ್ನವುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸುರುತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳೊಂದೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪಕೆರೇ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಹಿರಿಯೆರ್. ಒಡೆಯ ಅರಸುಲೆನ ಕಾಲೊಡು

ಈ ಮೇಳೊದಕುಲು ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಡ್ ಆಟೊಗೊಬ್ಬಿನ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು. ಮೇಳೊದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಪುದರ್ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ನಕುಲೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ ನೆಡ್ಡಾವರ ಈ ಮೇಳೊ ಕುಂದುದಾಂತೆ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಟು ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರೊನೊಂಜೆನ್ನಾ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಉಮೇದ್ ಪುಗರೊಡಾಯಿನವೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆ ಪಂಡ ಭೂತಾರಾಧನೆ. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಟು ಮಂಜುನಾಥ ದೇವೆರೆಗ್ ಜನೊಕುಲು ಏತ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ನಡಪುವೆರಾ ಅವ್ವೇ ಭಕ್ತಿನ್ ಜನೊಕುಲು ಅಣ್ಣಪ್ಪ ದೈವೊಗ್ಲಾ ತೋಜವೆರ್. ಕಾಲ ಬದಲಾಂಡಲಾ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ದೈವೊಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಪಾಡ್ದಿಜೆರ್. ರೀತಿ ರಿವಾಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲಬದ್ಧವಾದ್ ದೈವೊಲೆನ್ ನೇಮೊ, ಕೋಲೊಲೆನ್ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ನಡಪವೊಂದು ಬತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಏತೋ.ದೈವಸ್ಥಾನಲೆನ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗಾದ್ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ದುಡ್ಡುದ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಟು 'ಮಂಜೂಷಾ' ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಯಿಟ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪಿರಾರ್‌ದ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಶೇಷ ವಸ್ತುಲೆನ್ ದೀದ್ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. 1989ಡ್ ಫಿನ್ಲೇಂಡ್‌ದ ಪ್ರೊ ಲೌರಿಹಾಂಕ್ ತಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಕುಲೆಗ್ ಆಸರೆ ಕೊರಿನಾರ್ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಆರ್ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟೊಡು ತುಳು ಜಾನಪದ ಮೆರೆಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊದ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪೊಗು ಬರೊಡೂಂದಾಂಡ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಅಭಯೊನೇ ಕಾರಣೊ.

ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಯಿನ ಸಾರೊಗಟ್ಲೆ ತಾರಿದೋಲೆ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಅರಿದ್ ಪೋವಂದೆ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 1993ಡ್ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಗು ರಡ್ಡನೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ತುಳು ಪೀಠ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ತೆ ಈಡೆ ಮುಟ್ಟ ನಾಲ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕರೆ ಬಂಜಡುಪ್ಪುನ ತುಳು ಕೃತಿಕುಲೆನ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಭಾರತ ಸರಕಾರೊದ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1994) ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆಗ್ ಬೇತೆ ಏತೊ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ 'ವೈಷ್ಣವ ಮಾರ್ತಂಡ' ಬಿರ್ದ್. ಉಡುಪಿ ಪರ್ಯಾಯೊಡು ಕೊರ್ತಿನ ಸಮಾಜ ರತ್ನ, ಧರ್ಮರತ್ನಾಕರ ಬಿರ್ದ್, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ದಿಗಂಬರ ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆ ಕೊರ್ತಿನ 'ಧರ್ಮಯೋಗಿ' ಬಿರ್ದ್ ಅತ್ತಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶಂಕರ ದಯಾಳ್ ಶರ್ಮರೆನ ರಾಜರ್ಷಿ ಬಿರ್ದ್, ದೆಹಲಿದ ಭಾವೈಕ್ಯತಾ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಬಿರ್ದ್ ಇಂಚ ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನೊಲೆನ್ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಪಡೆತೆರ್ ನರಸಿಂಹ ರಾವ್. ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಧಾನಿನಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಆರೆಗ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಫಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಸಂದೊಂದುಂಡು.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು

ತುಳು ಸಂಶೋಧನೆ

ಬಿಜೈ ಹೊಸ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575004

1931ನೇ ಜುಲಾಯಿ 7ನಾನಿ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡು ಪುಟ್ಯೆರ್. ಅರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು ಅಪ್ಪೆ ರಾಜೀವಿ. ಕುಡಲದ ಬೆಸೆಂಟ್ ಶಾಲೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಪಾಸಾದ್ ಸೈಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಮುಟ್ಟ ಓದ್ಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಪಿಕೋಟೆಡುಪ್ಪಿ ಕೇರಳ ಸೋಪ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಡು ಸಾಬೂನು ತಯಾರಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನೊದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊದ ಸಾಬೂನು ರಸಾಯನ ತಜ್ಞೆ ಆದ್ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯೆರ್.

ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆತ ಮಾತ ಮರ್ಗಿಲ್ ತೂಯಿನಾರ್. ಅರೆನ ಆಸಕ್ತಿ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ವಿಷಯೊಡತ್ತ್. ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಶಾಸನಾಧ್ಯಯನ, ನಾಣ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿಟ್ ಸಂಶೋಧನೆ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಜಾನಪದ, ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಾಸ್ತು, ಪ್ರತಿಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಂಖ ಚಿಪ್ಪು ಸಂಗ್ರಹ, ಖನಿಜ ರತ್ನ ಸಂಗ್ರಹ, ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಸಂಗ್ರಹ ಇಂಚ ಮಾತ ಕಳಟ್ಟ್‌ಲಾ ಆರ್ ಎಡ್ಡೇನ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನಾರಂ. ಅಡಿಮುಟ್ಟ ಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿರ್ಧಾರೊಗು ಬರ್ಪಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಪ್ರಭುಕುಲು.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ದಿಂಜ ಕಾಲೊ ಮುಟ್ಟ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿಸಾರೊವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಆಳುಪ ವಂಶೊದಕುಲು. ಅಕುಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಚರಿತ್ರೆಗಾರೆರ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿಯಿಜೆರ್. ಈ ಇತಿಹಾಸೊದ ಅಧ್ಯಯನೊಡು ಚರಿತ್ರೆಗಾರೆರ್ ಪಿರ ಬೂರ್ದೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ದಾಖಲೆದಾಂತಿನವೇ ಕಾರಣ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ನಾಣ್ಯೊಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಅವೆನ ಆಧಾರೊಡು ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯೆರ್. ಚರಿತ್ರೆಗಾರೆರ್ನಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ, ಸಾಳ್ವಮಲ್ಲ, ಸಾಮಂತ ಕೇಸರಿ, ಕಾಯ್ವುರಗಂಡ ಮಾಡಿ ಭೂಪಾಲ, ಈಸವುರ, ವೈರಿಗಜಕೇಸರಿ, ಗುತ್ತರ ಭೀಮ, ಮಲೆಗಳ ಕೇಸರಿ ಇಂಚ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯಿನ ಕೆಲವು ರಾಜರೆನಕುಲೆನ್ ಪತ್ತ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತಿಹಾಸ ಲೇಖನ ಬರೆಯೆರ್. ಈ ಲೇಖನೊ 1965ಡ್ ಬನಾರಸ್‌ದ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘದ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಚೆನ್ನೈದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘೊದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪೊಸನಾಣ್ಯ ಪತ್ತೆದ ಬಗೆಟೊಂಜಿ ಲೇಕನೊಲಾ ಬರೆತೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ವಂಶೊದ ರಾಜೆರ್ನಕುಲೆ ನಾಣ್ಯದ ಸುರುತ ಸಂಶೋಧನೆ ಪನ್ಪಿ ಕೀರ್ತಿ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಮೇರೆಗ್ ಸಂದುಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊದ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಇಲಾಖೆದ ಶತಾಬ್ದಿ ಸಂಚಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಪ್ರಭುಕುಲು ಬೊಳ್ಪುಗು ಪಾಡ್ದೆರ್.

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆಯಿನ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ Indiana (ಇಂಡಿಯಾನ) ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೆನರಾ 200 ಸಂಚಿ ಪೊಲಿ ಗ್ರಂಥೊನು ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್ ಪ್ರಭುಕುಲು. ತುಳುನಾಡ್ದ ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ವಿಷಯೊಡು ಯುಗ ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಮೇರ್ ಕೆಲವು ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಉಡುಪಿಡ್ದ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪಿನ 'ಇತಿಹಾಸ' ಏರ್ಯದ ಮಂಗಳ ತಿಮರು ನೆಂಪು ಸಂಚಿಡ್ಲಾ ಮೇರ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭುಕುಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಮ್ಮಾನ, ಇನಾಮುಲೆನ ಸಂದಾಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಖಿಲ ಭಾರತ 5ನೇ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ 1990ಡ್ ಗೋವಾಡ್ ನಡಪುನಗ ಮೇರ್ ತುಳು ಸಂಶೋಧನೆಗಾದ್

ಸಂಮಾನ ಪಡೆತೆರ್ ವಾರಾಣಾಶಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘೊಡ್ದು ಸಂಶೋಧನೆಗಾದ್ 1992ಡ್ ಎಂ.ಎಚ್. ಪದಕ ಪಡೆತೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶಂಖ ಚಿಪ್ಪು ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗೋ ಮೇರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ 1997ಡ್ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಣ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕೆರೆ ಸಂಘಡ್ದ್ ಸಂಮಾನ ಪಡೆತೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒರಿ ಮಲ್ಪ ಚರಿತ್ರೆಗಾರೆ, ಸಂಶೋಧಕೆ ಪನ್ಪಿನೆಲೆಟ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಇನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ

ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ

ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕವಿ ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ನಾವಡೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಾರ್ವತಿಯಮ್ಮನ ಮಗೆ ಎ. ವಿ. ನಾವಡೆರ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಅಮ್ಮೆಂಬಳಡ್ 1946ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್ 28ನಾನಿ ಪುಟ್ಟೆರ್. 1970ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡ್ದು ಕನ್ನಡ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆನ್ ಐನೆನೇ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಸ್ ಮಲ್ತಿನ ನಾವಡೆರ್ ಇತ್ತೆ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡು ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗೊದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಾವಡೆರ್ ಸುರುಕು ಕುಂದಾಪುರೊತ ಭಂಡಾರ್‌ಕಾರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರ್ಯೆರ್. ಅಲ್ಪ 24 ವರ್ಸೊ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಹಂಪಿಗ್ ಪೋದ್ 1994ಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್, ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ಭಾಷಾನಿಕಾಯದ ಡೀನ್ ಆದ್, ಪುರಂದರದಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆದ್ ಎಡ್ಡೆ ನಿಮ್ಮೆದೀದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಜಾನಪದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೋಶ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ, ಜನಾಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಡ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರೊ. ನಾವಡೆರ್ ವಿವಕ್ಷೆ, ವೈದ್ಯರ ಹಾಡು, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಕೋಶ, ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ, ಕುಡುಬಿಯವರು, ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ, ಕಾಡ್ಯನಾಟ, ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ಜಾನಪದ ಸಮಾಲೋಚನ, ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ, ಕೊರಗ, ಕಾಡ್ಯನಾಟದ ಕಥೆಗಳು, ಜಾನಪದ ಕೈಪಿಡಿ, ಒಂದು ಸೊಲ್ಲು ನೂರು ಸೊರ, ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ, ತುಳು ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಶಬ್ದ ಪುರುಷ, ಸಾವಿರಾರು ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಇಂಚ 30ಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್. ದಿಂಜ ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್.

ಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆ, ಸಂಶೋಧಕೆ, ಸಂಘಟಕೆರಾಯಿನ ನಾವಡೆರೆನ್ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆಗ್ ಲೆಕ್ಕನೇ ಇಜ್ಜಿ. ವಿವಕ್ಷೆ ಗ್ರಂಥೊಗು 1984ಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಂದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡು. ಕಾಡ್ಯನಾಟ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಗ್ರಂಥೊಗು ಗುಂಡ್ಮಿ ಜಾನಪದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಕಾಡೆಮಿ ಮೇರೆನ್ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ಪನ್ಪಿ ಬಿರ್ದ್ ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಆರ್ಯಭಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕು. ಶಿ. ಜಾನಪದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ,

ಪರಶುರಾಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ದಂಪತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ಪ್ರೊ. ವಿ. ನಾವಡೆರ್. ಮೆರೆಗ್ ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾನಪದ ಸಂಘ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಕೊರ್ತುಂಡು.

ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡೆರ್ ತುಳುಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊಗ್ ಸಂದಾಯಿನ ಸೇವೆ ಪುಗರೊಡಾಯಿನವು. ಉಡುಪಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ್ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯ ಸುರು ಆಪಿ ಸಮಯೊಡು ನಾವಡೆರ್ 1979ಡ್ದ್ 1982 ಮುಟ್ಟ ನಿಘಂಟ್‌ದ ಉಪಸಂಪಾದಕೆ ಆದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಉಡುಪಿದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗ ಕಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರೊದೊಟ್ಟುಗೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯ ನಡಪಯಿನಾರ್.

ಡಾ. ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ತುಳುಕ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಬರೆಯಿ ಪ್ರಬಂಧೊಲೆನ್ ಪ್ರೊ. ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರೆರೊಟ್ಟು ಸೇರೊಂದು ಕನ್ನಡೊಗು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆ ಬೂಕು ತುಳುವ ದರ್ಶನ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಸಂದಿಲೆಡ್ ಅತಿ ಉದ್ದವಾಯಿನ ಸಿರಿ ಸಂದಿನ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿಡಿಗೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿಡ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಏತೋ ತುಳು ಜನಪದ ಕಬಿತೆ, ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡಿತ್ತೊಂದು ತುಳುಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟೊದ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಗೆಪ್ಪರೆಗಾದ್ ಪುನೆವೊಂದುಪ್ಪಿನಾರ್.

ಇಂಚಿನ ಸಾಧಕೆ ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡೆರೆನ್ ಗೌರವದ ಮಣೆಟ್ ಕುಲ್ಲದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸು ಪಡೆವೊಂದುಂಡು.

ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ

ತುಳು ಭಾಷೆ ಯಕ್ಷಗಾನ

ಸಂಧ್ಯಾ ನಿಲಯ, ಬಂಗಾಡಿ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು

ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಬಂಗವಾಡಿ (ಬಂಗಾಡಿ)ದ ಕುತ್ರೊಟ್ಟು ಮಂಜು ಭಂಡಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಿನ್ನಿಯಮ್ಮನ ಮಗೆ ಆದ್ 1951ನೇ ನವಂಬರ 14ನಾನಿ ಅನಂತರಾಮೆರ್ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಬಾಲ್ಯಕಾಲೊಡು ಅರೆನ ಕುಟುಮೊಗಿತ್ತಿ ಬಡಪೊತ್ತುಡ್ದಾವರ ಆರೆಗ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಕಲ್ಪಾಟ ಪೂರ್ತಿ ಮಲ್ಪುರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ. ಆಂಡ ಎಲ್ಯೆಪ್ಪು ನಿಡ್ಡಿಂಚಿಡ್ದೇ ಆರೆಗ್ ಪಾಂಡಿತ್ಯೊ ಪಡೆವೊನುಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ. ಆರ್ ಗುರುಕುಲಾಯಿನ ನೀಲಕಂಠ ಭಟ್ರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ಖಾಸಗಿಯಾದ್ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡ ರತ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ಲಾ ಕುಲ್ಲುದು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರೊನು ಬುಳೆಪವೊಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ಆರೆನ ದಿಟ್ಟಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆತಂಚಿ ತಿರ್ಗ್ಂಡ್. ಬೆಳಾಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಆಚಾರ್ರೆನ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಪಡೆದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ನೃತ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಘಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಯಲಾಟ ಗೊಬ್ಬರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯಿನ ಬಂಗಾಡಿದಾರ್ ಅಯಿನೊಂಜಿ ಕಸುಬಾದ್ ಕೈಕೊಂಡೆರ್.

ತನ್ನ 18ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕಳಕ್ ಜತ್ತಿನ ಬಂಗಾಡಿದಾರ್ ವೇಣೂರು, ದೇಲಂಪುರಿ ಮೇಳೊಲೆಡ್ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ನಾರಾಯಣ ಮಣಿಯಾಣಿಯೆರೆಡ್ದ್ ಭಾಗವತಿಕೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಬಂಗಾಡಿದಾರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆಡ್ದೇ ಓದುನಿ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ತನ್ನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಗ್ರಂತ ಬಂಡಾರೊಡಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಸಾರೊ ಗ್ರಂತೊಲೆನ್ಲಾ ಆರ್ ಓದುದು ಮುಗಿತೆರ್. ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದೊಂದು

ಪೋಯಿಲೆಕ ಆರೆಗ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಡ್ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ತಾನ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಬಂಗಾಡಿದ ಕೊಲ್ಲಿ ದುರ್ಗೆನ ಬಗ್ಗೆ ಸುರುತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಓದಿನ ಆ ಕಾಲೊದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಗವತೆರಾಯಿ ದಾಮೋದರ ಮಂಡೆಚ್ಚೆರ್ ಆರೆನ ಬೆರಿತಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಾಭಾಸ್‌ಗಿರಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕೊಲ್ಲಿ ದುರ್ಗೆಡ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪದ ಪಿಂಗಾರ ಮದ್ಮಲ್ ಮುಟ್ಟ ಬಂಗಾಡಿದಾರ್ ಸುಮಾರ್ 87 ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಂದು ಪೂರ ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿ ಕಥಾವಸ್ತುದವು. ಕೆಲವು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಧಾನ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ನನ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಕಥಾವಸ್ತುದವು. ಕುಡ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲು. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಎಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆ ಪ್ರಸೊಂಗೊಲೆನ ತಿರ್ಲ್, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅವು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪರೆ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿನವು. ಇಂಚಾದ್ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಜನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್.

ಇರಾ ಸೋಮನಾಥೇಶ್ವರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಸಭಾ, ಸುರತ್ಕಲ್ ಮೇಳ, ಕದ್ರಿಮೇಳ, ಬೆಳ್ಮಣ್ ಮೇಳ, ಬಪ್ಪನಾಡು, ಅಮ್ಮಾಡಿ, ಸೊರ್ನಾಡು, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ನಂದಾವರ, ಕುರ್ನಾಡು ಮೇಳ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಮೇಳದಕುಲು ಬಂಗಾಡಿದಾರೆ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬು ತೋಜದೆರ್. ಮೇಳದ ಯಜಮಾನ್ಯೆರ್ನಕುಲು ಕಾತ್ ಉಂತುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟದ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಗ್ ಬೇಡಿಕೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ತುಳು ಕತೆಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಪದೊರಚನೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಕೀರ್ತಿ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆಗ್ ಸಂದುಂಡು. ಪಟ್ಟದ ಪದ್ಮಲೆ ಮೇರೆನ ಸುರುತ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ ಕೃತಿ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ, ನಾಗಸಂಪಿಗೆ, ಗೋಣಶಂಕರೆ, ಶೀಂತ್ರಿದ ಚೆನ್ನಕ್ಕೆ, ಬೊಳ್ಳಿಗಿಂಡ್ಯೆ, ತುಲುನಾಡ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಗಾಂಡೀವ ಬಿರುವೆ, ಪಟ್ಟದ ಪೆರುಮಳೆ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಚಂದಪಾಲಿ, ಕಚ್ಚೂರಮಾಲ್ದಿ ಉಂದು ಪೂರ ತುಳುಟು ಪ್ರದರ್ಶನ ಆದ್ ಜಯಭೇರಿ ಪಡೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ತುಳುತಿಟ್ಟು ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಪ್ರಕಾರೊ ಊಟರ್ನೆ ಆಯರೆ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆನ ಕೃತಿಕುಲೆನವೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಂಡಲಾ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಆರ್ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಬರ್ಪಿ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ದುಸ್ಸೆತೊಲಾ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಅನಂತರಾಮೆರ್ ತನ್ನ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗ್ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಗಾತೇ ಮುಡಿಪುದೀಜೆರ್, ನಾಟಕೊದ ಕಳಕ್ಕ್‌ಲಾ ಪಜ್ಜೆದೀಯೆರ್. ದೇವು ಪೂಂಜೆ, ಸಿರಿಗಂಗೆ, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಳ್, ಕೊಲ್ಲಿದುರ್ಗೆ, ಡ್ರೈವರ್ ದಾಮು, ಮುಳ್ಳುದ ಬಲ್ಲೆ ಇಂಚ ದಿಂಜ ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಗೊಬ್ಬಾದೆರ್. ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ಆರ್ ಕೆಲವು ಭಕ್ತಿಗೀತೆ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಸಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ದರ್ಪಣ, ಕಚ್ಚೂರು ನಾಗೇಶ್ವರ ಚರಿತ್ರೆ, ಬಂಗಾಡಿದ ಇತಿಹಾಸ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಾಟೊಡು ಪ್ರಧಾನ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಸುಮಾರು 10-12 ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಲೆಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒದಗಾದೆರ್.

ಇಂಚ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾರಂಗೊಡು ಎಡೆಬುಡಂದೆ ಸೇವೆ ಸಂದವೊಂದುಪ್ಪಿ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆಗ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡ್ದು ಸುರು ಆದ್ ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಏತೋ ಕಡೆಟ್ ಸಂಮಾನ ಸಂದಾಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸ್ಥಾಪನೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತಿನ್ ಇನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾರಿ ಮೋಕೆಡ್ ಮರ್ಯಾದಿದ ಮಣೆ ದೀದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಕೆ. ಬಿ. ವಾಮನ (ವಾಮನ ರಾಜ್)

ತುಳು ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಚಲನಚಿತ್ರ

ಮುಂಬೈ

ವಾಮನ್‌ರಾಜ್, ಕೆ. ಬಿ. ವಾಮನ, ವಾಮನ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಪುದರ್‌ಡ್ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಿನ, ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾದ ಕಳಟ್ ಒರಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಮೆರೆಯಿನ ವಾಮನ ರಾಜೆರೆನ ಪೂರ್ತಿ ಪುದರ್ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಬೋಳಾರ್ ವಾಮನ್.

ಸೋಮಪ್ಪ ಕರ್ಕೇರ ಬೊಕ್ಕ ಸೇಸಮ್ಮನ ಮಗೆ ಆದ್ ವಾಮನರಾಜ್ ಕುಡಲದ ಬೋಳಾರ್‌ದ ಪೊಯ್ಯೆ ಬಜಾನ್ನೂರ್‌ಡ್ 1939ನೇ ಅಗೋಸ್ತು 10ನಾನಿ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಕುಡಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಬಿ.ಕಾಂ. ಪದವಿ ಮುಗಿತ್ದ್ ಉದ್ಯೋಗೊಗಾದ್ 1961ಡ್ ಮುಂಬಯಿ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಕೆಲವು ಸಮಯ ಕಾಟನ್ ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಮೋಶನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಡ್ ಸಹಾಯಕ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕೆ ಆದ್ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯೆರ್.

ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡ್ದೆ ತುಳು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊದ ಕಳಟ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತಿ ವಾಮನ ರಾಜ್ ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆದ ಆರ್. ಎಸ್. ನಾವೂರ್‌ಕರ್ ಮೇರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯೆರ್. ಮೇರ್ ಮುಂಬಯಿ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಕೆ. ಸುವರ್ಣ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ಊರು ಭಂಗ ನಾಟಕೊದ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರೊದ ಮೂಲಕ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಕೆ. ಸುವರ್ಣ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ಊರು ಭಂಗ ನಾಟಕೊದ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರೊದ ಮೂಲಕ ಮುಂಬಯಿ ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಗಟ್ಟಿಡ್ ನೆಲೆಯಾಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಣಾಂಧ, ಹೃದಯ ತರಂಗ, ಕಂಕಣಬಲ, ಮುಕ್ತಿ, ನಲ್ವತ್ತರ ನಲುಗು, ನನ್ನ ಹರಣ ನಿನಗೆ ಶರಣ, ಅದೃಷ್ಟ, ತುಗಲಕ್, ಸುಳಿ, ಸೂತ್ರ, ಯಾರು ಹಿತವರು, ನಾವಿಲ್ಲದಾಗ, ರಣಹದ್ದುಗಳು ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕನ್ನಡಿಗೆರೆನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯೆರ್.

ಮುಂಬಯಿಗ್ ಪೋದು ಮರಾಠಿ-ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಭಾಷಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಪಡೆದ್ ಗುಂತಾ, ದೋನೀ ಘರಟಾ, ಗುಡ್‌ಬೈ ಡಾಕ್ಟರ್, ಅರಣ್ಯದಾಹ, ಭೌರ, ಮಾಜಾಕುನ್ಹಾ, ಮ್ಹಣಾಮಿ, ಫೋನ್ ನಂ.: 33333, ಥ್ಯಾಂಕ್ಯೂ ಮಿಸ್ಟರ್ ಗ್ಲ್ಯಾಡ್, ಕಾಟೆಚಾ ಚೆಂದ್ರು, ಸರ್ತಾ ಸರೇನಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಂಚಿ ಸಾವ್ಲಿ ನಿರಾಲಿ, ಮಜೇ ಘರ್ ಟೇ, ಮಾಜಿಪಿಲೆ, ಕಾಳೆ ಬೇಟ್ ಲಾಲ್ ಬತ್ತಿ, ಕಥಾ ಕುಣ್ಹಾಚಿ ವ್ಯಥಾ ಕುಣ್ಹಾ ಝುಪಾಟ್ ಲೇಲಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಮರಾಠಿ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ ಮರಾಠಿ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಮೀರ್ದ್ ಮುಂಬಯಿದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸೋಜಿಗ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಯೆರ್ 1970ಡ್ ಬೌರ ನಾಟಕದ ಅಭಿನಯೊಗು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ್ ಆಳ್ತೇಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ 1985ಡ್ ಅರಣ್ಯದಾಹ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕೊಗು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಟ್ಯದರ್ಪಣ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಥ್ಯಾಂಕ್ಯು ಮಿಸ್ಟರ್ ಗ್ಲಾಡ್, ಗುಡ್ ಬೈ ಡಾಕ್ಟರ್, ಕಾಟೆಚಾ ಚಂದ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಂಚಿ ಸಾವ್ಲಿ ನಿರಾಲಿ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಮಲ್ತಿ ಅಭಿನಯೊಲೆಗ್ ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಡ್ದ್ ಇನಾಮು ಪಡೆಯೆರ್. 1970ಡ್ ಭದ್ರಾ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕದ ಅಭಿನಯೊಗು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 'ಉಲ್ಬನ್' ಹಿಂದಿ ನಾಟಕದ ಅಭಿನಯೋಗು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ ಪುಣೆ ಮುಕುಲೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಭಿನಯೊಗಾದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ ಹಿಂದಿ ನಾಟಕ ರಂಗೊಗು

ಜತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕ್, ಶಾಹಜಹಾನ್, ಉಲ್ಜನ್, ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷಾ, ನವ ಪ್ರಭಾತ್, ಬೀಸ್ ಸಾಲ್ ಪಹಲೇ ಇಂಚ ದಿಂಜ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತನ್ನ ಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯ ತೋಜಯೆರ್. ಶಹೀದ್, ನಾರದ್‌ಲೀಲಾ, ಘುರ್‌ಕುಲ್, ಭೀಕಾಜಿ ರಾವ್, ಕರೋಡ್‌ಪತಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಸಿನಿಮೊಲೆಡ್ಲಾ ವಾಮನರಾಜ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ವಾಮನ ರಾಜ್ ನಾಟಕರಂಗೊದ ಮಾಳಿಗೆನ್ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಮೊಟ್ಟೆ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಏರೊಂದು ಪೋಯಿನಾರ್, ವಿಶು ಕುಮಾರೆರೆನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ದಂಡೆಕೇರಿನ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕೆ. ಎನ್. ಟೈಲರ್‌ನ ತಮ್ಮಲೆ ಅರ್ವತ್ತನ ಕೋಲ, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿನ ಯಾನ್ ಪಿನಯೆ, ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು, ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ರೆನ ವಸುಂಧರ, ಈ ನಲ್ಕೆದಾಯೆ, ಭೂತೊದ ಇಲ್ಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಮೋಕೆದ ಮೆಗ್ಯೆ, ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಲಿ, ಆ ರಾತ್ರೆದ ರಹಸ್ಯ, ಹೊನ್ನೂರ್ದ ಕತೆ, ಬೈರನ ಬದ್ಕ್, ಕರುಣೆದಾಂತಿ ಕಣ್ಣ್, ದಿಕ್ಕ್‌ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ, ಎನ್ನಂದಿಭಾಗ್ಯ, ಒಂಜೇ ನೆತ್ತೆರ್, ಊರುಗೊಂಜಿ ಮಾರಿ, ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿಪಲೆ, ಮಡೆ ಇರೆ, ಗುಂಡೊಡ್ದು ಪದ್ರಾಡ್, ಮೋಕೆಡ್ ಒಂತೆ ಜೋಕೆ ಇಂಚ ಏತೋ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ವರಾಠಿಗೆರೆನ ಬಾಂಧವ್ಯೊನು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೆರ್. ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಮರಾಠಿಗೆರೆನ ಬಾಂಧವ್ಯೊನು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೆರ್. ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ತುಳು ಸಿನಿಮೊಡು ಮೇರ್ ಮಲ್ತಿನ ಚೆನ್ನಯನ ಅಭಿನಯೊನಂತೂ ತುಯಿನಕುಲು ಮರಪ್ಪಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ಅತ್ತಂದೆ ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೆರ್, ಮಾರಿಬಲೆ, ಕುದ್ರೆಮುಖ, ಮದರ್, ಅಖಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಇಂಚ ಕೆಲವು ತುಳು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮೊಲೆಡ್ಲಾ ಆರ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ತುಳು ನಾಟಕ ಸಿನಿಮಾದ ಕಳಟ್ ದಾಖಲೆದ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಬಹುಭಾಷಾ ನಟೆ ವಾಮನ ರಾಜೆರೆನ್ ಇನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾರಿ ಖುಶಿಟ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪೊಂದುಂಡು.

ಬಾಬು ಪರವ ತುಳು ಜಾನಪದ

ಅಂಬಾಲಗುಡ್ಡೆ, ಮೂಡುಕೊಣಾಜೆ, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶೇಷ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆಯಾಯಿನ ಭೂತಾರಾಧನೆಡ್ ತನನ್ ಪೂರ್ತಿ ತೊಡಗವೊನ್ನಾರ್ ಪಡುಕೊಣಾಜೆದ ಪೊಕ್ರು ಪರವೆ ಮೇರೆನ ಮಗೆ ಬಾಬು ಪರವೆ. ತನ್ನ 10ನೇ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ 75ನೇ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಎಡೆ ಬುಡಂದೆ ಭೂತ ಕಟ್ಟುನ ಕಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆತ್ತೆರ್.

ಮೇರ್ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲೆನ್ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ತೆರಿಯೊನ್ನಾರ್. ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ ವಿದ್ಯೆಡ್ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಪಾರ್ದನೊ, ಸಂದಿಲೆನ್ ದೊಂಡೆ ಕಟ್ಟಂದೆ ಗಂಟೆ ಗಟ್ಲೆ ಪಂಡೊಂದು ಪೋಪಿನಾರ್. ಕರಿನ 50 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಈ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಕಳಟ್ಟ್ ದಿಂಜ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತಿನಾರ್.

ಭೂತನರ್ತನ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಕೊಡಮಂತಾಯ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಜುಮಾದಿ, ಕುಕ್ಕಿನಂತಾಯ, ದುಗಲಾಯ ಇಂಚ ದಿಂಜ ದೈವೊಲೆಗ್ ಕಟ್ಟುನೆಟ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತೆರ್. ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮೊಡು ಕೋಟಿನ ಪಾತ್ರಿಯಾದ್ ಮೆರೆಯಿನಾರ್. ಪಾರ್ದನೊ, ಸಂದಿಲೆನ್ ದೊಂಡೆ ಕಟ್ಟಂದೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಲೆ ಪಂಡೊಂದು ಪೋಪಿನಾರ್. ಕರಿನ 50 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಕಳಟ್ಟ್ ದಿಂಜ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತಿನಾಲ್.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಸಾದಕೊದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತಿನಕುಲುಂದು ತೆರಿದ್ ಮೇರೆಗ್ಲಾ ಸಾಧಕೊದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿನ ನೇಮೊದ ನರ್ತನೊಡು ತೋಜಾದ್ ಮೆರೆಯಿನಾರ್, ಆದಿ ಎಣ್ಣೂರುಡ್ದು ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಜ, ಶೇಣಿ, ಆರಿಗೊ, ಅಗೆತ್ತಾಡಿ, ಮನವಳಿಕೆ, ಮಣಿ ಮಜಲು, ಕಾಸರಗೋಡು, ಸಾಣೂರು, ಬೆಳ್ವಾಯಿ, ಕಾರ್ಕಳ, ಎಡಪದವು, ಮಿಜಾರು, ಮುದ್ರಾಡಿ ಅಜೆಕಾರು ಇಂಚ ನಾನಾ ಕೋಡಿಲೆಡ್ ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮೊಡು ಪಾತ್ರಿಯಾದ್ ತನ್ನ ನರ್ತನೊಡು ಸೈ ಪನ್ಪವೊನ್ನಾರ್. ದೂರೊದ ಮುಂಬಯಿಗ್ಲಾ ಪೋದು ಅಲ್ಪ ತುಳುವೆರೆಗಾದ್ ಕೋಲ ನಡಪದ್ ಕೊರ್ನಾರ್.

ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮೊಡು ಮೇರೆನ ಕೋಟೆನ್ ತೂಯಿನಕುಲು ಜುವೊಮಾನೊಡು ಮರಪ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮೊದ ನರ್ತನೊಗು ಅಗತ್ಯವಾಯಿನ ಕಳರಿ ಪಯಟ್ಟು, ಸಾಮು ವಿದ್ಯೆದ ಕೆಲವು ಅಡವುಲೆನ್ ಜನ ಮೆಚ್ಚುಗೆದ ರೀತಿಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುನ ಭೂತ ಕೋಲದ ಪೊರ್ತುಗು ಆವೇಶೊಡು ಮೊರಂಪು ಊರುದ್ ತಿರ್ಗುನ ವಿದ್ಯೆಲೆಡ್ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಡೆಯಿನ ಕಲಾವಿದೆ ಬಾಬು ಪರವ ಮೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸೂನಾದಿಗೆದ ಮಣೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಸಂದಾವೊಂದುಂಡು.

ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತೆರ್

ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣು ಲೈವೆರ್	ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ-ಪೊದ್ಲೊಲ್	ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮಿ
ತುಳು ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ದಿ. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ	ಶ್ರೀ ಸಿ. ರಾಘುವನ್ ನಾಟ್ಟರಿವುಂ

ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
ಪ್ಲೋರ್ಲು 61,
6ನೇ ಹಂತ
ಬಿ.ಇ.ಎಲ್. ಬಡಾವಣೆ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರಂ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 097

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
'ನೆಲೆ', ಬೆದ್ರಾಳ,
ಅಂಚೆ ನರಿಮೊಗರು
ಪುತ್ತೂರು - 574 312

ಡಾ. ಬಿ. ಸತೀಶ ರೈ
ಮಂಜುನಾಥ ಕ್ಲಿನಿಕ್
ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು - 11

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು
ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್
ಪೆರಿಂಜೆ - 574 227

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು
ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ., ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆ
ಉಜಿರೆ - 574 240

ಕಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಮುಂಬಯಿಗ್ ಪೋದು ನಿಲೆಯಾದ್ ತಾನ್ ಬರವು-ಸರವು ಕಲ್ತೊಂದು ಬಾಕಿವಾಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪವುನ ಗುರುವಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊಂದು, ಬುಳೆಪವೊಂದು ಉಪ್ಪಿನಾರ್ ತುಳು-ಕನ್ನಡಿಗೆರೆನ ಮೋಕೆದ ಮುಲ್ಲಕ್ಕ ಪ್ರೊ. ಸುನೀತಕ್ಕೆನ್ ಗೊತ್ತು ದಾಂತಿನಕುಲು ಮುಂಬಯಿ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್‌ಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕುದ ಕಳವಾರು ಗ್ರಾಮೊದ ಪಡುಮನೆ ಸುಂದರಿ ಬೊಕ್ಕ ಸುರತ್ಕಲ್ ಮುಂಚೂರು ಕೊಕ್ರಶೆಟ್ಟಿನ ಮಗಳಾದ್ ಸುನೀತ 1932ನೇ ವರ್ಸೊದ ಜೂನ್ 27ನಾನಿ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರಡ್ದ್ ಜನೊಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಿಯೆರ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ರಂಗಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನ ಕುಲು. ಅಕುಲೆಗಿತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೀತಿ ಮಗಳೆ ನೆತ್ತೆರ್ಡ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯೆ ಬರವು ಪನ್ಪಿ ಸಮಾಜೊದ ನಡುಟೆ ಬಳತಿನ ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ನ್ ಪಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಪಾಸ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಹಳ್ಳಿದ ಕಾಡ್-ತೋಡು ಕಡತೊಂದು ನಾಲ್‌ಮೈಲ್ ನಡತೊಂದು ಊರ್ದ್ಯಾಕುಲೆನ ಡೋಂಗಿ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಗೆನಿಪಂದೆ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮನ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೊಂದು ಕುಡಲದ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಬಿ. ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆಯೆರ್, ಅಯಿತ ಬೆಂಕ್ ಬಿ. ಟಿ. ಪದವಿಲಾ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣೊದ ಕಳಕ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಗುರು ಸ್ಥಾನೊಗು ಏರ್ಯೆರ್. ಆರ್ ಬಜೀ ಕಲ್ಪಾಟೊಡು ಮಾತ್ರ ಉಸಾರತ್ತ್. ಬಾಕಿದ ಗೊಬ್ಬುದಾಟೊ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೊಟ ಮಾತೆಡ್ಲಾ ಬಿರ್ಸೆದಿ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಹಟ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬದಿಗೆತೊನಂದಿನಾರೆನೇ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಮುಂಬಯಿ ಸೇರ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಎಂ. ಎ. ಪದವಿಲಾ ಪಡೆಯೆರ್.

ಸುನೀತಕ್ಕ ಮುಂಬಯಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಪತ್ತೊಂಜಿ ವರ್ಸೊ ಟೀಚರ್ ಆದ್ ಬೆಂದೆರ್, ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಖಾಲ್ಸಾ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಭೋದನೆದ ಬದ್ಕ್ ಸಾಗಯೆರ್, ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗೊಡು ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ ಆದ್ ಸೇರ್ದ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆದ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್, ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಆರೆಗ್ ಗೇನೊದ ಬಡವು ಅರತ್‌ಜಿ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಡ್ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆಯೆರ್.

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಬೋರ್ಡುಡು ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಲೊದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯೊದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್. ಪುಣೆ ಬಾಲಭಾರತಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ದಿಂಜ ವರ್ಸೊ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್.

ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ ತುಳು-ಕನ್ನಡದ ಮಲ್ಲ ಬರಹಗಾರ್ತಿ. ಆರ್ ಸುರುಕು ಬರೆಯಿನೆ ಕನ್ನಡೊಡು. ಆರೆನ ಸುರುತ ಕತೆ 'ಮೊದಲ ಹೆಣ್ಣು-ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು' ಪ್ರಜಾಮತ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬೂರ್‌ಂಡ್, ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಬರೆವೊಂದೇ ಪೋಯೆರ್, ಬೊಂಬಾಯಿದ ಚೇತನ, ಸಚೇತನ, ತಾಯಿನುಡಿ ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಆರೆನ ಕತೆ ಕುಲು ಬೊಳ್ಪು ತೂಯ, ಸುನೀತಕ್ಕ ಕತೆ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್‌ಂ

ದಾಂಡಲಾ ಮೂಲತ: ಆರ್ ಕವಿ ಹೃದಯೊದಾರ್, ಕನ್ನಡೊಡು ನಿನಾದ, ಅಂತರ ಗಂಗೆ, ಪಯಣ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಕಬಿತೆದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್, ಪಿಂಗಾರ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಗಸಂಪಿಗೆ ಪನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನ ಬೂಕುಲೆನ್ಲಾ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪದೆರ್, ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದೆ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ರೆನ ಬಗೆಟ್ ತುಳುಟು ಬೂಕು ಬರೆಯೆರ್, 'ಅಕ್ಷಯ ಸಂಪದ' ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಲೇಖನೊಲೆನ ಕೋಪೆ, ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧೊನು 'ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಯೆರ್,

ಪ್ರೊ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೋಗಿಲೆ ಸೊರತಾರ್, ವೇದಿಕೆ ಮಿತ್ತೇರ್ದ್ ಪದ ಪಂಡೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಸಬೆಟಿತ್ತಿನ ಕುಲು ಕೊಂಡೆ ಕೆಬಿಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇನೊಡು, ಎಡ್ಡೆ ಭಾಷಣಕಾರ್ತಿ, ಮುಂಬಯಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಟ್ದ್ ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ-ಈ ನಾಲ್ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಇಡೆಬುಡಂದೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚುನ ರೀತಿದ ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪಿ ಪೊಂಜೊವು ಪಂಡ-ಆರ್ ಸುನೀತಕ್ಕ. ಸುನೀತಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೂರ್ತರೂಪೊ. ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರೊಗು ಆರ್ ಪೋದು ಬಾರಿ ವರ್ಸೊ ಆಂಡಲಾ ಆರ್‌ತನ್ನ ಪುಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮುದೆತಿಯಿಜೆರ್, ಆರೆನ ದುಸ್ಸೈತ-ನಡೆ-ನುಡಿನ್ ತೂನಗನೇ ಆರೊರ್ತಿ ತುಳುವೆದಿ ಪೊಂಜೊವು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಪನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆರೆಗ್ ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನ, "ರಾವೋರಾವ್ ಕೊರ್‌ಂಗು ರಾವಂದೇನ್ ದಾನ್ಸೆ" ಪಾರ್ದನೊನು ರಾಗ್ಯೊತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಂಡ ಆರೆನ ಪೊರ್ಲುದ ರಾಗೊನು ಕೇಂಡ್‌ದ ನೇಜಿನಡ್ಪುನ ಹಳ್ಳಿದ ಪೊಂಜೆನಕುಲುಲಾ ತರೆ ತಗ್ಗವೊಡೆ.

ನೇಪಾಳ, ಮಲೇಶ್ಯಾ, ಹಾಂಕಾಂಗ್, ದುಬಾಯಿ, ಯುರೋಪ್ ಅಂಡಮಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ಭಾರತೊದ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲೋಕೊ ತೂಯಿನ ಮೇರ್ ಸಜ್ಜಂದಿ ಆಂಡ ಹಟವಾದಿ ಪೊಂಜೊವು. ಕೈಪಾಡಿ ಕಾರ್ಯೊ ಕೈಗೂಡು ನಾಡೆಮುಟ್ಟ ಸಾಧನೆ ಬುಡ್ಪಿನಾರತ್ತ್. ಅಂಚಾದೇ ಮುಂಬಯಿದ ತುಳು- ಕನ್ನಡಿಗೆರೆಗ್ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕಳಟ್ ಸಾದಿತೋಜಯರೆ ಸುನೀತಕ್ಕನೇ ಬೋಡು.

ಮೇರೆನ ಸೇವೆನ್ ತೆರಿದ್ ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ದುಬಾಯಿದ ಬಂಟರ ಸಂಘದ ಕುಲು ಸಂಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೇರೆನ ನಾಗ ಸಂಪಿಗೆ ಬೂಕುಗೂ ಇನಾಮು ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಮಾಸಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್, ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ 'ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೇರೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಒಲಿತ್‌ಂಡ್, ಔರಂಗಾಬಾದ್‌ದ ಬಂಟರ ಸಂಘದ ಕುಲು 'ಸಮಾಜ ಭೂಷಣ' ಬಿರ್ದ್‌ಕೂರ್ತೆರ್. ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ತುಳು ಕಬಿತೆ ಓದುದು ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆತೆರ್. ಒಡಿಯೂರುಡು 200ಡು ನಡತಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನನೊಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಪಟ್ಟ ಏರ್ದೆರ್. ಮೇರೆನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾದ್ ಗುಂಡು ರಾಜಶೆಟ್ಟಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಪದಕ ಪಡೆತೆರ್. 2005ನೇ ಜನವರಿ 2 ನಾನಿ ಪುತ್ತೂರ್ಡು ನಡತ್ತಿನ ದೇಶಭಕ್ತ ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಕುಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಾದ್ ಕೊರಿನ 'ಕಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ನ್ ಪಡೆಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿ. ಆರೆಗ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಎಡ್ಡೆಮಲ್ಪಡ್.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಆಟೊಲೆ ರೈಸಾಟಿಗೆ!

ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತುದೆಡ್ದಿಂಚಿ ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಟ್ಟ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸೀಮೆ. ಅವ್ಲ್ಲ ಮರೆಯಿನವು ನಮ್ಮ 'ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೀರೆರ್' ರೈಸಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಇನಿದಾನಿಗ್ ನಂಕ್, ನಮ್ಮ ಜನೊಕು ಬದುಕೆರೆ, ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಬಾಳ್ಯರೆ ತಾದಿ ತೋಜಾಯಿನವು ಈ ರಂಗ್‌ದ ರಂಗ ರಂಗಸ್ಥಳ. ಭಾರತೊಡು ಅವ್ವೇತೋ ರಂಗಕಲೆಕುಲು ಅಂಕದ ಪರದೆಡ್ದ್ ಇತ್ತೆ ಪಿರಬೂರ್ದ. ಅಂಚೆನೇ ನಮ್ಮ 'ಆಟೊ'ಲುಲಾ ಪಿರ ಬೂರ್ದನಾ ಪನ್ದ್ ಎನ್ನ್‌ನಗ... ಇಜ್ಜಿ ಮಾಯಕೊಡು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಡಾ ತೆಗ್‌ಲೊಂದು, ಬುಳೆವೊಂದು ವೀತ್ತ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಪ್ಪಾ, ನವ ಏತಾಂಡಲಾ ಆತೇ, ಕೈದಾಂಡ್ ಪಂದ್‌ದ್ ಏತ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಂಡ್‌ಡಲಾ ಪಿರ ಅಂಚೆನೇ ಅವು ಐತ 'ಐಸಿರ' ಒರಿತೊಂದ್ ಬರೊಂದುಂಡು. ಇಂದುವೇ ಈ ಕಲೆತ ತಿರ್ಲ್. ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ದ ರುಚಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ ತನ ಜೋಕುಲೆನ್ ಮಂಗಟಾಯರೆ ಮಾತಾನಮೂನೆದ ಗೊಬ್ಬಾಟಿಗೆನ್ನಾ ತನ ಮಟ್ಸೆಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದೊಲು. ಅಂಚಾದ್ ಆಲ್ನ ಉಡಲ್ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ- ಪುಣ್ಯ ಜಾಗ ಅಲ್ಪ ತಿರ್‌ಗ್-ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್, ನಲಿತ್‌ದ್-ತೆಲಿತ್‌ದ್ ಬದುಕುನ ನಮನೇ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ಪಂಡ ಹೆಚ್ಚಾವಂದ್. ಅಂಚಿನ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಉಡಾಲ್ದ್ ಇಪ್ಪುನ ಭಾಷೆನೇ ತುಳು. ತುಳುವೇ ಅಪ್ಪೆಭಾಷೆ ಆದಿತ್ತಿನಕ್ಲೇ ಜನಮಾನಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುಣ್ಯಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನು. ಅಂಚಿನವು ತುಳು ಭಾಷೆನ್ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಪುನವು ಅಗತ್ಯ ಅತ್ತೇ? ಆ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಮೂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನವು ಕಾಲೊದಲೆಪ್ಪುಗ್ ಕೊರಿನ ಉತ್ತರಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಹೆಚ್ಚಾವಂದ್ ಅತ್ತೇ? ತುಳುನ್ ಆಧರಿತ್‌ದ್ ಅವ್ವೇತೋ ತುಳು ಸಂಪ್ರದಾಯೊ, ಪಾಡ್ದನ, ನಡವಳಿಕೆ ಮಾತಾ ಬಳಕೆಡ್ ಅವ್ವೇತೋ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ತುಳು ಭಾಷೆಡೇ ಜನೊಕು ಸುಲಭೊಡು (ಅರ್ಥ) ಪನಿಯರೆ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಕಬಿಕುಲು ಪದ್ಯ ಬರೆಯೆರ್. ದುಂಬುಡ್ದೇ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ 'ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ', 'ಕಾಂತಾಬಾರೆ-ಬುದಬಾರೆ' ಇಂಚಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ರೈಸ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆಲಾ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಆಂಡ, ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ- ಅತ್ತ್ಂಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಮಾನಿಗ್ ಸೋಲಬೊಡು ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಅವ್ವೇತೋ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ತುಳುಟೇ ಬರ್ಪುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದುಂಬಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಬಜೀ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯೊಡು 'ಐಕ್' ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆಲಾ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ ' ತುಳು ಜನಮಾನಿ ಐಕ್ ಭಾರಿ ಬೇಗ 'ಒರ್ಗ್‌ದ್' ಪೋಯೆರ್.

ಅಲೇ! ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಯೇ ಒಂಜಿ ಕಾಲ. ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡ ಜನ 'ಚೀಪೆಗ್ ಅರಂಟುನ ಪಿಜಿನ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ' ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು 'ತುಳು-ತಿಟ್ಟು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೊಸತ್ತ್ಂಜಿ 'ತಿಟ್ಟು'ಲಾ ಉದಿಪುನ ಬೇಲೆಲಾ ಆಂಡ್. ಅದಗ ತುಳು ಕತೆಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಾಲ-ಯುಗ. ಏತೇತೋ ದೂರೊಡ್ದು ಜನ ನಡತ್‌ದ್, ವಾಹನ ಬಾಡಾಯಿಗ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಟತೂವೆರ್ ತನ್ನುಲೆಗ್ ಆ ಕಥೆ ಇಷ್ಟ ಆಂಡ ನಾಲ್ನಾಲ್ ಸರ್ತಿಲಾ ತೂವೆರ್. ಆ ವರ್ಷದ ಕತೆತ ನೂದನೇ ದಿನತಾನಿ 'ಟೆಂಟ್' ಗಿರಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ಟಿಕೇಟ್‌ದ ಆಟನ್ ತೂವೆರ್. ತೂತೆರ್. ಜನ ಆತೊಂಜಿ ಅಭಿಮಾನ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಿತ್ತ್‌ದೀತೆರ್.

ಅಂಚೆನೇ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು-ಕಥೆ, ಪದ್ಯ ಬರೆವಣಿಗೆದಾಕುಲೆನ ನಡುಟು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕಥೆ ಒರಿ ಬರೆದ್ ಕವಿತೆ ಬೊಕ್ಕ ಒರಿಯಡ ಬರೆಪಾಯೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ತಾನ್, ಕಥೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಕೊರ್ದು ಛಂದಸ್ಸು, ತಾಳಬೊಕ್ಕ ಒರಿಯಡ ಬರೆಪಾಯೆರ್. ಅಂಚಾಂಡ್, ತುಳುತ ಸಿರಿನ್ ಬೆಳಗಾಯೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಕವಿಕುಲು ಪುಡ್ಪೊಂಡೆರ್ ಬಗೆ ಬಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಿಯರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಎಡ್ಡೆಂತಿನ, ಸಾಧಾರಣ, ಬೊಕ್ಕ ಅಲ್ಪಡ್ದೇ, ಬಜೀ ಸುಮಾರ್-ಇಂಚ ಜನ ಲತ್ತೊಂದುಲ ಬುತ್ತರ್ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ತ್ರಾಸ್' ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲ್ನ ಮನೋ ಅಭಿರುಚಿ. ಮಸ್ತ್ ಕೃತಿಕಾರೆರ್ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತೆರ್ ಆಯೆರ್.

ಆಂಡ ಪನೊಡಾಯಿನವೇ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರ. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಕಥೆಬರೆಪು ನಾಕ್ಲು-ಬೇತೆ ಬೇತೆನೇ ಆಧಾರ ದೆತ್ತೊಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಆಧಾರಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ಜ್ಜೆರ್, ಮೂಲಕೃತಿಕಾರನ ಆಶಯನ್ ಅಲ್ಸಲ್ಪ ತಿದ್ಯಾದ್ ತನ್ನವೇ ಕಥೇಂದ್ ಪಂಡಿನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಕೆಲವೆಕ್ 'ಬಾಳ್ತೆರೆ' ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡು ಇಂಚ ಸತ್ತ್ವ ಇಜ್ಜಾಂದೇ ಕೇಲವು ಪ್ರಸಂಗೊಗುಲು ಬಜೀ 'ದಡ್ಡ್' ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಬಾರ್ ಕಡಿಮೆ ಆಂಡ್! ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿಚಾರಲಾ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯ. ಇತ್ತೆ ಈತ್ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಮೂಡ್‌ದ್‌ಬತ್ತ ಆಂಡ ಅವು ಒವುಲಾ ದುಂಬುದೇಕ್ ತಾಗ್‌ಜ್ಜಾ! ಒರೆಸಿಜ್ಜಾ! ಅಂಬಾಡ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುಯರೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂತ್ರೊನು ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಯಿನೆಡ್ಡಾವರಾ ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಬಾಳ್ತಾರೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಇಜ್ಜಿಯೇ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ದೆತ್ತ್‌ದಕ್ಕಿಯರ[illegible] ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲವು ಸತ್ತ್ವಇತ್ತಿನವು ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವು ಬಳಕೆಡ್ ಉಲ್ಲ. ಬಂಗಾಡಿಯೆರ್ನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು, [illegible]ಚಿಪ 'ಕಾಲಮಿತಿ' ಆಟದ ಪ್ರಯೋಗ್‌ಲಾ ಆರ್‌ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗನೇ ಆಯ್ಕೆ ಆಂಡ್. ಆರ್ 'ತುಳುತಿಟು'[illegible] ಭಾರೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆಯೆರ್. ಆರೆಗ್ ದೈವಾನುಕೂಲ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಡ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ದಾಯೇಂದ್ ಪಂಡ, ಆರ್ನ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆದ ಕಾಲೊಡು ಸಮರ್ಥ್ಯ ರಂಗ ಕಲಾವಿದೆರ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ದಿ. ಮಂಡೆಚ್ಚೆರ್, ಶ್ರೀರಾಮದಾಸ ಸಾಮುಗೆರ್, ಕೊಳ್ಯೂರುದಾರ್ ಗುಂಪೆದಾರ್, ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಇಂಚ ಕಲಾವಿದೆಗ್ನ ಪಟ್ಟ ಬುಳೆವೊಂಡು. ಅತ್ತಂದೇ, ಅಕುಲುಪೂರಾ ಒಂಜೇ ಮೇಳೊಡು ಬೆನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಯೋಗಾಯೋಗ ಬಂಗಾಡಿಯೆರ್ನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಎಡೆನೇ ರೈಸ್‌ಂದ್. ಕಾವೂರು ಕೇಶವಣ್ಣನ 'ಸತ್ಯದಪ್ಪೆ ಚೆನ್ನಮ್ಮ'ಲಾ ಎಡೇನೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಂಡ್. ಅಮೃತೆರ್ನ 'ಅಮರ ಶಿಲ್ಪಿ ವೀರ ಶಂಭು ಕಲ್ಕುಡೆ' ಪದ್ಯ ಕನ್ನಡ ಆಂಡಲಾ ತುಳುಕ್ ಎಡೇನ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನಿಧಾನೊಡು ಕಥೆಕ್ಲುಲೆನ ತಿರ್ಲ್ ಮಾಯಾಂಡ್. ಐಟ್ ನಾನಾ ನಮೂನಿದ ಗಿಮಿಕ್'ಬರಿಯರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ದೃಶ್ಯಗುಲೆನ ರೈಸಾಟಿಗೆಗ್ ನಾನಾ ಬಣ್ಣದ ದೀಪೊಲು ಬೋಡಾಂಡ್. ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಪದಪನ್ಸಿ ಭಾಗವತೆರ್ಲಾಕುಲು ತಯಾರಾಯೆರ್, ಹಿಮ್ಮೇಳ 'set' ಆವೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್; ಪಕ್ಕವಾದ್ಯ ಸಾಧನ, ಹಿಮ್ಮೇಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಉಂದುಮಾತ ತುಳು ಆಟೊಲೆಗ್ ಆಯಾಯಾ ಕಾಲೊಡು 'ರೈಸ್‌ಡೆ 'ಅತ್ತಾದೆ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮ ಕೊರಿಜ್ಜಿ. ಕ್ಷಣಿಕ 'ರಸಿಕತೆ' ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ವಿನ: ಮಸ್ತ್ ಸಮಯದ ರಸಾನುಭವ 'ತಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ ಈ ಗೊಬ್ಬುಲಾ ಪಾಕ ಸಮಯ ಬಾಳ್‌ಜ್ಜೀ. ಸುರುಸುರುಟು ದೃಶ್ಯ ಸಹಜವಾಯಿನ ಕಥೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಆಧಾರೊಂಡು ಪೋಂಡು. ಕಥೆಕುಲುಲಾ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಆ ವರ್ಷ ಮೇಳೊಡಿತ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಲೆಕ್ಕಪಾಡ್ಡ್ ಕಥೆ ರಚನೆ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಅಂತೂ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು ಕಥೆನೇ ಬೋಡ್ಚಿ. ಐತಾತೆಗೇ ರಾತ್ರಿ ಪುಲ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಮಾತಾ ಪಾತ್ರೊಲ್ಲಾ ಮೂಲು ಗೌಣ.

ಕಥೆತ ಸುರುಡ್ಡ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟಾ ಆಯೆನೇ ರಂಗೊಡು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಜನಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಜನಕುಲೆನ್ 'ರಂಗ್' 'ಕಟ್ಟಾವೆ.' 'ರಂಗ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ 'ರಂಗ್'ನ ಕೊರಿಯರೆ ರಂಗೊಡು ಒರಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವೊಂದು ಮೇಳದ ಧನಿಕುಲ್ಲಾ ಒರಿ ಹಾಸ್ಯ ದಾಯಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಭಾರೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಅಂಚೆನೇ ಪ್ರಚಾರಲಾ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಭಾರೀ ಅ-ಶ್ಲೀಲ, ದ್ವಯಾರ್ಥ ಬರ್ಪುನ ಪಾತೆರೊಲೆಗೇ ಮರ್ಯಾದಿ ಆಯಡ. ಅಂಚಾದೇ ಅವೆಕ್ ಬಾಳ್ತೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಸತ್ತ್ವಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆಕೇನ್ದ್ ಇತ್ತೆನೆ ಮರತ್ ಪೋಪುನ 'ತಾಪು' ಹಾಸ್ಯ. ಅಂಚಾದೋ ದಾನ್ನ ತುಳುರಂಗಭೂಮಿನ್ ಇತ್ತೆ ನಾಟಕ ಆವರಿಸಾದ್‌ಂಡ್. ನಿರಂತರ ಮೂಜಿಗಂಟೆದ ದಿಡೀರ್ ಸಂಭಾಷಣೆದ ನಾಟಕೊಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗ್ ಬರಿಯರೆ ಅಲ್ಪದ 'ತಿರ್ಲ್' ಕಾರಣ. ಒಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಸಂದೇಶೊನು

ಜನೊಕು ಕೊರ್ಪು ತೆಲ್ಪಾವುನ ಕಲೆಕ್ ಅಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಅವು ಇಜ್ಜಿ, ಧರ್ಮೊನು ಕಾಪುನ ಕಲೇಂದ್ ಜನ ಮದತ್ತ್‌ದೆರ್. ದೇವೆರೆ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಪಿದಾಡುನ ಮೇಲೊಲು ಬೇತೆನೇ ಉದ್ದೇಶ ದೀವೊಂದಿಲೆಕ್ಕಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮೂಲೆ ಉದ್ದೇಶ ಆತ್‌ಂಡ್ ಅತ್ತೇ?

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ರೈಸಿನ ಈ 'ತುಳು ತಿಟ್ಟು' ಭಾರೀ ಕಾಲ ಒರಿವುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಜನೊಕುಲೆಡ ಇತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ 'ತುಳು ಆಟೊದ' ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ನಮ ಎನ್ನಿಲೆಕ್ಕ ಆಯಿಜ್ಜಿ ಪೋಯಿಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಏತ್ ಎತ್ತರ ಪೋಂಡಾ ಅವ್ವೇ ರೀತಿ ಆತ್‌ತಿರ್ತ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏರ್ತದ ಕಾಲ ಕರಿದ್ ಇತ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್ ಕಾಲಾಂದ್ ಪಂಡಲಾ ತಪ್ಪಾವಂಡ್. ದಾಯೇಂದ್ ಕೇಂಡ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಒಂಜೇ ಕಥೆ ಯಾವುಜ್ಜಿ. ಸಾಲ್-ಐನ್ ಕೃತಿಕಾರೆರ್ನ ಕೃತಿಕುಲು ಒಂಜಿ ತಿರ್ಗಾಟ ಮೇಳೊಡು ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಉಂದುದಾಯೆ ಇಂಚ ಕೇಂಡರಾ? ಉತ್ತರ ಐಟೇ ಉಂಡು. ಒಂಜೇ ಪ್ರಸಂಗ 180ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ಪಿನಾತ್ 'ಜೀವಂತಿಕೆ' ಇಜ್ಜಾಂದಿನವೂಂದು ಬೇತೆಪನೊಡಾ? ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಕೊರ್ನಗ ಈ ನಿಸ್ಸತ್ತ್ವ ಕಥೆಕುಲು ಸೈತ್‌ದೇ ಪೋಪ. ಕಥೆಬೊಕ್ಕ, ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಪಟ್ಟಿ ತೂದೇ ಜನ ಆಟೊಗು ಬರುವೆರ್. ಹಾಸ್ಯ ಏರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ತೂವೆರ್. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಕೈತಡೆ ಬರಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಸತ್ತ್ವದಾಂತಿನ ಕಥೆಕುಲೆಗ್ ಬಾಳ್ಪೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಪುಂಡು. ಈ ವರ್ಷದ ಪೊಸತ್ತ್ ವೊವೂಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್‌ದ ಜನ ಆಟೊಗು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. 'ಸೆಟ್' ತೂದು 'ಕಲೆಕ್ಷನ್' ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಅಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆನ ಕಷ್ಟ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಬಡಕಾಯಿಡ್‌ಲಾ ಉಂದುವೇ ಸ್ಥಿತಿ. ಅತ್ತಂದೇ ಕಥೆಗಾರೆ ಆ ಮೇಳದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಬೊಡಾದ್ ಕಥೆ ಬರೆಪುನಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್ ಮೇಳದ ದನಿಕುಲು ಒರಿಯೊರಿ ಕಥೆಗಾರನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಆ ವರ್ಷೊಗು ಬೋಡಾಯಿನ ಕಥೆ ಬರೆಪುನಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಆ ಕಥೆಗಾರೆ ಕಲಾವಿದೆ ತಾನ್ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗೊಡೇ ವೇಸ ಮಲ್ಪುನು. ತೂಯರಾ ವಿಪರ್ಯಾಸ.

ತುಳು ಆಟೊಲು ಅಡಿಕ್ ಪೋಯೆರೆ ಕುಡೊಂಜಿ ಕಾರಣಲಾ ಉಂಡು. ಒವ್ವಾಬಂಜಿ ಸಿನಿಮಾ ತೂದು (ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಬೊಕ್ಕ ಅನ್ಯಭಾಷಾ) ಅವ್ವೇದಾಟಿದ್ ಬರೆದ್ ಅವು ತನ್ನನೇ ಸ್ವಂತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಚಾರ ಕೊರ್ಪಿನಿ. ಏತೋ ಕೃತಿಕುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಚಿನ ಆರೋಪ-ದೂರು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇಂದು ಪಗೆಲ್‌ದಾತೇ ಸತ್ಯ. ಕಥೆ ಏರ್ ಒಲ್ಪಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪಡ್. ಆಂಡ ಅವು ಇಂಚ ಆಧಾರಿತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೇಖಕೆರ್ ತೆರಿಪಾವೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ. ಕೆಲವೆರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾದಂಬರಿ ಓದ್‌ದ್‌ಲಾ ಬರೆದ್ ಚಾಲ್ತಿಗ್ ಕನಪೆರ್. ಅವು ಸಿನಿಮೊಗು ಆವು ಅತ್ತಂದೆ ಆಟೊಗಾವಂದ್ ಪಂಡ್‌ದೆ ಜನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಲೆಕ್ಕನೇ ಆಂಡ ಏರೆಗ್ ಬೋಡ್. ಈ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ರಂಗ ಕಲೆಯಾದ್ ಆಟೊಗುಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಉಂಡೂಂದು ನಮ್ಮ ಬರೆಪಿನಾಕ್ಲು ಅರ್ಥಮಲ್ತೊಂಡೆರ್‌ಂಡಾ ಕುಡಾ ತುಳು ಆಟೊಲೆಗ್ ಕುಡು-ಪುಂಡಿಪಾಡಿಲೆಕ್ಕಾವು. ಸಿನಿಮಾ ವಾಸ್ತವ ಅತ್ತ್ ತೂಲೇ! ಒರಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆ ಅವಿದ್ಯಾವಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆ. ತಾನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರ ಆದ್ ಆಯೆ ಕಲೆನ್ ಅನುಭವಿಸಾವೆ. ಅಪನ ನಮ 'ಕೃತ್ರಿಮ'ನೇ ಕೊರ್‌ಂಡಾ ಅವು ನಂಕ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟು. ಮುಟ್ಟುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆ ತುಳು ಆಟೊಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್ ಪೊರ್ತು.

ಈ ಸಿನಿಮೀಯತೆ, ಗಟ್ಟಿದಾಂತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸತ್ತ್ವಹೀನ ಕಥೆ-ಹಾಸ್ಯ- ಈತೆಟೇ ತುಳು ಆಟೊಲು 'ನನನನ' ನಡಪಾಂದಿನ ಪಾವಲಿ. ರೈಸೆರೆಗ್ ಈ ಸೂತ್ರ ಸರಿಯತ್ತ್. ತೂಲೇ! ಈ ಮರಿಯಾಲಾದ ಸೀಸನ್‌ಡ ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ಆಯಿನ ತುಳು ಆಟೊಲೆನ್ ಗೇಣ್‌ಪ್ಯರೆ ಒಂಜಿ ಕೈ ಯಾವೂಂದು ತೋಜುಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗೊಲೇ ಬೋಡ್ಡಿಂಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆ ಜಾಗೆನ್ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗೊಲು

ದೆತ್ತೊಂಡ್! ಅವ್ವೇ ರೈಸರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಓಡೆ ಮುಟ್ಟಾಂದ್ ಪಂಡ ಈ ಸರ್ತಿ ಪಿಡಾಡಿನ ಎಡನೀರು ಮೇಳೊಡ್ಲಾ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗನೇ ತುಳುಟ್ ಗೊಬ್ಬುವಾ ಪಂಡ್ ಪನ್ತೆರ್. ಪ್ರಯೋಗ ತೂವೊಡಾತೇ. ಅಂಚಾಂಡ ಎಂಚಾಂಡ್.

ಅಪಗಂಡ ಸಮರ್ಥ ಕಲಾವಿದೆರ್, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೇಂಡಲಾ ಅಧ್ಯಯನ, ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಯಿನ ತುಳು ತೆರಿವೊಂದು ವಾತೆರುನ ಶ್ರೀರಾಮದಾಸ ಸಾಮುಗೆರ್ ಅಂಚ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್ !) ಇನಿತ ಅಗತ್ಯ. ಇತ್ತೆ ಆಟೊಗು ಬರ್ಪುನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆಲಾ ಮಸ್ತ್ ವಿಚಾರ ತೆರಿದುಪ್ಪುವೆ. ಅತ್ತಾಂದೆ, ಅವ್ವೇರೋ ಮನೋರಂಜನೆದ ವಿಚಾರ ಆಯಗ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅವೆನ್ ಮೀರ್‌ನ ಮಾಲು ತಿಕ್ಕುಂಡ ಆಯೆ ಖಂಡಿತಾ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ತಮಕ್ 'ತಿಕ್ಕುನ' ವಿಚಾರೊಡು ಮಾತ್ರ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪಂದೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಪಾತ್ರೊನು 'ರೈಸಾಯ'ರೆಗ್ ತೂಂಡ ಆಟನೇ ರೈಸು. ಬೀಡಾಬೀಡಿದ ಅಂಗಡಿ, ಮೂಜಿ ಕಾಸ್‌ದಾಯೆ...., ಪಾನ್ ಬೀಡದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.... ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಶಬ್ದೊಲು ರಂಗೊಗ್ ಪೊರ್ಲತ್ತ್ ಅತ್ತೇ? ಅಂಚಾದ್ ತೆರಿದ್ ನನೂರಿಯಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಇನಿ ಉಂಡು. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಆಟೊಲೆಡ್ದ್ 'ಪಿರಮುಖ' ಆಯಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆ ದೂರನೇ ಪೋವೆ. ಆಯನ್ ಕೈತಡೆ ಕನೆಯರೆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ, ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ರಂಗಪ್ರಯೋಗ-ಉಂದು ತುಳು ಆಟೊಲು ರೈಸರೆ ಸೂತ್ರ, ಆಂಡಾ ನಿರಾಶೆಗ್ ಕಾರಣ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪೂರ್ಣ ವಾಸನೆ ಇತ್ತಿನ ಕಲೆ ಆಟ. ಖಂಡಿತಾ ರೈಸಾಂದೆ ಉಪ್ಪ್ಯರೇ ಕಾರಣನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಇನಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ತುಳುಕ್ ಐತೆ ಬಿಲೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಖಂಡಿತಾ 'ರೈಸುಂಡು'? ದಾನೆ ಪನ್ಪರ್?

ವರ್ಕಾಡಿ ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ, *ಸರಯೂ ಮನೆ*

ಶ್ರೀ ನಿಧಿ ನಗರ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ, ಕೋಡಿಕ್ಕಲ್ ಮಂಗಳೂರು -6

ಎದುರುಕತೆಕುಲೆ ಉತ್ತರ

ಮದಿಪು - 32ನೆದ ಸಂಚಿ ಪುಟ 5ಟ್ಟ್ ಕೊರ್ದ್ ಇತ್ತಿನ ಎದುರು ಕತೆಕುಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಉತ್ತರ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಡ ಇರ್ವೆರ್ ಮಾತ್ರೆ ಇನಾಮ್ ಗೆಂದ್‌ದೆರ್. ಈ ಇರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡಮಿ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆನ್ ಉಚಿತವಾದ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಯೆರೆ ಉಂಡು. ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ, ಇನಾಮ್ ಗೆಂದ್‌ನಕುಲೆಗ್‌ಲಾ, ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪು.

ಈ ಮಾತ ಎದುರು ಕತೆಕುಲೆ ಸಮ ಉತ್ತರ ಇಂಚ ಉಂಡು

1. ಮೂಂಕುತ್ತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಮೂಂಕುದ ಬೊಟ್ಟು 2. ಬಂಜಿನಾಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಜಿದುಪ್ಪು ಬಾಲೆ 3. ಬಂಡೆಕಲ್ಲ್ 4. ಬಚ್ಚಿರೆ ಮುದುಪುನೆ 5. ಬಾರೆದ ಕೈಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೂಂಬೆ 6. ತರೆಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಪೇನ್ 7. ತೆಲ್ಲವು 8. ಓಡ 9. ಮೂರ್ತೆ 10. ಗೋಂದು 11. ಮನೊಲಿ 12. ಪೂಕರೆ 13. ಸುರಳೆ 14. ಆಲಿ ಪಂರ್ದ್ 15. ಲಾಂಬು, ಡೆಂಜಿ, ಗಿಡಿ, ಕೇರಿ 16. ಬಜಂಟ್ 17. ಈಂದ್‌ದ ಜವುರಿ 18. ಕಂಗ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ತಾರೆ 19. ಟಾರ್ಚ್

ಇನಾಮು ಪಡೆಯಿನಕುಲು

1. ಬಿ. ಎಂ. ವಾಸು ರೈ ಮಡಿಕೇರಿ

2. ವೀಣಾ ಕಾಮತ್ ಸೂರಿಂಜೆ

ಒಂಜಿ ನಿನೆತ್ತ ಬೊಲ್ಪು ಸಾರ ಸಾಲ್ ನಿನೆಕ್ಲೆ ಪಾಲ್

ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಕತ್ತಲೆನ್ ಕಳೆಪಾದ್ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿ ದೀಪ ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನವು. "ಒರ ಸೂರ್ಯೆ-ಕಂತುನ ಪೊರ್ತುಡು ಯಾನ್ ದಾಂತಿ ಪೊರ್ತುಡು ಲೋಕೊಗು ಏರ್ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರುವರ್? ಪಂದ್ ಕೇಂಡೆಗೆ. ಅದಗ ಬಾನೊಡಿತ್ತಿ ಚಂದ್ರೆ, ನಕ್ಷತ್ರೊಲು ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಭೂಲೋಕೊಡಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ನಿನೆ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಸಗ್ತಿ ಭಕ್ತಿಗ್ ತಕ್ಕವಾಯಿ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರುಪೆ ಪಂಡ್‌ಗೆ." ಉಂದು ಸತ್ಯ! ಒಂಜಿ ನಿನೆತ ಬೊಲ್ಪುನು ಸಾಲ್ ನಿನೆಕ್ಲೆಗ್ ಪೊತ್ತಾವೊಂದು ಪೋಂಡ ಲೋಕೊನೇ ಬೆಳಗು ಅತ್ತೆ? ಪೊತ್ತಾಯಿದೀಪ ತೆಕ್ಕಂದಿ ನಂದಾದೀಪವಾದ್ ಅರ್ಲ್‌ದ್ ನಿರಂತರವಾದ್ ಕತ್ತಲೆನ್ ಮಾಜಾವೊಂದುಪ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿ ಇರಾದೆ ಇತ್ತಿ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದ ನರಮನಿ ಕಮ್ಮಿಯೇ! ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆ; ವರ್ಣಾಕ್ಷರ; ಕಾಗುಣಿತ; ಅಂಕೆ-ಸಂಖ್ಯೆಲೆನ್ ಕಲ್ತಿ ಬಾಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಆದ್ ಸ್ವತಃ ತಾದಿ ನಡಪ್ಪೆರೆ ಶಕ್ತೆ ಆಪಿನಂಚನೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರ ಉಪ್ಪುನಲ್ಪ ಜ್ಞಾನ ದೀಪ ಬೆಳಗಾದ್ ನಂದಾದೀಪ ಅರ್ಲ್ಂಡ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆದ ತಾದಿ ನಡಪ್ಪೆರೆ ಬಾಲೆಲೆಡ್ದ್ ಪತಿನ ಪರಬೆರೆ ಮುಟಲಾ ಜ್ಞಾನದ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಏರ್‌ವೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಅನುಮಾನ ಇಜ್ಜಿ.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಜ್ಞಾನದಾನ:

ಈ ದಿಸೆಟ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಟು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತ್ತೊಂದುಂಡು. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ನೆತ್ತವತಿಡ್ದ್ ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪು ಜನತಾ ಜನಾರ್ಧನಗ್ ಬೆಳಗಾಯಿ ಮೂಲ ತುಡರ್ ಬೆಳಗ್‌ದ್ 1982ಡೆಡ್ದ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುಡ್ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆದ ಬೀಜಾಂಕುರ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಯೋಜನೆಡ್ ತೆಗ್‌ರಿ ಪಾಕ ಎಗ್ಗೆ ಬೂರುಲೆಡ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನವು 1989ಡು ಮೂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತಿ "ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ" ಪನ್ಪಿ ಯೋಜನೆಡ್ ಪರಬೆರೆ ಸಾಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ನವದೆಹಲಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಮಿಷನ್‌ದ ಸಹಯೋಗದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ ಒಟ್ಟು 81 ಗ್ರಾಮೊಲೆಡ್ 303 ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರೊಲೆನ್ ಪುಟ್ಟು ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ತಿ ಬೆನ್ನಿಡ್ 8331 ಜನ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥೆರೆನ್ ಸಾಕ್ಷರೆರಾದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿ ಅನುಭವ; ಉಡಲ್‌ದ ಐಸ್ರದ ಬೆರಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ರೂಪು ದಿಂಜಿನವೇ "ಜ್ಞಾನದೀಪ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ". ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲೆನ ಬಹುಮಟ್ಟ್‌ದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಲು ಆಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆ ಕೊರತೆ;ತರಗತಿ ಕೋಣೆಲೆ ಕೊರತೆ; ಪೀಠೋಪಕರಣೊಲೆ ಕೊರತೆಲು ಮಾತಲ ಅನಕ್ಷರತೆಗ್ ತನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಕೇಡ್‌ನ್ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಕೊರ್ಪಿ ಅಂಶೊನ್ ಅಂದಾಜ್ ಮಲ್ತಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್‌ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲೆನ ಪ್ರಗತಿಗಾತ್ರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಯಿ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆನ್ ಅನುಷ್ಠಾನೊಗ್ ಕಂತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಗ್ರ ಸುಧಾರಣೆದ ಧನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆದ ಫಲವತ್ತಾಯಿ ಸ್ಥಳೊಟು ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆ "ಜ್ಞಾನದೀಪ"ಗ್ ಇತ್ತೆ ಪತ್ತೊಂಜಿ ವರ್ಸಪಿರಯ! ಉಂದು ನಡತ್ ಬತ್ತಿತಾದಿನ್ ಪಿಜಿರ್‌ದ್ ತೂಪಿ ನೋಟ ಉಂಡತ್ತೆ ಅಬ್ಬಾ! ಒರ ನಿಲ್ಕ್ ತೂಕ ಬಲೆ.

ತಿಬುಲೆಡ್ದ್ ತಿಬುಲೆಗ್ ಪರತ್ತಿ ಬೊಲ್ಪು:

ನವಂಬರ್ 1990 ಶುಭಾರಂಭ ಆಯಿ ಈ ಯೋಜನೆದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಪಂಡ ತಾಲೂಕುದ ಸರಕಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಖಾಲಿ ಒರಿದಿ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆ ಬೇಲೆಗ್ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ನಿಲೆಟ್ "ಜ್ಞಾನದೀಪ" ಯೋಜನೆದ ವತಿಡ್ದ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊರುದು ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ್ ಭರ್ತಿ ಮಲ್ಪುನ; ಅತ್ತಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ನಷ್ಟ ಆವೆರೆ ಇತ್ತಿ ಕಲಿಕೆನ್ ದಿಂಜಾಕೊರ್ಪುನೆ; ಶಾಲೆಲೆಗ್ ಅತೀ ಅಗತ್ಯವಾಯಿ ಪೀಠೋಪಕರಣೊಗುಲು,

ಕೋಣೆಲೆ ರಚನೆ; ಕರೆಂಟ್ ಒದಗಾವುನ್; ಮೂತ್ರದೊಡ್ಡಿ, ತಂಡಸ್ ರಚನೆ, ಆಟದ ಮೈದಾನ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಲು ಪೂರೈಕೆ; ಅಂಚನೆ ನಡುಟು ಸಾಲೆ ಬುಡ್ದು ಇಲ್ಲಾಡ್ ಕುಲ್ಲಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರ್ದು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪನ್ಪಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿನ್ ತಡೆಕಟ್ಟೆರೆ ಸಲಾದ್ - ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನ ಮನಸ್ ಒಲಿಪಾದ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪಿರಪ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾವುನೆ ಪನ್ಪಿ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಲೆನ್ ಬಲಪಡಿಸಾದ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರುದು ಪ್ರತಿಶತ ಸಾಕ್ಷರೆರಾದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪು ನಿಲೆಟ್ ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗೆಲ್ಪ್ಯ ಆಪಿನಂಚ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಪಿ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ದ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲು ನಿತ್ಯ ಪೊಸ ತನೊಟು ಸಾಕಾರ ಆವೊಂದುಂಡುಮೂಲು.

ಬಂಗಾರ್ದ ವರ್ಣೊಡ್ ಮೆಂಚು ಜ್ಞಾನದೀಪ:

357 ಶಾಲೆಗ್ಲೆಡ್ ಮೂತ್ರದೊಡ್ಡಿ; ಪಾಯಿಖಾನೆ ರಚನೆ; 670 ಶಾಲೆಲೆಗ್ ಪೀಠೋಪಕರಣೊಲೆ ದೇಣಿಗೆ; 273 ಕರೆಂಟ್ ದಾಂತಿ ಶಾಲೆಲೆಗ್ ಕರೆಂಟ್ ಪಾಡ್ಪಾವೆರೆ ಸಹಕಾರ; 100 ಶಾಲೆಲೆಡ್ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ; 815 ಶಾಲೆಲೆಗ್ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಮಗ್ರಿಲೆ ಕೊಡುಗೆ. 83 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಪರ್ಬಿನೀರ್ ಪೂರೈಕೆ; ಐಕ್ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಒಟ್ಟು 156 ಜನ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ- ಸೇವಿಕಾ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ್ 5 ತಾಲೂಕುಡು ಶಾಲೆಗ್ ಒರಿಯಲೆಕ್ಕ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ತ್ಂಡ್. ನೆಡ್ಪಾವರ ಅಂದಾಜಿ 5000ಗ್ಲಾ ಎಚ್ಚ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನೊಗ್ ಸಹಕಾರಿಯಾತ್ಂಡ್. 161 ಶಾಲೆಲೆ ಆವರಣ ರಚನೆಗ್ ಸಹಾಯ ಸಂದಾಯ ಆತ್ಂಡ್. 174 ಶಾಲೆಲೆನ ಆಟದ ಮೈದಾನ ವಿಸ್ತರಣೆ; ಬೊಕ್ಕ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಹಕಾರ; ನಡುಟು ಶಾಲೆ ಬುಡಿ ಜೋಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡೆಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮೊಡು 1453 ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪಿರಪ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ಂಡ್; ಕಲಿಕೆಗ್ ಅಂಟಂದಿ 9 ವರ್ಸದುಲೈದ ಜೋಕ್ಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆನ ಮನಸ್ ತಿರ್ಗಾದ್ 1406 ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಂಟ್ ಬುಲೆಪಾದ್ಂಡ್. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ; ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ; ಬೊಕ್ಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಲೆನ ಸಹಕಾರೊಡು ತಾಲೂಕುದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾತ್ರ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಈತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಜೋಕ್ಲೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದೇಶಭಕ್ತಿ; ಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪುಟ್ಟುದು ಬುಲೆವೊಡುನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಲು; ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಪನ್ಪಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿ-ನೀತಿಡ್ ನಡಪುಲೆಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಈ ಮಾತ ಯೋಜನೆಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ಮೂರ್ತರೂಪೊಗ್ ಬರ್ಪಿರೂಮಿತ್ತ್‌ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ವತಿಡ್ದ್ ವಿನಿಯೋಗವಾಯಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚಿದ ಪಣವು ಅಂದಾಜಿ 30 ಲಕ್ಷ! ಈ ಒಂಜಿ ದಶಕದ ಪೊರ್ತುಡು ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜಿ 213.05 ಲಕ್ಷ ರೂಪ್ಯಾಗ್ಲು -"ಜ್ಞಾನದೀಪ" ಯೋಜನೆಗ್ ವಿನಿಯೋಗ ಆದ್ ಸಾರ್ಥಕ ಆತ್ಂಡ್. ಅಪಗಂಡ ಮುಲ್ಪ ತೆಕ್ಕಂದಿ ಸಾನಾದಿಗೆ ಬೆಳಗೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಎಂಕುಲು - ನಿಕುಲು ಒಪ್ಪೊಡೇ ಆದುಂಡು! ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮುಲ್ಪದ ಸಾಧನೆ- ಸಿದ್ಧಿಲೆನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ದಾದ ಗೊತ್ತುಂಡೆ? ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪಕ್ಕಿ ಪಾರ್ಂಡ್- ಫಲತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ತತ್ತ್ವದಂಚ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗ್ ತತ್ಕಾಲೊದ ಪರಿಹಾರ; ಗೌರವಧನ ಸಂಭಾವನೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಜ್ಞಾನದಾನ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಗ್ ತರಬೇತಿಲಾ ಕೊರೊಂದು ಆದರ್ಶ ಸೇವಾದೀಕ್ಷೆ - ಧರ್ಮ ಬದ್ಧತೆದ ಸುರಕ್ಷೆ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡಾಂಡ ಕುಡೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ದ್ ಬಿತ್ತನೆ-ಬುಳವಣಿಗೆ-ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆ ಪಡೆವುನಡೆ ಮುಟದ ಸರ್ವ ತಾಂಕಣೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ಮುಖ್ಯ ಸತು ಸಾರೊಲೆ ಒದಗಣೆ; ರಕೋಲೆಗ್ ನಿಯೋಜಿಸಾಯಿ ಪಾಕಜನ ಅಧಿಕಾರಿಲು; ಮೇಲ್ ತನಿಖೆದಕುಲು; ಸಂಚಾಲಕೆರ್, ಎಡೆಬುಡಂದೆ

ಬೆಂದೊಂದು ಸರ್ಪಕಾವಲ್‌ದಂಚ ಯೋಜನೆದ ಸಫಲತೆಗಾತ್ರ ಪುನೆಪೆರ್.

ಸತ್‌ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪುಂಡಿ ಬುಡ್ಪಾನಗ:

ಉದಾರ್ನೆಗ್: ತರಬೇತಿದಾಂತಿ ಉಮೇದ್ವಾರೆರಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಕಿನಕ್ಲೆಡ್ದ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಡ್ದ್ ಕೇಡ್ ಎಚ್ಚಾವು ಪನ್ಪಿ ದೂರ ದಿಟ್ಟಿದ ಬೊಲ್ಪುಡು ಅಜತ್‌ದೆತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞೆರೆಡ್ದ್ ಮಾತ "ಜ್ಞಾನದೀಪ" ಶಿಕ್ಷಕಿನಕ್ಲೆಗ್ ಶಾಲಾ ವರ್ಷ ಸುರುವಾನಗ ಮೂಜಿ ದಿನಕ್ಲೆಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ಪಿನಿರಿವಾಜ್. "ಆಟ-ಪಾಠ; ನಲಿ-ಕಲಿ" ಪನ್ಪಿ ತತ್ತ್ವದಡಿಟ್ ಕಲಿಕೆನ್ ಜೋಕ್ಲು ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಪಾಂತೊನುನಂಚ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊರ್ಪಿನಿ. ನೆಡ್ಪಾವರ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಶಿಕ್ಷಕಿನಕುಲು ತನ್ಕ್ಲೆ ಜ್ಞಾನೊಗು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಪಟ್ಟೊಂದು ತನ್ಕ್ಲೆ ಪುರ್ಸೊತುದ ಪೊರ್ತುನ್ ಸದುಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದು ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಲ್ತಿ ಧನ್ಯತೆನ್ ಪಡೆವೊನ್ವೆರ್.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆ ಪನ್ಪಿನಂಚ ಈ ಯೋಜನೆದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಲು ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕೆರೆ ಸಭೆ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಶಾಲೆದ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನದ; ವೃತ್ತಿ-ಪ್ರವೃತ್ತಿದ ಬಗೆಕ್ ಪ್ರಗತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವನೆನ್ ಬುಲೆಪಾವುನಂಚ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರ್ದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ದಿಂಜಾವೆರ್. ಈ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಡ್ಪಾವರ ಖಾಲಿ ಆಯಿ ಸ್ಥಾನೊಗ್ ಬಜೀ ಶಿಕ್ಷಕಿನಕ್ಲೆನ್ ನೇಮಕಮಲ್ಪು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರನೇ ಆವಂದೆ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಎಡ್ಡೆ ಭವಿಷ್ಯೊನ್ ರೂಪಿಸಾವು ದಿಸೆಟ್ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗೊಗೊಂಜಿ ಸಾರ್ಥಕ ದೇಣಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಎಚ್ಚಿಗಾರಿಕೆ ಆವಂದ್.

ಈ ನಿಲೆಟ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿ "ಜ್ಞಾನವಿಕಾಸ" ಯೋಜನೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾವತಿ ವಿ. ಹೆಗ್ಗಡ್ರೆ ಮಾತಾ ಯೋಜನೆಲೆನ ಪುಟ್ಟು ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಅಂಚನೇ ಯಶಸ್ಸ್‌ಗಾತ್ರ ತರ ಭೇದದಾಂತೆ ಭಾರೀ ಮುತುವರ್ಜಿ ದೆತೊನುನ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ!

ಸೇವಾನಿರತೆರೆ ಉಲದನಿ:

ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ; ಸ್ತ್ರೀ ಬಾಹುಳ್ಯ; ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ನಿಲೆಟ್ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಿಕೆಯರೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇಂಡಿ ರಸಾನುಭವೊತ ಕೆಲವು ಪನಿ ತಲಿಪುನಾಂಡ.. ಅಕಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ರಸಪಾಕ ಜೇನ್‌ದ ಪನಿ ಪಂಡ: "ಎಂಕುಲು ಈ ಜನಕ್ಲೆ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನುಡಿಕಲ್ತ; ನಡೆಕಲ್ತ; ಬೆರಿತ ಕೋಲು ಅಂಚನೆ ದನಿಕ್ ಶಕ್ತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್; ಆದರ್ಶ ಬೋಧಕಿಯೆರೆಂಕುಲು ಪನ್ಪಿ ತೃಪ್ತಿ ಉಂಡು. ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಬದ್‌ಕ್; ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಮೂಡಾದ್‌ಂಡ್. ಮೇರು ವ್ಯಕ್ತಿ-ಶಕ್ತಿಲೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಅಂಚನೇ ಆತ್ಮೀಯ ಬಂಧುತ್ವ ಉಡಲ್ ಉರುನಂಚಿ ಐಸ್ರ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್! ಇಂಚ ಪಾಕ ಪಾತೆರೊಲೆ ತರಂಗ ಪರಿಪ್ಪಾವೆರ್. ಸತ್ಯವಾದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆ-ಮುಲ್ಪದ ಬೃಹದ್ ಯೋಜನೆಗ್ಲು-ರೂಪುರೇಖೆ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ-ಸಿದ್ಧಿಲೆನ್ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಲೇಖನೊಡು ಪತ್‌ದೀಪಿನಿ ಪಂಡ ತುದೆತ ನೀರ್‌ನ್ ಅಂಗೈಡ್ ಪತ್‌ದ್ ಕಡ್ಯಡ್ ದಿಂಜಾಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಸೈ.

"ದೇವೆರೆನ್ ಒಲ್ಪೊಲ್ಪನೋ ದಾಯೆ ನಾಡುವ? ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆನ್ಪಿನ ಜನೊಕ್ಲೆ ನಡುಟು ದೇವೆರುಲ್ಲೆರ್!" ಉಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕನಾಂದೆರೆ ನುಡಿ! ಅಂಚನೇ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾದ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಯೋಜನೆಲೆ ಆವಿಷ್ಕಾರದೊಟ್ಟಿಗೇ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನ ಸೇವೆ ಸುಸೂತ್ರವಾದ್ ನಡತ್ತೊಂದ್ ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜೊಗು ತಾದಿ ತುಡರಾದುಂಡು. ನಿಕ್ಲು ದಾನೆ ಪನ್ಪರ್?

ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್

ಸತ್ಯನಿಲಯ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ - 574216

ಕಾಳರಾಮ

ಸೂರ್ಯೆ ಗೆಂಡದುಂಡೆದ ಲೆಕ ಗಿರಿಗಿರಿ ತಿರ್ಗೊಂದುಂಡು. ಬಾನೊರ್ಮೆ ಉರಿ ಉರ್ದಲೊಡು ಧಗಧಗ ಪೊತ್ತೊಂದುಂಡು. ನೆಲಪೂರಾ ಕಾಯಿನ ಕಾವೊಲಿದ ಲೆಕ್ಕಾದ್ ದೆಂಬೆಲಿ ಪುಡಾದ್‌ಂಡ್. ಮರಮಟ್ಟುಲು ಉಲುಂಗುದು ಕಪ್ಪಾತ್‌ಂಡ್. ಭೂಮಿಡ್ ಪಟ್ಟ ಪಸೆ ನೀರಿಜ್ಜಿ. ಪದವುಡು ಅವ್ಲವ್ಲು ಕೈಕಂಜಿಲೆನ, ನಾಯಿಲೆನ, ಎಲುತಗೂಡುಲು ಉಲುಂಗೊಂದುಲ್ಲ. ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲೆನ ಸಂತಾನ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಪೂರಾ ನೀರಿತ್ತಿ ಊರುನು ನಾಡೊಂದು ಏಪನೇ ರಾದ್ ಪೋತ.

ಪಡೂರುಗು ಈತನೇಟ ಬರಾಂದಿ ಬರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೋತೂಂಡು. ಉಂದು ಪಡೂರುದ ಪರತಿರಿಟ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ಕೈಪೆ ಕತೆ. ಪತ್ತೊರ್ಷೊಗು ದುಂಬೊರ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲಿಡೀ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಬುಡಾಂದೆ ಮಾರಿ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಡೂರುದ ಅರ್ಧ ಬಾಸಿ ತಗ್ಗ್‌ದ ಜಾಗೆ ಪೂರಾ ಬೊಲ್ಲೊಡು ಮುರ್ಕುನ ಕತೆ ನನಲಾ ಜನಕುಲ್ನ ಮಂಡೆಡ್ದ್ ಮಾಜೀಜಿ. ಆ ಮರಿಯೊಲೊಡ್ದು ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ಮರಿಯಾಲಲಾ ಬರ್ಸ ಒಂತೊಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್‌ಗ್ ಈ ಮರಿಯಾಲ ಸುರುವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲು ಕರಿಂಡಲಾ ಬಾನೊಡ್ದೊಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ಪನಿ ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರೂಜಿ. ಕೃಷಿಕೆರೇ ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿನ ಪಡೂರುದ ಕಂಡತೋಟ ಪೂರಾ ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಪೊತ್ತುದು ಕರೆಂಚಿದ್ ಪೋಂಡು. ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷೊಡ್ದಿಂಚ ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಸ ಬೂರಂದೆ ಮಲ್ತಿ ಬುಳೆ ಪಲೊಕು ತಿಕ್ಕಂದೆ ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಮುಡಿ ಮುಡಿ ಅರಿ, ಗೋಣಿ ಗೋಣಿ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಬೆರಿ ಬೆರಿ ಕಾಲಿಯಾಯಿನತ್ತಂದೆ ಆ ಜಾಗೆಗ್ ಪಿರ ಅರಿ ಬಜ್ಜಯಿ ದಿಂಜಾಯೆರಾತ್‌ಜಿ. ಜನಕ್ಲೆಗ್ ನುಪ್ಪುಗು ತತ್ವಾರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಜುವ್ವದ ಪಸೆ ಮಾತಾ ಆಜಿಂಡ್. ಪ್ರತಿ ದಿನಲಾ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಸಾವುದ ಬುಲಿಪು ಕೇನೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್.

ರಾಮಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ ಜಗಲಿಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ದೂರ ಗುಡ್ಡೆದ ಬರಿಟೆ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾದ್ ಗಂಟ್‌ಮೂಟೆ ತುಂಬೊಂದು ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋಪಿನ ಜನಕುಲ್ನ ಸಾಲ್‌ನ್ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಯನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿ ಕಾಳು ಆಯಗ್ ಒರೆಸೊಂದು ಕೊಕ್ಕರ ಕುಲ್ಲುದು ನಾಲಯಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಸೇಂಕೊಂದುಂಡು.

ರಾಮಪ್ಪೆ ಕಾಳುನ ತರೆನ್ ತನ್ನ ಜಕ್ಕೆಲ್ದ್ ದೀದ್ ಪುಜೆವೊಂದು ಪಂಡೆ,

"ತೂಯನ ಕಾಳು. ಊರ್ದ ಜನಕುಲು ಪೂರಾ ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಬದ್ಕೆರೆ ತೀರಂದೆ ಗಟ್ಟ ಸೀಮೆಗ್ ಪಯಣ ಪತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಮಾಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲ್ ನಮ್ಮ ಊರುಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೋಕೆದ ಬಂಧನೊಗು ಬೂರ್ದು ತಿನ್ಯೆರೆ ಪರ್ಯೆರೆ ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಏತ್‌ದಿನಾಂದ್ ಬದ್ಕೊಲಿ? ಲಕ್ಕ್. ನಮಲಾ ಗಂಟ್‌ಮೂಟೆ ಕಟೊಂದು ನೀರಿತ್ತಿ ಊರುಗು ಪಯಣ ಪತ್ತ್‌ಗ".

ರಾಮಪ್ಪೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಗಂಟ್‌ಮೂಟೆ ಕಟ್ಯೆ. ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಕಡೆಕೊರ ತಾನ್ ಬದ್ಕಿನ ಇಲ್ಲ್ ಬಕ್ಕ ತಾನ್ ಬೆಂದಿನ ತನ್ನ ಜಾಗೆನ್ ಕಣ್ಣನಿಲ್ಕೆ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಚಂಡಿ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ಗ್ ಬೆರಿ ಪಾಡ್ದ್ ದುನ್ನದ ಪಜ್ಜೆ ಬೈತೊಂದು ಗುಡ್ಡೆದ ತಾದಿ ಪತ್ಯೆ. ಕಾಳು ಬೀಲದ ಲೆಕ್ಕ ರಾಮಪ್ಪನ ಬೆರಿಯೆ ಆಯನ ಪಜ್ಜೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ, ಬಂಧು, ಬಳಗ, ಇಷ್ಟಮಿತ್ರೆರ್ ದಾಂತಿ ರಾಮಪ್ಪಗ್ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿ ಕಾಳುವೇ ಸರ್ವಸ್ವ. ಬೆನ್ನಿಯೇ ರಾಮಪ್ಪನ ಬೆರಿಮುಳ್ಳು. ಆಂಡಾ ನೀರೇದಾಂತೆ ವಾ ಬೆನ್ನಿ? ಇತ್ತೆ ರಾಮಪ್ಪಗ್ ಒರಿದುಪ್ಪುನಿ ಪಂಡಾ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿ ಕಾಳು ಮಾತ್ರೆ. ರಾಮನಲಾ ಕಾಳುನಲಾ ಸಮ್ಮಂಧ ಅಮ್ಮ ಮಗನ ಲೆಕೊ. ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಲು

ಒರ್ಯನೊರಿ ಬುಡ್ಡು ಉಪ್ಪಯೆರ್. ಅಕ್ಲು ಕಾಂಡೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾವುನಲ್ತ್ ರಾತ್ರೆ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚುನ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜೇ ಪೀಂಕನ್.

ರಾಮೆಲಾ ಕಾಳುಲಾ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಲಕ್ಕೊಂದು ಬಡವು ಆಯಿನವ್ಲ್ ಗಂಟ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಬಜಿಲ್ ತಿನೊಂದು ಕ್ಯಾನ್‌ಡಿತ್ತಿನ ನೀರ್ ಪೆರೊಂದು ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಕತ್ತಲೆ ಬೂರ್ನಗಾ ಗುಡ್ನಳ್ಳಿ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಊರುದ ಗುಡ್ಡೆದ ಬರಿಕ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತ್ಯೆರ್. ನನ ರಾತ್ರೆ ಮೂಲೇ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕೊಂದು ಪೋಪುನೀಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮರತಡಿಟ್ ಕುಂಟು ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತೆರ್. ಬಚ್ಚಿನ ಜುವ್ವ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ನಿದ್ರೆಗ್ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರುಂಡು.

ಇತ್ತಿತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒರೊನೆ ಬಾನೊರ್ಮೆ ಕರಿಮುಗಲ್ ಕಬಿದ್ ಕತ್ತಲೇಂಡ್. ಸಂಕಪಲೆ ಸುಯಿಂತಿಲೆಕ ಸ್ಯಂ ಸ್ಯಂದ್ ಮರಮಟ್ಟುಲೆನ್ ತಾರಾ ಮಾರಾ ಬಗ್ಗವೊಂದು ರಣಗಾಳಿ ಊರೊರ್ಮೆ ಬೀಜೆಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು ಆಣುಲು ಪೊಂಜೊವು ಉಂದು ಮಾತೆರ್ಲ ಇಲ್ಲ ಪಿದಯಿ ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಚಿರ ಸಂತೋಸುಡು ಬಾನೊನೇ ದಿಟ್ಟಿತೆರ್. ಊರ್ಗೇ ತೂ ಬೂರ್ಲೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಮೆಂಚಿ. ಅೃತ ಬೆರಿಕ್ಕೇ ಲಟಪಟಾಂದ್ ಭೂಮಿಯೇ ಪುಡಾಯಿ ಲೆಕ್ಕೊಂಜಿ ತೆಡಿಲ್. ಗೆತೊನಿ ಒರೊನೆ ಮಾರಿಬರ್ಸ. ಒಂಜೇ ಚಣೊಟು ನೆಲ ಚಂಡಿಯಾದ್ ಅವ್ವೆ ಮೂಲೆ ಮಲೆನೀರ್ ಪರಿಪೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಜನಕ್ಲು ಪೂರಾ ಸಂತೋಸು ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ಕಾಲ್ಕೊಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು ಕೈಯ ಕೈಯ ಪತೊಂದು ಬರ್ಸೊಗು ನಲಿತೆರ್. ರಾಮಪ್ಪೆಲಾ ಕಾಳುನು ತರ್ಕೊಂದು ಸಂತೋಸುಡು ಲಾಗಿ ಲಾಗಿದ್ ನಲಿತೆ. ಲಾಗಿನ ಬರಸ್‌ಡ್ ಪುಸ್ಕಂದ್ ಕಾರ್ ಜಾರ್ದ್ ದಡಾಲಂದ್ ರಾಮಪ್ಪೆ ಕಾಳುನು ತರ್ಕೊಂದು ನೆಲಕ್ ಬೂರ್ಯೆ.

ರಾಮಪ್ಪೆ ಒರೊನೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್ಯೆ. ಮಿತ್ತ್ ತೂನಗ ಮಲ್ಲೊಂಜಿ ಮರ. ಮರತಡಿಟ್ ತಾನ್ ಕುಂಟಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತೊಂದೆ. ಊರು ಪೂರಾ ಬೊಲ್ಪಾತ್‌ಂಡ್. ರಾಮಪ್ಪಗ್ ಇತ್ತೆ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಯಾನ್ ತೂಯಿನ ಪೂರಾ ಬಜೀ ಕನಾಂದ್. ಆಯೆ ಎಡತ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಜೆತ್ತಿನ ಕಾಳುನಂಚಿ ತೂಯೆ. ಕಾಳು ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಮೆ ಕಾಳುನ ಮೇಲ್ಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುರ್ಕಾದ್ ಲೆತ್ತೆ. ಆಂಡಾ ಕಾಳು ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾಯಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಳುನ ಉಸುಲು ಏಪನೇ ಬಂದಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಳು ರಾಮಪ್ಪನ್ ಬುಡ್ದು ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಮಪ್ಪೆ ದುಃಖ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ಕಾಳುನ ಪುನತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದು ಜೋಕುಲ್ಲೆಕ್ಕ ಬುಲಿಪೆ. ಕಾಳುನು ಕಳೆವೊನ್ನ ಆ ಸ್ಥಿತಿನ್ ರಾಮಪ್ಪಡ್ದ್ ತಡೆವೊನೆರೆಗಾಯಿಜಿ. ಆಂಡಾ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ? ಪೇರ್ ಪರ್ನ ಬಾಲೆಲೇ ಬದ್ಕುಜ. ಬಕ್ಕ ಇಷ ಪರ್ನ ಬಾಲೆಲು ತೈಯ್ಯಂದೆ ಕುಲ್ಪನಾ? ಊರ್ಗೇ ನೋತಿನ ಬರೊಕ್ಕು ರಾಮಪ್ಪನ ಕಾಳುಲಾ ಬಲಿಯಾದ್ ಪೋಂಡು. ರಾಮಪ್ಪೆ ಬುಲಿತ್ ಬುಲಿತ್ ಬಚ್ಚಿನೆಡ್ದ್ ಬಕ್ಕ ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕೆ. ತಾನ್ ಕಂತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್‌ನ್ ಗೆತೊಂದು ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬರಿಟ್ ಗುರಿ ತೋಡ್ಯೆ. ಕಾಳುನು ಕಡೆಕೊರ ತರ್ಕ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಮುತ್ತು ಕೊರ್ದು ಬುಲಿತೊಂದೇ ಕಾಳುನು ಗುರಿಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚೆ. ಅವ್ವೇ ಕೈತಲಿತ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಕರ್ಗಲ್ಲೊಂಜ್ಜೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಕಾಳುನು ಕವುಂತಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂತೆ ತಾರ್ತ್‌ದ್ ಗುರ್ತೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಪಿಕ್ಕಾಸ್‌ದ ಕೊಡಿಟ್ ಆ ಕರ್ಗಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕೊಡತ್‌ದ್ ಕಾಳುನೊಟ್ಟುಗು ತನ್ನ ಪುದರ್‌ನ್ಲಾ ಸೇರ್ಪಾದ್ "ಕಾಳರಾಮ" ಪಂದ್ ಪುದರ್ ಬರೆಯೆ. ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಸ ಬೂರ್ನ ಕಾಲೊಗು ಈ ಜಾಗೆಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿಲೆವೂರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯೆ ಮನಸ್‌ಡೇ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಗಂಟ್‌ಮೂಟೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಭಾರೀ ದುಃಖೊಡು ಮಗರ್ ಮಗ್‌ರ್ ತೂವೊಂದು ದುಂಬುದ ಊರುದಂಚಿ ದುನ್ನೊಡು ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್ಯೆ.

ಒಂತೆ ಸಮಯ ಕರಿನಗ ರಾಮಪ್ಪೆ ಕಾಳುನು ಕವುಂತಿನ ಗುಡ್ಡೆಳ್ಳಿದ ಊರುಡು ಬರ್ಸ ಬರ್ಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಬರ್ಸ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಆ ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋವೆರೆ ಅಟ್ಟನೆ ಮಲ್ತಿನ ಜನಕ್ಲು ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಊರುಡೇ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಬೇತೆ ಊರ್ದ್ಗು ಪೋತಿನ ಆ ಊರುದಕ್ಲು ಊರುಡು ಬರ್ಸ ಬೂರಿನ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿದ್ ಸಂತೋಸುಡು ಪಾರೊಂದು ಬೂರೊಂದು ಗುಡ್ಡೆಳ್ಳಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ದಿಕ್ಕ್ ಬುಡ್ದು ದೇಸಾಂದಿರಿ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನ ಒರಿ ಬಿಕಾರಿ ಬಿರಣೆ ಗುಡ್ಡೆಳ್ಳಿದ ಗುಡ್ಡೆದ ಬರಿಟೆ ಬನ್ನಗಾ ಕಾಳರಾಮಂದ್ ಬರೆದಿತ್ತಿನ ಆ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ತೂಯೆ. ಆ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ತೂಯಿನ್ನೇ ಆಯನ ಬುದ್ಧಿ ಪಾದರಸದ ಲೆಕ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯನ ಮೋನೆಡೊಂಜಿ ಐಸಿರ ಮೂಡುಂಡು. ಆಯೆ ಆ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಸುತ್ತ ಇತ್ತಿನ ಕಜವು ಬಲ್ಲೆಲೆನ್ ಪೂರಾ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತೆ. ಬರಿಟೆ ಪರಿತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನ ತೋಡುದ ನೀರ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲು ದೆಕ್ಯೆ. ತನಡಿತ್ತಿನ ಗಂಧೊನು ತರೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಮೂಜಿ ನಾಮ ಪಾಡ್ಯೆ. ಗುಡ್ಡೆಡಿತ್ತಿನ ಪೂವುನು ಕೊಯ್ಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತೆ. ಕಲ್ಲ್‌ಗೆದುರು ಕುಂಟು ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಲುದು ತನಡಿತ್ತಿನ ಪೂಜೆದ ಸಾಮಾನುಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಮಣೆ ಆಡಾದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಆರತಿ ಸೊರಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಆ ತಾದಿಯೆ ಪೋಪಿ ಜನಕ್ಲು ಮಾತಾ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್. ಆಚಿರೊಡು ತೂಪಿನ ಜನಕುಲ್ನ ಎದುರು ಆ ಬಿರಣೆ ತನ್ನ ನಾಲಾಯಿದ ಜಾತಿರಿಪುನು ತೋಜಾಯೆ.

"ಈ ಗುಡ್ಡೆಳ್ಳಿದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೇ..., ನಿಕ್ಲೆ ಭಾಗ್ಯೊಡ್ಪಾದ್ ಕಪ್ಪು ಸುರ್ಪದ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ ಕರಿ ರಾತ್ರೆ ಈ ಜಾಗೆಡ್ ಉದ್ಭವ ಆದ್ ಮೂಲು ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ಸೊಪ್ನೊಡು ತೋಜಿದ್ ಅಭಯ ಕೊರ್ತೆರ್. ನನ ಈ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಳೆ ಸಲೆ ದಿಂಜಿದ್ ಈ ಊರ್ದಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುಡು ಮೆರೆಪೆರ್. ಯಾನ್ ಮೂಲೇ ಇತ್ತೊಂದು ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತುಗು ಆರ್ನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪೊಡುಂದು ದೇವೆರ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಿಕ್ಲು ಮಾತಾ ದಿನನಿತ್ಯ ಈ ದೇವೆರ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಎತ್ತಾನುಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ಪರಕೆ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತರ್‌ಂದಾಂಡಾ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಖಂಡಿತಾ ನಿಕ್ಲೆನ ಮಾತಾ ಕಷ್ಟಲಾ ದೂರಾಪುಂಡು. ದುಂಬಿತ್ತೆ ನಿಕ್ಲು ಮಾತಾ ಸೇರ್ದ್ ನಿಕುಲ್ನ ದೇವೆರೆಗೊಂಜಿ ಗುಡ್‌ಚಿಲ್ ಕಟ್ಟದ್ ಕೊರ್ಲೆ"

ಬಿರಣನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ನ ಆ ಜನಕ್ಲು ಭಯಭಕ್ತಿಡ್ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರೆಗ್ ನೀಟ ನಿಡಿಯಪ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ಯೆರ್. ತನುಕುಲ್ಡಿತ್ತಿನ ಪಣವುನು ಬಿರಣನ ಹರಿವಾಣೊಗು ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕುಡ ತಡ ಮಲ್ಪಂದೆ ಅಕ್ಲಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕತ್ತಿ, ಸಬ್ಬಲ್, ಕೊಟ್ಟು, ಪಿಕ್ಕಾಸ್, ಬಟ್ಟಿ, ಕಬೆ, ಸಲಕೆ, ಬಲ್ಲ್, ಸೋಗೆ - ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಗುಡಿಚಿಲ್ಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ಮಾತಾ ಅತ್ಯಾರ್‌ನ್ನಾ ಪತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆದುಲಯಿ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರೆನ್ ಉಲಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕಿನ್ಯೊಂಜಿ ಗುಡಿಚಿಲ್ನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿರಣೆ ಗುಡಿಚಿಲ್ದ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ "ಶ್ರೀ ಕಾಳರಾಮ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಗುಡ್ಡೆಳ್ಳಿ" ಪಂದ್ ಬೋರ್ಡುಲಾ ಬರೆದ್ ಪಾಡ್ಯೆ.

ಮನದನಿ ಗಾಳಿದ ಲೆಕ ಸುದ್ದಿ ಪರಡ್‌ಂಡ್ ಊರುಡೆ.

"ನಮ್ಮ ಊರುಡು ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ ಉದ್ಭವ ಆತೆರ್‌ಗೆ"

"ಹನುಮಂತ ದೇವೆರೇ ಬಿರಣನ ಒರುಟು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ಗೆ"

"ಆ ದೇವೆರ್ ಉದ್ಭವ ಆಯಿನೆಟೇ ನಮ್ಮ ಊರ್ದ್ಗು ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ನಿಗೆ"

"ನನ ನಮ್ಮ ಊರು ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುಡು ಮೆರೆಪುಂಡುಗೆ"

"ನನ ನಮ ದಿನಾಲ ಆ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂ ಪಂರ್ದ್ ಪರಕೆ ಮಾತಾ ಕೊರೊಡುಗೆ"

"ನಮ ಆರೆನ್ ನಂಬುಜಂದಾಂಡಾ ದೇವೆರೆಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತುಂದ್ ಆರ್ ನಮ್ಮ ಊರುನು ಪೊತ್ತಾವೆರ್‌ಗೆ".

ಇಂಚ ಒರ್ರ್ಯೊರ್ಯೆನ ನಾಲ್ಯಾಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ನ ಕಾರ್ನಿಕದ ಕತೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಂಡ್. ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ನ ಗುಡ್ಡಿಲ್ಗ್ ಭಕ್ತೆರ್ನ ಬೊಲ್ಲೊನೇ ಬರ್ರ್ಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಪರವೂರುದಕುಲ್ಲಾ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂದ್ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಕೊರ್ಪುನ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆಯೆರೆ ಸಾಲ್ ಸಾಲೋ ದೇವೆರೆ ಗುಡ್ಡಿಲ್ಗ್ ಬರ್ರ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೂರ್ಯೆ ಮೂಡ್ಡು ಕಂತುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ನ ಗುಡ್ಡಿಲ್ಡ್ ಪಿದಯಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತೆರ್ನ ದಂಡೇ ದಂಡ್. ಗುಡ್ಡಿಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ಪೂ, ಪಂರ್ದ್, ಹಣ್ಣ್‌ಕಾಯಿ, ಅರಿ, ತಾರಾಯಿದ ರಾಶಿಯೋ ರಾಶಿ. ದೇವೆರೆಗ್ ಪರಕೆದ ರೂಪೊಡು ಏತ್ ಕಮ್ಮಿಂದಾಂಡಲಾ ದಿನೊಟು ಐನೂದು ರೂಪ್ಯಾಡ್ದ್ ಕಮ್ಮಿ ಆವಂದಿಲೆಕ ಪಣವು ಬೂರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಗುಡ್ಡೆಳ್ಳಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಕೋಲು ಪಾತೆದ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಬಿರಣೆ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗೊಲ್ಲು ತಿಂದ್‌ದ್ ಕೊಮ್ಮೆ ಜತ್ತದ್ ಪುಂಡಿ ಪೆರ್ಗುಡೆದ ಲೆಕ್ಕಾಯೆ. ಬಿರಣೆ ಬಕ್ಕಲಾ ತರೆಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತೆ. ಊರ್ದಗುರಿಕಾರೆ ಗುಡ್ಡಪ್ಪ ಗೌಡನ ಕೈತಲ್ ಪೋದು ಆಯನ ಮೆದುಳು ದೆಕ್ಕೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ.

"ಗೌಡ್ರೇ, ಈರ್ ಊರುಗೇ ಪೆರಿಯಾರ್. ಬಕ್ಕ ಈ ಊರುನು ಕಾಪುನ ಗುರಿಕಾರ್. ಊರ್ದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆದ ಇಚಾರೊಡು ಎಂಕ್ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ ಕನಟ್ ಕೊರ್ನ ಅಪ್ಪಣೆದ ಲೆಕ ಈರ್ನ ದುಂಬೇ ಸಂಗತಿನ್ ಬಿನ್ನಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತ್‌ದೆ. ಈರ್ ಈತ್ ತೆರಿನಾರಾದ್ ಊರುಗೇ ಮಲ್ಲಾರಾದಿತ್ತ್‌ದ್, ಈ ಊರ್ದ ಬೆನ್ನಿದಕ್ಲು ಮಾತಾ ಈತ್ ಅನುಕೂಲೊಡಿತ್ತ್‌ದ್, ಊರ್ನು ಕಾಪುನ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ ಸೋಗೆದ ಗುಡ್ಡಿಲ್ಡ್ ಉಪ್ಪುನವು ದೇವೆರೆಗ್ ಅಸಮದಾನವುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈರ್ನ ನೇತೃತ್ವೊಡು ಊರ್ದಕ್ಲು ಮಾತಾ ಸೇರ್ದ್ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರೆಗೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಮಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವೊಡು. ಬಕ್ಕ ಎದುರ್ನು ಕೆರೆ, ಭೋಜನ ಶಾಲೆ, ಇಂಚ ಮಾತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಅಯಟ್ ಬೋಡು. ವರ್ಷೊಗೊರ ದೇವೆರ್ ಮೂಲು ಉದ್ಭವ ಆಯಿನ ದಿನ ಭಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ಜಾತ್ರೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿಪಾತೆರ ಅತ್ತ್. ದೇವೆರ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ. ನೆಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ನಮ ನಡತ್ತೊಂಡಂದಾಂಡಾ ಈ ಊರು ಉದ್ಧಾರ ಆವು. ನಡತೊಂಜಂದಾಂಡಾ ಊರು ಗುಂಡಾಂತ್ರ ಆವು. ಈರ್ ನೆಕ್ಕ್ ದಾದ ಪನ್ಪರ್?"

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ ಗೌಡೆ ಬಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ಇತ್ತಿನ ಪೂಳು ಬಚ್ಚಿರೆದ ಪಾಕೊನು ಪಡ್ಯೊಗು ಉಬಿದ್ ಆಂಗೆಲ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪಂಡೆ,

" ಅಯ್ಯೋ ದೇವೆರೆ, ನಮ್ಮ ಊರು ಉದ್ಧಾರ ಆವೊಡೇ ಅತ್ತಂದೆ ಗುಂಡಾಂತ್ರ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಯಪ್ಪ. ಎನ್ನ ದೊಕ್ಕೆ ಉಂಡಾ ಯಾನ್ ಈರ್ದ ದೇವೆರ್ ಪನ್ನ ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ಪಾವೆನೆ. ಎಲ್ಲೆನೇ ಊರ್ದಕ್ಲೆನ್ ಮಾತಾ ಕೂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಈ ಇಚಾರೊನು ಅಕುಲ್ದ ಪಿನ್ಪಾವೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್ಂಡಾ ಈ ಬೇಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬುಲಾವುನೆಕ್ ದುಂಬು ಆದ್ ಪೋವು. ಬರ್ಪಿ ವರ್ಷ ದೇವೆರ್ ಉದ್ಭವ ಆಯಿನ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಪೆದ್‌ಲಾ ಉದಿಪನ ಆದ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲೊಡೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡಪಾವುನ ಜಬದಾರಿಕೆ ಎಂಕಿತ್ತಿನವು. ಈ ಗುಡ್ಡಪ್ಪ ಗೌಡನ ಪಾತೆರ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಬರೆಯಿನ ಬರವತ್ತ್ ಅಣ್ಣೆರೇ......ಕರ್ಗಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೆತ್ತಿನ ಶಿಲ್ಪಾ.... ಶಿಲ್ಪಾ...."

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ ಗೌಡನ ಆಂಗೆಲ್ ಬಾಯಿದ ಕಡ್ಮೆದ ತೆಲಿಕೆಡ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಳುದ ಕೆಂಪುದ ಪಾಕ ಗಡ್ಪೊಡು

ಅರಿದ್ ಜಬ್ಬೊಗು ಜತ್ತಿನವ್ಲಾ ಆಯಗ್ ಗೋಚರ ಆತ್‌ಜಿ. ತನ್ನ ಈಡ್ ಗೆಂದಿನ ಸಂತೋಸುಡು ಬಿರಣೆ ತನ್ನ ನಿಲೆಕ್ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್ಯೆ.

ಮನದನಿಯೇ ಗೌಡೆ ಊರ್ದಕ್ಲೆನ್ ಮಾತಾ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಸಭೆ ಲೆತ್ತೆ. ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ನ ಕಾರ್ನಿಕದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಷಣ ಬಿಗಿತೆ. ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಪಾವುನ ಯೋಜನೆನ್ ದುಂಬು ದೀಯೆ. ಊರುಗೂರೇ "ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರೆಗ್... ಜಯ ಆವಡ್," ಪನ್ಪಿ ಘೋಷಣೆ ಬಾನೋಗೇರ್‌ದ್ ಮುಗಲ್ ಮುಟ್ಟುಂಡು. ಜೋಕುಲು, ಬಾಲೆಲು, ಪೊಣ್ಣುಲು, ಪೊಂಜೊವುಲು, ಜವನೆರ್ ಪರಬೆರ್‌ಂದ್ ಪೂರೆರ್ಲಾ ಕಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಊರ್ದಕ್ಲು ಪೂರಾ ಯಾನ್ ಬಿರ್ಸೆ ಯಾನ್ ಬಿರ್ಸೆಂದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಕೈ ನಿಲ್ಕೆ ಪಣವು ದೊರಿತೆರ್. ಒಂಜಿ ಪೊರ್ತುದ ನುಪ್ಪುಗು ಗತಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಬಡವೆರ್ಲಾ ಬಂಜಿ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಕುಲ್ಡ್ತಿತ್ತಿನ ಪೊಡಿ ಕಾಸ್‌ನ್ ಪೂರಾ ಪೂಜಿದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ನಿಧಿಕ್ ಕೊರ್ರೈರ್. ಪಣವುದ ಬರ್ಸನೇ ದೊರಿಂಡ್. ಅಯ್ಪೊಟ್ಟುಗು ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ಕ್ಯಾ ಕಜಿಪುದ ರಾಶಿ ಬೇತೆ. ಊರ್ದಕ್ಲು ಸೇರ್ದ್ ದೇವೆರ್ನ ಗುಡಿಚಿಲ್ದ ಕೈತಲ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ನ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟನಡ್ ಪೂಜೆದ ಬಿರಣನ ಉಸ್ತುವಾರಿಡ್ ಪಣವು ಬಕ್ಕ ಅಡಿಗೆದ ಸಾಮಾನುಲು ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬೂರುಂಡು. ಕಲ್ಲ್, ಪೊಯ್ಯೆ, ಸಿಮೆಂಟ್, ಜಲ್ಲಿ, ಮರ, ಓಡು, ಪೂರಾ ಲೋರಿ ಲೋರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರುಂಡು. ಪೂರಾ ಕೆಲಸದ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಬಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಬಿರಣನ ಕೈಟ್. ಬಿರಣಡೊಂಜಿ ಊರ್ದಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ವಿಶ್ವಾಸ. ದಾಯೆ ಪಂಡಾ ರಾಮ ಭಕ್ತೆ ಹನುಮಂತೆನೇ ಬಿರಣನ ಒರುಟು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ನೀಂದ್ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ನಂಬೊಲಿಗೆ. ಊರ್ದ ಗುರಿಕಾರೆ ಗುಡ್ಡಪ್ಪ ಗೌಡೆ ಪುದರ್‌ಗ್ ಮಾತ್ರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ. ಆಂಡಾ ಆಯಗ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿಲಾ ತೆರಿಯಂದ್. ಲ್ಯಕ್ ಮಾತಾ ಜನ ಪಂಡಾ ..ಅಣ್ಣೆರ್ ಅಣ್ಣೆರ್.

ಊರುಗೂರೇ ಜತ್ತ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗೊಲ್ದು ಭಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಮಲ್ಲೊಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಂಡ್. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೈತಲೇ ಪೂಜೆದ ಬಿರಣಗೊಂಜಿ ಗಟ್ಟಿದ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ತಯಾರಾಂಡ್. ಈ ನಡುವೆ ಬಿರಣೆ ಊರುಡಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಸಂಸಾರೊನು ಗುಡ್ಡಳ್ಳಿಗ್ ಬರ್ಪಾಯೆ. ತನ್ನ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ರಡ್ಡ್ ಜೊಕ್ಲೆನ್ನಾ ಪೇಂಟೆದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಪಾಯೆ. ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿಗ್ ಕಾರ್‌ಡ್ದ್ ತರೆಮುಟ್ಟ ಬಂಗಾರ್ದ ನಗ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡ್‌ಯೆ. ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ಮಾತಾ ಆಧುನಿಕ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಗೆತೊಂಡೆ. ಒರಿನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಮಾತಾ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೇಂಟೆದ ನಾಲ್ಯನ್ ಬೇಂಕ್‌ಲೆಡ್ ದೀಯೆ.

ಗುಡ್ಡಳ್ಳಿಡ್ ಕಾಳಾರಾಮ ದೇವೆರ್ ಉದ್ಭವ ಆಯಿನ ದಿನೊಕ್ಕು ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದು ದುಂಬೇ ಊರುಗೂರೇ ಜಾತ್ರೆದ ಅಟ್ಟಣೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರತೀ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಲ್ ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣ ಆಂಡ್. ಊರ್ದ ತಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ತೋರಣ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ದೂರ ದೂರೊಡ್ದು ಸಂತೆದಕ್ಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ಬೂರ್ರೈರ್. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹೋಟೆಲ್ ಅಂಗಡಿಲು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತಿಯ. ಗುಡ್ಡಳ್ಳಿದ ಊರ್ದು ಸಂಭ್ರಮನೇ ಸಂಭ್ರಮ. ಅಂತೂ ಜಾತ್ರೆದ ದಿನ ಬತ್ತ್‌ದೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಂಗಣೊಡು ಬಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ಜನ ಜಂಗುಳಿ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಂಗಣೊಡು ಓಲಗದ ಗದ್ದಲ ಆಂಡಾ ಜಾತ್ರೆದ ಕಂಡೊಡು ಮೈಕದ ಅರ್ಭಟೆ. ಜನನೇ ಜನ ..... ಜನನೇ ಜನ. ದಾಸಿಮೆ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್‌ಂಡಲಾ ನೆಲ ಸೇರಂದಿನಾತ್ ಜನ. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಪಾತೆಲೆ ಲೆಕ ನಮುನೆ ನಮುನೆ ಡ್ರೆಸ್‌ದ ಜವ್ವಂದಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಗುಂಪು ಗುಂಪೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಈ ಊರುಡು ಈತ್‌ಲಾ ಜವ್ವಂದಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಉಲ್ಲೆರಾಂದ್ ಆಚಿರೊಡು ಮೂಂಕುಗು ಬೆರೆಲ್ ಏರ್ಸಾಯೆರ್. ಕೆಲವು

ಪಿಕ್ಚರ್ದ ಸ್ಟೈಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಜವನೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ನ ಬೆರಿಯೆ ಬೆರಿಯೆ ಓಂಗುನ ದೃಶ್ಯ, ಗುಂಪುದಿಡೆಟ್ ನುರ್ಕುದು ಪಿಕ್ ಪಾಕೆಟ್ ಮಲ್ಪುನ ಕಳ್ವೆರ್ನ ಜಾತಿರಿಪು. ಇಂಚಾ, ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಜಾತ್ರೆಡುಪ್ಪುನ ಮಾತಾ ಲಚ್ಚಣಲಾ ಗುಡ್ಡಳ್ಳಿದ ಜಾತ್ರೆಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಂಚಾನಗಾ ಊರುಬುಡ್ದು ಪೋದಿತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಪಡೂರ್ದ ರಾಮಪ್ಪೆ ಪಡೂರ್ದು ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿದ್ ತಿರ್ಗ್ದ್ ಊರುಗು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಗುಡ್ಡಳ್ಳಿದ ಊರುಗೆತ್ತಿನಗಾ ಆಯಗ್ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿ ಕಾಳುನ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಆಯೆ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿದ ದೂಪೆನ್ ತೂವೊಡುಂದು ತಾನ್ ಆನಿ ನಾಯಿನ್ ಕವುಂತುದಿತ್ತಿನ ಗುಡ್ಡೆದ ಬರಿಕ್ ಅಂಗಲಾಪುಡು ಬಲಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಬಲಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ರಾಮಪ್ಪೆ ಒರೊನೆ ಆಚಿರೊಡು ಗೆಬ್ಬೈತ್ದ್ ಉಂತಿಯೆ. ಆಯಗ್ ದಾದಂದೇ ಅರ್ಥಆಯಿಜಿ. ದೇವಸ್ಥಾನ, ಜಾತ್ರೆ, ಗೌಜಿ, ಗದ್ದಲ. ಉಂದು ಮಾತಾ ಎಂಚಿನ? ಯಾನ್ ಕಾಳುನು ಕವುಂತಿನ ಜಾಗೆ ಉಂದುವೆ. ಆಂಡಾ ಈ ಒಂಜೊರ್ಷೊಡು ಮೂಲೆಂಚಾಂಡ್ ಈ ಬದಲಾವಣೆ? ರಾಮಪ್ಪೆ ಅವ್ಲಿತ್ತಿನಕ್ಲೆಡ ಉಂದೆಂಚಿನ ಸಂಗತೀಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಯ್ಕಕ್ಲು ಪಂಡೆರ್, "ಇನಿಕ್ ಸರೀ ಒಂಜೊರ್ಷೊಗು ದುಂಬು ಉಂದುವೆ ಜಾಗೆಡ್ ಕಪ್ಪು ಸುರ್ಪದ ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ ಉದ್ಭವ ಆದ್ ಒಂಜಿ ಬಿರಣಗ್ ಕನೊಟು ತೋಜಿದ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಈ ಊರ್ದಕ್ಲು ಮಾತಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಯ. ಇನಿ ಸುರೂತ ವರ್ಷದ ಜಾತ್ರೆ."

ರಾಮಪ್ಪಗ್ ದಾದಾಂಡೋ ದಾನ್ನ. ಆಯನ ಶರ್ರದ ನೆತ್ತೆರಿಡೀ ಬೆಚ್ಚಾಯಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಕೈಕಾರ್ ದರಿಪೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಆಯೆ ತನ್ನ ಗಂಟ್ ಮೂಟೆನ್ ಒಯ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಲಯಿ ಬಲಿತೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಆಚಿರೊಡು ಆಯನ ಬೆರಿಯೆ ಬಲಿತೆರ್. ರಾಮಪ್ಪೆ ಗರ್ಭ ಗುಡಿತ ಬಾಕಿಲ್‌ದೆದುರು ಬತ್ತ್‌ದುಂತಿಯೆ. "ಅಂದ್, ಅವ್ವೇಕಲ್ಲ್ ತಾನ್ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿ ಕಾಳುನು ಕವುಂತುದು ಅಯ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕಾಳರಾಮಂದ್ ಬರೆದ್ ತಾರ್ತಿನ ಅವ್ವೇ ಕರ್ಗಲ್ಲ್". ಆಯೆ ಭಾವೋದ್ವೇಗೊಡು "ಕಾಳೂ...!" ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗೆರೆ ತೂಯೆ. ಅಪಗ ಗುಡಿತುಲಯಿತ್ತಿನ ಬಿರಣೆ "ಏರವು ಮರ್ಲೆ? ಗರ್ಭಗುಡಿ ಪೊಗ್ಗೆರೆ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಯನ ಒಯ್ತೊಂದು ಪಿದಯಿ ಪೋಲೆಯಾ." ಪಂದ್ ಜೋರು ಮಲ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಕೆಲವು ಜವನೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾಮಪ್ಪನ ರಟ್ಟೆಡ್ ಪತೊಂಡೆರ್. ಆತಾನಗಾಯೆ ತುಡಿಂತೊಂದು ಜೋರುಡು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು ಬುಲಿತೊಂದು ಪಂಡೆ,

"ಅವು ದೇವೆರತ್ತ್ ....., ಅವು ಎನ್ನ ನಾಯೀ.....,."

ಅವ್ಲು ಸೇರಿಂಚಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತೆರೆಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಪ್ರತಿಯೊರ್ಯೆನ ನೆತ್ತೆರ್ಲಾ ಕೋಪೊಡು ಕೊದಿಂಡ್. "ದೇವೆರೆನ್ ನಾಯಿಂದ್ ಪನ್ನ ಆ ದುಷ್ಟಗ್ ಪಾಡ್ಲೆಯಾ ಪೊಲಿ " ಪನ್ಪಿ ಸ್ವರ ಸುತ್ತಲಾ ಕೇಂಡ್. ಜವನೆರ್ ರಾಮಪ್ಪನ್ ನಾಯಿನ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಕಾಳರಾಮ ದೇವೆರ್ನ ಭಕ್ತೆರ್ ಪೂರಾ ಸೇರೊಂದು ರಾಮಪ್ಪಗ್ ತಾರಾಮಾರಾ ಪಾಡ್ಯೆರ್ ಪೆಟ್ಟ್. ಆಯನ ತರೆ ಪುಡಾಂಡ್, ಕೈಕಾರ್ ಪೊಲಿಂಡ್, ಕಣ್ಣ್ ಬಜ್ಜಿ ಆಂಡ್, ನೆತ್ತೆರ್ ಬಿಚ್ಚಿಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಸತ್ಯೊಗು ಸುಳ್ಳುದ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರೊಂದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇನಿಕ್ಕಲಾ ಸತ್ಯೊಗು ಸುಳ್ಳುದ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ

ನಾಗವಿಹಾರ, ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಕಾಸರಗೋಡು - 671324

ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಲು

೧. ಪೊಣ್ಣು ತೂಪಿನಿ.

ಐವ ವರ್ಸೊಡುದು ಪಿರಾವು ಎಂಚಾಂದ್ ಪಂಡ- ಮದಿಮೆ ಆಪಿ ಜವಾನಿಯೆ ಆಯೆ ಪಳಿನ ಕಂಡಾಣಿ ಬಾವೆ, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆನ ಮೆಗ್ಯೆ ಸಮ್ಮಾಲೆ. ಮುಕುಲೇನ್ ಲೆತ್ತೊನುಡುದು ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆಕ್ ಪೋಪಿನಿ. ಅವುಳು ಪೊಣ್ಣು ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಜಾಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆತ್ ನಾಚಿಗೆ. ಆಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪಲೇನಾ ಅಥವಾ ಅಮ್ಮೆನಾ ಅಪ್ಪೇ ಗೂವೆಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕೊಡಪಾನ ನೀರ್ ಕಣಯೆರೆ ಪನ್ಪೇರ್, ನೀರ್‌ಗ್ ಪೊಪಿನೆನ್ ಆನ್‌ಲಾ ಆಯಡಪ್ಪ ಬತ್ತಿನ ಬಾವೆನಾ ತಮ್ಮಲೇನಾ ಪೋಪಿನ ಬರ್ಪಿನಾ ಪೊರ್ಲುನು ಕಡ್ಯಡ್ ನೀರ್ ನಿಟ್ಯೇಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ಪೊರ್ಲು ತೂಪೆರ್. ಆನಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಆವುಂದು ಮದಿಮೆ ಆಪಿನ ಜವಾನಿಯೆ ಆಯನ ಬಾವಡ ಪಂಡೆಂಡ ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕುಲು ವನಸ್‌ದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಜ್ಜಂಡ ಕಾಪಿ ತಿನಸ್‌ದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅವೆನೆ ಪರ್‌ದಾ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದಾ ಪಿದಾಡ್‌ದ್ ಪೋನಗ ಪೊಣ್ಣ ಇಲ್ಲಾದಾಕ್ಲೆನ್ ನಿಕ್ಕುಲು ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಒರ ಬಲೆ, ಅಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪುಗಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಉಂದು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ತೂಪಿನ ಕೆರಮ.

೨. ಇತ್ತೆದ ಪೊಣ್ಣು ತೂಪಿನ ಕೆರಮ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಇತ್‌ಂಡ ಆ ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಮದಿಮೆ ಆಪಿನ ಜವನಿಯೆ ಆವಡ್ ಆಯನ ಇಲ್ಲ್‌ದಕ್ಲು ಆನಡೆ ಬರಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯಗ್ ಓಲು ಆಂಡಲ ದೇವಸ್ಥಾನದ, ಶಾಲೆದ ಹೋಲಾ ಇಜ್ಜಂಡ ಮಲ್ಲ ಲೋಡ್ಜಿಂಗಾ ಆವೊಡು 'ಆಡೆಗ್ ಪೊಣ್ಣಾನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೊಣ್ಣನ ತಮ್ಮಲೆನ ಅಮ್ಮೆನಾ ಪೊಣ್ಣ ಸಂಬಂದಿಕೆರ್ ಲೊತೊಂದು ಪೋವೊಡು ಅವುಲು ಆನ್ ಪೊಣ್ಣಾನ್ ತೂಪಿನಿ. ಆಪುಂಡಲಾ ಆಪುಜಿಂಡಲಾ ಅವುಲು ಪನ್ಪಿನೆನೆ ಯೇತ್ ಪೊರ್ಲು ತೂಲೆ. ಒವು ಪೊರ್ಲು ಪನ್ಲೆ.

೩. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪೊಣ್ಣ ನಿಗಂಟ್.

ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕ್ಲು ಆನಕಡೆಕ್ ಆನನ ಇಲ್‌ತೂವೆರೆ ಪೋಪಿನಿ. ಪೊಣ್ಣನ ತಮ್ಮಲೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪೊಣ್ಣನ ಪಲಾಯಡಿಕುಲು, ಪೋದು ಆಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಎಂಕ್ಲೆನ, ಕೊರೊಳಿಂದ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ್ ನಡಾವಳಿಕೆನ್ ಮಾತ ತೂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಾಕ್ಲು ಅಣ್ಣ ನಮ ಒಂಜಿ ಪಾಪು ಪಾಡ್‌ಗಾ ಅವು ಅಕ್ಲೆನ ಅವುಸಾನ ಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಒರಿಯಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವು ವನಸ್ ಅಥವಾ ಚಾಯ ತಿನಿಯೆರೆನ ತಿಂದ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ನಿಶ್ಚೈಯೊಗು ದಿನ ದೀದೇ ಬರ್ಪೆರ್. ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕುಲು ಆಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಅದ್ವೆರ್ ಪೊದ್ವೆರೆಗ್ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರುಪೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಮೂಜಿ ಇಲ್ಲಾ ಗುರಿಕಾರೆರೆಗ್‌ಲಾ ಹೇಳಿಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಲ್ಪ ಆನಕಡೆತಕ್ಲುಲಾ ಆಕ್ಲೆನ ಮೂಜಿಲ್ಲಾ ಗುರಿಕಾರೆ ಆಂಚೆನೇ ಅದ್ವೇರ್ ಪೊದ್ವೇರ್‌ಂದ್‌ಡ್ ಎಚ್ಚಾಂಡ ಇರ್ವ ಇರುವತ್ತೈನ್ ಜನಸೇರ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬರ್ಪೆರ್ ಬನ್ನಗ ಆನುಲಾ ಮಾತ್ರ. ಬಿನ್ನೇರೆನ್ ಎದುಕೂನುವೆರ್ ನೀರ್ ಕೊರುದು ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕಿರೆ ಪನ್ಪೇರ್ ಆಸರ್ ಕೊರುಪೆರ್. ಆಸರ್ ಪರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಲು ಪಜೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಚಾಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆನ ಕಡೆತಕುಲುಲಾ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕುಲುಲಾ ರಡ್ಡ್ ಮನೆ ದೀದ್ ರಡ್ಡ್ ಮನೆತ ಮೇಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಹರಿವಾನ ಕಾಯಿ ಪೂಲು ಪಂಡ ಬಚ್ಚಿರೆ ಐನ್ ಕಾವಲೆ, ಒಂಜಿ ಬಚ್ಚೇಯಿ. ಉಂದೆಟ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಉಂಗಿಲ ದೀಪೆರ್.

ಉಂದು ಆನ ಪೊಣ್ಣ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತ ಗುರಿಕಾರನಕುಲು ದೀಪಿನಿ. ಸಭೆ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಪಾಡಿನಕ್ಲು ವಿಷಯೊನು ಕೇನುವೆರ್. ಪೊದು ಸಂಬಂಧದ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲುಂದು ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕ್ಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಗುರಿಕಾರನಕುಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಆನ ಪೊಣ್ಣನ ಸಮ್ಮಲೆಡಿಕುಲು ಪೂಲು ಪಗರುವೆರ್, ಕೈ ಹಾಕೊಂದು ನಿಂಗಟ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್ (ಪೊಣ್ಣ ಆನನ ಪುದಾರ್ ಕೇನುವೆರ್) ಕೈ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಭಾಸೆ ದೆತ್ತೊನುವೆರ್. ಉಂದು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪೊಣ್ಣ ನಿಶ್ಚಯದ ಕೆರಮ. (ಉಂದೆಟ್ ದುಂಬು ಆನ ಕಡೆತಕುಲು ನಿಕುಲು ದಿಬ್ಬನೊಡು ಏತ್ ಪನಾವು ದೀಪರ್‌ಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಆಕ್ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಾಕ್ಲು ನಿಕೂಲು ಸೀರೆ ರವಕೆ ಏತೆನ ದೆಪ್ಪುವರ್, ದೇರೆ ಏತ್‌ಕಟ್ಟುವರ್‌ಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಆಕ್ ಸಮ ಆದ್ ಎಂಕುಲು ಪನಾವು ದೀಪ ಎಂದ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣಕಡೆತ ಗುರಿಕಾರೆಲ ಪೊಣ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಕೆರ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್.

೪. ಇತ್ತ್‌ದ ಪೊಣ್ಣ ನಿಗಾಂಟ್ ಎಂಚ?

ಆನಗ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊಣ್ಣಗ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಓಲಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ಹೋಲಾ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಹೊಟೇಲಾ ನಾಡ್ ಪತ್ತೊಡು ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕ್ಲು. ಪಂಡ ಆನ ಕಡೆತಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಣ್ಣ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರಿಯೆರೆ ಆಪುಜಾ ದಾನೆನಾ, ಉಂದುಯೇರೆಗೂ ಗೊತ್ತು. ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ಪಂಡ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಉಬಿಪುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ಪದ್ಯಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಒಂಜಿ ಕರ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು. ಟೇಬುಲು ದೀದ್ ಲೈಟ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಯೆದ ಹರಿವಾಣ ದೀದ್ ಬಾರೀ ಬಂಗೊಡು ಕಾಯಿ ಪೂಲು ಪಗರುವೇರ್ ಆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಆನ್ ಪೊಣ್ಣನ ಕೈಕ್ ಉಂಗಿಲ ದೀಪುನಿ ಪೊಣ್ಣು ಆನನ ಕೈಕ್ ಉಂಗಿಲ ದಿಪಿನಿ (ನೆಡ್ಡ್ ದುಂಬು ಪೊಣ್ಣನ್ ಸೀರೆ ರವಕೆ ಪೂ ಹರಿವಾಣೊಡು ದೀದ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು ಉಂದು ಉಂಗಿಲ ದೀನೆಗ್ ದುಂಬು ಸೀರೆ ತುತ್ತುದು ಏತ ಮಲ್ಪೋಡು.) ಉಂದು ಪೂರಾ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಣಸ್ ಆಪುಂಡು. ಆನ್ ಪೊಣ್ಣು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಲ್ಲುದು ಒಣಸ್ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ಇತ್ತ್‌ದ ಕೆರಮದಾ ಪೊರ್ಲು ತೂಲೆ. ನನ ಮದಿಮೆ ಬೇತೆ ಬೋಡಾ ನಿಕುಲೇ ಪನ್ಲೆ. ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು.

೫. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಮದಿಮೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಮಿ ಸಮ್ಮಲೆ.

ಮದಿಮೆಗ್ ದಿನ ನಿಗಾಂಟ್ ಆಪುಂಡು. ಮದಿಮೆ ಲೆಪ್ಪುನಿ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಯೆ ಕೊರುದು ಪೊಣ್ಣ ಅಮ್ಮೆನಾ ಅಥವಾ ಪಲಾಯೇನಾ ಮುಕುಲು ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೊದು ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಯೆ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿಯಡ ಕೊರೊದು ಮದಿಮೆಗ್ ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುದಾರಿತ್‌ದ್ ಕೊರುಡುಂದು, ಪನಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆಕ್ ಆನ ಕಡೆಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಜನ ಬರೊಡು ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ದಿಬ್ಬಣ ಕೊಣ ಬರಿಯೆರೆ ಪನಿಯೆರೆ ಗಾದ್ ಆನ ಕಡೆತಾಕ್ಲು ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪಿನ ಪದ್ಧತಿ. ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆಟ್ ದೆಕ್ಕಾಯಿದ ವನಸ್ ಆದ್ ಪೊಣ್ಣ ದಿಬ್ಬಣ ಆನನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪಿನಿ. ಮೂಲು ದಿಬ್ಬಣ ಎದಿಕೊಂದು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ನೀರ ವನಸ್‌ಂದ್ ಆನನ ಇಲ್ಲಲ್ ಕೊರೊಡು. ವನಸ್ ಆದ್, ಮದಿಮಾಯಾಗ್ ಮೋಂದಾಲೆ ದೇಸೆ ಇಂದ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಬಂಢಾರಿ ಮೀಸೆ ಗಡ್ಡದೆತ್ತ್‌ದ್ ಶುದ್ದೊಡು ಮದಿಮಯಾನ್ ಮೋಂದಾಲೆಗ್ ಜಪುಡಾವುನ ಪದ್ಧತ್ತಿ ಉಂಡು. ಐಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣಗ್ (ಮದಿಮಾಲೆಗ್) ಪೂಸೀರೆ ಕೊರುದು ಲೈತ ಬಲ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇಸೆಗ್ ಪಂಡ ಧಾರೆಗ್ ಜ-ಪುಡಾವುನಿ. ಆನಪೊಣ್ಣನ ತಮ್ಮಲೆ ಅಡಿಕುಲು ದಾರೆ ಮೈಪುನ ಕ್ರಮ. ಬೊಕ್ಕ ಕಂಚಿ ದೀಪುನಿ.

ಕಂಚಿ ಏರ್‌ದ್ ಲೆಖ್ಖಾಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗುರಿಕಾರೆ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿಯಗ್ ಕೊರುಪೆರ್. ಆಯಿಡ್‌ದ

ಬೊಕ್ಕ ಆನ ಕಡೆತಕ್ಕುಲು, ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸೀರೆ ದೇಶಿ ಕಟ್ಟುವೆರ್ ಈತ್‌ಂದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ನಾಲ್ ವರಾಹ ಪಂಡ, ಪದ್ ನಾಜಿ ರೂಪಾಯಿ. ಆಯಿನ್ ಪೊಣ್ಣ ತಮ್ಮಲೆಡ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣು ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ. ಪೊಣ್ಣ ತಮ್ಮಲೇ ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯ ಪೆರಿಯಾಕುಲು ಆ ಪೊರ್ತುಗುಬತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತುವೆರ್. ಆಯಿಡ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಮಾಯೆಲಾ ಮದಿಮಾಲ್‌ಲಾ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಪೂರಾ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ಆಶಿರ್ವಾದ ದೆತ್ತೊನುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆನಿದ ದಿನೊಟ್ಟೆ ಮದಿಮಾಯೆ ಮದಿಮಾಲೆ ಕಡೆಕ್ ಪಂಡ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮಲೆ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೋಪಿನಿ ದಾರೆಗ್ ಲೈತ ಬಲ್ಮಾನ ಆಯಿನ ಶೀರೆನ್ ಮದಿಮಾಯಾನ ದುತ್ತು ಲೈತೊನು ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪುನಿ ಉಂದು ದುಂಬುದ ಕಟ್ಟ್. ಏತ್ ಪೊರ್ಲು ತೂಲೆ. ಮಾಮಿ ತಮ್ಮಲೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ವನಸ್ ಆದ್ ಆನಿಯೇ ಮದಿಮಾಯೆಲಾ ಮದಿಮಾಲಾಲಾ ಮದಿಮಾಯನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪಿನಿ. ಆನಿದ ರಾತ್ರೆ ಮದಿಮಾಯೆಲ ಮದಿಮಾಲ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೆ ಉಪ್ಪುನಿ. ಉಂದು ದುಂಬು ಪಂಡ ನಲ್ಪತ್ತೈನ್ ಐವ ವರ್ಸೊಡುದು ದುಂಬು.

೬. ಕರ ಪತ್ತಾವುನಿ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ?

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಪಂಡ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ. ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಪದ್‌ನಾಜಿ ಪದ್‌ನೇಲ್ ವರ್ಸ ಆವಂದೆ ಪೊಣ್ಣು ಪೊನ್‌ಂಜೋವು ಆಪುಜಿಂದ್ ಲೆಖ್ಖ. ಆ ಪೊರ್ತುದು ನಮ್ಮ ಪೊಣ್ಣನ ವರ್ಚಸ್ ಬೇತೆ ಆಪುಂಡು. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಪೊಣ್ಣ ತಿಗಲೆಡ್ ಮಿರೆ ಕೂಡುದು ಬರ್ಪುಂಡು ಲೈಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಲೆ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊನ್‌ಜೋವುಲೆಕ್ಕ ಪನ್ಪೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಮದಿಮಾಲ್ ಆಂಡ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಅಪಗನೇ ಮೀಪಾದ್ ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲಾವೆರ್. ಕತ್ತಲೆದ ಕೋಣೆಡ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಬೆಲ್ಲ ಬಜಿಲ್ ತಾರಗೆ ಮಾತ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಪದಿಮೂಜಿ ದಿನೊಟು. ಪೊಣ್ಣಗ್ ತರೆಕ್ ನೀರ್ ಪತ್ತುನಿಂದ್‌ದ್ ಕೆರಮ. ನಾಲ್ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣನ ಅಲೆಪಿಲೆ ಕರಿಪುನಿಂದ್‌ದ್ ಲೆಖ್ಖ. ಆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮೀಪಾದ್ ಪೊಸತ್ ಸೀರೆ ರವಕೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಲೈತ ಬಲ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್. ಬಾರ್‌ದ ಕುರುಂಟುಡು ಕುಲ್ಲಾದ್ ಐನ್ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಾವುನಿ. ಅರಿತಾರಯಿ ದೀದ್ ಬತ್ತಿನಾಕುಲು ದೇಸೆ ಪಾಡೀಯೆರೆ ಉಂಡು. ಉಂಡೆನ್ ಮದಿಮಾಲೆ ಮದಿಮೆಂದ್‌ದ ಪನ್ಪೆರ್. ಪೊಣ್ಣನ ಅಲೆ ಪಿಲೆ ಕುರಿಪುನಸಿಂದ್‌ದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಕಟ್ಟ್

ಬಯಕೆದ ಮದಿಮೆ

ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದಿಮೆಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದಕ್ಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಕಂಡಾನಿ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗೆಲಾ ಒಂಜಿ ಬೇಲೆ ಸುರೂತ. ಲೈಕ್ ಬಯಕೆದ ಮದ್ಮೆಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಏರ್ ಮಲ್ಪುನಿ? ಉಂದು ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಂಡಾನಿಯೇ ಮಲ್ಪುನ ವಾಡಿಕೆ. ಪೊಣ್ಣಗ್ ಬಂಜಿಗ್ ತಿಂಗೊಳು ಆಜಿ ಕರೀದ್ ಏಳ್ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಈ ಮದ್ಮೆ ಆಪೊಡು, ಪಂಡ ಬಂಜಿಗ್ ಸರಿ ತಿಂಗೊಳು ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ, ಲೈಕ್ ಬೋಡಾದೇ ಏಳ್ ತಿಂಗೊಳು ಸಿಗದಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಂಡಾನಿ ಇಲ್‌ದಾಕ್ಲು ದಿನ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಂದು ಬಳಗದಕ್ಲೆಗ್ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕುಲುಲಾ ಅಕ್ಲೆನ ಬಂದು ಬಳಗೊಗು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರುದು ದಿಬ್ಬಣ ಕನತ್ತಿಲೆಕೊನೇ ಅನನ ಕಡೆಕ್ ಜಿನ್ನೇರ್ ಆದ್ ಬಯಕೆದ ಆನಿ ಬೊಳ್ಳುಗೇ ಬರ್ಪೆರ್. ಪೂ, ಪಿಂಗಾರ ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಮಾಲೆ ಲೈತೊಗು ಬೋಡಾಪಿನ ಪನಿ ಬಂಗಾರ್, ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಪೆರಡೆ ಲಾಕಿ ಕಿಸ್ಸಿ ಕೊನಪೆರ್.

ಉಂದು ಬಾರೀ ಎಲ್ಯ ಆವೊಂಡು. ಉಂದು ಮದಿಮಾಲೆಗ್ ಕೋರಿ ಬುಡುಪಿನ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ಐಕ್‌ಲಾ ಪೊರ್ತು ಉಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆ ಮೂಹೂರ್ತೊಡು ಉಂದೆನ್ ತರೆ ತೊರತ್‌ದ್ ಬುಡುಪಿನಿ. ಉಂದು ಪೊನ್ನು ಪೆದ್ಯೇರೆ ದುಂಬು ತೆತ್ತಿ ದಿಯೇರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ಉಂದು ಪದ್ಧತಿ. ಕೋರಿ ಬುಡುದು ಮದಿಮಾಲೆಗ್ ಪೂಸೀರೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಪೂಸೀರೆನ್ ದುತ್ತು ಲ್ಯತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೇಯಿನ್ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ಕುರ್ಸಿಡ್ ಕುಲ್ಲಾವುನಿ. ಎದುರುಡು ಒಂಜಿ ಟೇಬುಲ್ ದೀಪುನಿ. ದೀದ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟು ಟೇಬುಲುಗ್ ಪಾಡುನಿ. ಉಂದೆತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡುನಿ ಲ್ಯಾಕ್ ಆ ಇರೆಟ್ ಏತ್ ಪತ್ತುಂಡಾ ಆತ್ ಪೊರಿ, ಪರ್‌ಂದ್ ಇತ್ತಿ ಬಗೆ ಚೀಪೆದ ಮೀಠಾಯಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಮಾತಾ ಮಲ್ಲರಾಸಿ ಆಪುಲೆಕ್ಕ ಬಳಸುನಿ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಪೂರಿ ಕಲಿಂದ್‌ದ್ ಮದಿಮಾಲೆಗ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಮತಾ ಮದಿಮಾಲ್ ತೂದು ಕಣ್ ದನಿಪಾವೊಂಡು, ಬಯಕೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನಿ ನೆಕ್ಕೇ (ಬಯಕೆ) ಅರ್ಥದಾನೆ. ಆಸೆ ಆಸೆನ್ ಈಡೇರಿಸುವರೆ ಬೋಡಾದ್ ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಪುನಿ. ಬಳಸಿನ ಈ ಇರೆನ್ ಮದಿಮಾಲೆಗ್ ತರೆ ತೊರತ್‌ದ್ ಪೊನ್ನ ಕಡೆತಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟುಂಡು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಪೊನ್ನ ಕಡೆತಕ್ಲೆಗ್ ಆಕ್ಲೆನ ಊರುಡು ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲು ನೆರೆಕರೆಟ್‌ಕ್ಲೆಗ್ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪೊನ್ನಗ್ ಬಯಕೆದ ಮದ್ಮೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲೆಡ್ದಿಂಚ ನಡತ್ತಿನ ಪದ್ಧತಿ. ಉಂದು ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಉಂಡು.

೮. ಇತ್ತೆದ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮಾನ ಉಂದು ದಾಯೆಗ್?

ಇತ್ತೆ ಮದಿಮೆ ದಾರೆ ಆದ್ ಮದಿಮಾಯೆ ಆಯನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್‌ಲಾ ಮದಿಮಾಲ್ ಮದಿಮಾಲೆ ಇಲ್ಲಡ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೋಪಿನಿ. (ಮಾಮಿಸೂಕೆ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮನ) ಒಂದೆಕ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ರಡ್ಡ್ ನಾಲಾ ದಿನೊಡುದು ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಮಾಯೆ ಆಯಗ್ ಜಾತಿ ಬಾಂಧವೆರ್ ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ, ಮುಟ್ಟಿ ಸಂಬಂಧಿಕೆರೆಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಆಯಗ್ ಪರಜಾತಿದ ಆನ್ ಪೊನ್ನು ಜವಾನಿಯೆರ್ ಬೋಡು. ಒಟ್ಟು ಮಾಮಿ ತಮ್ಮನೊಗು ಗಮ್ ಜಾಲಿಡ್ ಪೋಪಿನಿ. ಬಸ್ಸು ಅಥವಾ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ ಟೆಂಪೂ ಮಹೇಂದ್ರೊಡು ಇರ್ಲೂದು ಜನೊಕುಲುಲಾ ಮುಟ್ಟ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದೆ ಮಾಮಿನ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲೆನ ಬೋಳಿಪುನ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯನಾಯಿನ ತಾದಿಂದ್ ಪಂಡಾ ಉಂದು. ಉಂದು ದಾಯೆಗ್? ಕಡಿಮೆಡ್ದ್ ಕಡಿಮೆ ತನ್ನ ಆಪ್ತ ಸಖಿನಕ್ಕುಲು ಮೆಗ್ದಿ ಪರಿಯಾಡಿಕುಲು ಭಾವನಕುಲು ತಮ್ಮಲೆಡಿಕ್ಕುಲು ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೇರ್ ನೆರೆತಕ್ಕುಲು ಯಾವುಜಾ? ಯಾವುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಇತ್ತೆದ ಮಜಿದ್ ಪುದಾರ್. ಆಂಡ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಸುದಾರಿಪೆರೆ ತೀರ್ ನಕ್ಲುಲಾ ಉಲ್ಲೇರ್. ತೀರಂದಿನಕ್ಲುಲಾ ಉಲ್ಲೇರ್. ದಾನೆ ಮನ್ಪುಗಾ ಕಾಲ ದುಂಬುವರಿದ್ ಪೋತುಂಡು ಸಾಲ ಮೂಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಂಡಲಾ ಮನ್ಪಂದೆ ಉಪಾಯ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು ಮರ್ಯಾದಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಮರ್ಯಾದಿದ್ ವರ್ಸಗಟ್ಲೆ ತರೆದೆರ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪೊನ್ನ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲೆಗ್ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪರೆ ತೂಯೆರ್‌ಂಡಾವು. ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೆರಿನಕ್ಲು ಉಂದೆಕ್ ಒಂತೆ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಂಡ ಆವುಂದ್‌ದ್ ಹೆಚ್ಚಿ ಪಾಪದಕ್ಲೆನ ಆಸೆ. ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಲ್ಯಕರ್ಚಿಡ್ ಪೊನ್ನನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕಲಾ ಮರಿಯಾದಿಡ್ ನಡಪಿಲೆಕ್ಕಲಾ ಆವಡ್‌ಂದ್‌ದ್ ನಮದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಯೊನುಗ.

ಎನ್. ಎಮ್. ಸಾಲಿಯಾನ್. ಬೊಕ್ಕಸ, ಸಜೀಪ, ಮುನ್ನೂರು,
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ನಮ್ಮ ಉಜಾಡ್ ಮಲ್ಪುನ ಅನ್ಯಾಯೊ

"ಮಾನವ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಯುಕ್ತಿ ಇರುವಾತ" ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಸುಳ್ಳಾವೊಂದುಂಡಾ ಪಂಡ್ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಒವ್ವೊ ಒಂಜಿ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಈ ಪಾತೆರೊ ಪನೊಂದುಂಲ್ಲೆ, ತೂಲೆ, ನಮ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ಉದಾಸೀನೊದ ಬೆರಿಪತ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿಲಾ ನಮಕ್ ಸುಲಬೊಡು ಆವೊಡು. ಉಂದೆಕ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಲಾ ಕಾರಣೊ ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ. ನಮ ಏರೆಗಾಂಡ್ಲ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ಪುನಗ ನಂಕ್‌ಲಾ ಉಪಕಾರ ಉಂಡುನ್ಪಿನೆನ್ ಮದತ್‌ದ್ "ಎನಡ್ದ್ ಆವಂಬ್"ಂದ್ ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾವುನವು ಉದಾಸೀನೊ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ದಾದೊ...? ಒವ್ವೇ ಕೆಲಸ ನಮಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಮಕ್ ಉಪಕಾರೊ ಖಂಡಿತಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಂಕವು ದಾಯೆ ಪಂಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪುನವು ಸರಿಯತ್ತ್. ಏರಾಂಡಲ ನಮಡ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ M.T. [ಯಂ.ಟಿ.]. D.D. [ಡಿ.ಡಿ.] ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡ, ಪಾಸ್ ಬೂಕುಗು ಕಾಸ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಪಂಡ ಎಂಕಾವಂದ್‌ಂದ್ ಪನ್ರೆಬಲ್ಲಿ. ಅಕ್ಲೆನ ಮುಕಾಂತ್ರ ನಂಕೊಂಜಿ ಪೊಸ ಇಚಾರೊ ತೆರಿವತ್ತೆ? ಉಂದುನಂಕ್ ಆಪುನ ಉಪಕಾರ ಅತ್ತೆ? ಅವೆನ್ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಉಜಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿವೊಡಾಯಿನ ಇಚಾರೊನು ಕಳೆವೊನ್ಲೆಕತ್ತೆ?

"ಆಲಸ್ಯೊ"-ಕೇನ್ರೆ ಬಜೀ ಮೂಜಿ ಅಕ್ಷರದ ಸಬ್ದೊ. ಆಂಡ ಈ ಉಜಾಡ್ ನಮ್ಮ ಜೀವನೊನು ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪು. ಉಟಾರ್ನೆ: "ಬಾಲೆ", ಒಂಜಿ ಬಾಲೆಗ್ ಒಂಜೆ ಬಾಲ್ಯೊ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ್ಮ ಪೋಷಕೆರ್ ಮದತ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆ ಬಾಲೆಲ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ಪುನೆಟೇ ಏತೋ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನಕುಲು ಸಂತೋಸ ಪಡೆವೊನುನಲಾ ಉಂಡು. ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಇಚಾರೊಗ್ಲಾ, ಈ ಮಲ್ಪು, ಈ ಮಲ್ಪು ಪಂಡ್ದ್ ತನ್ನ ಬೆರಿಡ್ದ್ ಬೇಲೆನ್ ಜಾರವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿ ಬಾಲೆದ ಮನಸ್‌ಡ್ಲಾ ಉಂದು ಅಚ್ಚಾದ್ ಒರಿಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಈ ಉಜಾಡ್ ತನ್ನಾತೆಗೇ ಬುಳೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯೊ.

ಈ ಉಜಾಡ್ ಸರಕಾರೊದ ಆಪೀಸ್‌ಡ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನಿ ಜಾಸ್ತಿ. ಒಂಜೋ ರಡ್ಡೋ ಒರ್ಸ ನಿಯತ್ತ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿ ಆಪೀಸರ್ನಕುಲು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ರಜೆಪಾಡ್ರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದಾಯೆ ಗೊತ್ತಾ? ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು-ರಡ್ದ್ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಸಾಸ್ವತ ಬೇಲೆಂದ್. ತನ್ನಾತೆಗೆ ನಿಯಂತ್ತ್‌ಡ್ ಬೆಂದೊಂತ್‌ನ ಅಕುಲು ಬೇಲೆನ್ ದುಂಪಾಡ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕುರ್ಸಿ, ಫ್ಯಾನ್, ಲೈಟ್ ಉಂದು ಪೂರಲ ಅಕ್ಲೆನ ಉಜಾಡ್‌ಗ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬೇಲೆಡ್ದ್ 'ರಿಟಾಯರ್ಡ್' ಆನೇಟಲ ಬೇಲೆನ್ "ಪರ್ಮನೆಂಟ್" ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅದಗ ಬೇಲೆದ ಬಿಲೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ನ್ಯಾಯತಿಕ್ಕು. ಇಂಚಿನ 'ಪರ್ಮನೆಂಟ್' ಬೇಲೆ ಬೇತೆ ದೇಸೊಡು ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದೇ ಆ ದೇಸೊಲು ದುಂಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಆ ದೇಸೊಲೊಡು ಬೇಲೆಗ್ ಉಪ್ಪುನಿ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯೊದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ದೇಸೊಗು ಕನಮಾತ್ರೊ. ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಾಯಗ್ ತಿಕ್ಕುನಿ ಅಪಗಪಗ 'ವರ್ಗಾವಣೆ' ಇಜ್ಜಾ 'ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್'. ಐಕಾದ್ ಅಂಚಿನಕುಲ್ಲಾ ಈ ಉಜಾಡ್‌ಗ್ ಬಲಿ ಬೂರ್ವೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಉಜಾಡ್ ಬುಡ್ದು ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ 'ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊ" ಅವೆತೊಟ್ಟಿಗೆ ದೇಸೊದ ಸ್ಥಿತಿ ಸುದಾರ್ಯೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ. ಮಾತೆರೆಗ್ ಮಾತಲ ತಿಕ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಯೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ. ನಂಕ್‌ತಿಕ್ಕ್‌ನವೇ ನಮ್ಮ ಬಾಗ್ಯಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ 'ಆಲಸ್ಯೊ' ಪನ್ಪಿ ರೋಗ ದೂರ ಆವು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನೊಡು ನಲ್ತ್‌ತೆಲ್ತಿ ಜವನೆರ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬನ್ನಗ ತೂಪುನಿ 'ನಿರುದ್ಯೋಗ' ಪನ್ಪಿ ಪಲಕೊನು. ಈ ಕಾರಣೊಡು ದಾನ್ಯೋ ಅಕ್ಲೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ಈ ಉಜಾಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಬರು. ಅಂಚಿ ಜವನೆರೆಗ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಓಲು ಮನಸ್ ಬರು ಪನ್ಲೆ? ಈ ಉಜಾಡ್ ಲೈಬ್ರೇರಿದ ಬೂಕುಲ್ದ ಕಾಕಜಿಲೆನ್ ಪರಿಪಾವು.

ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಲಂಚ ಕೊರ್ದು ಪಾಸಾಪಿನ, ನಕಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಸಾದಿನ್ ತೋಜಿಪಾವು. ಉಂದು ಉದಾಸೀನೊದ ಪರಮಾವಧಿ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೇಸವ್ಯಾಪಿಯಾಂಡ ಎಂಚಾವು ತೂಲೆ..? ನಮ ಕಷ್ಟೊಡು ಕೆಲವು ಇಚಾರೊಲೆನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪುವ. ಆಂಡ ಆ ಇಚಾರೊ ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ ಅಗತ್ಯವಾದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ "ಬಂಜ ಬರಡಾಯೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಉದಾಸೀನ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಕೆಲವು ಸಮಯೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ನಂಕ್‌ಲಾ ಮದತ್ ಪೋವು. ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಉಪಕಾರ ಆವಂದೆ ಪೋವು.

ಈ ಉಜಾಡ್‌ದ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಓಲೋಲ್ಲಾ ಉಂಡು. ಡಾಕ್ಟ್ರೆನ ಉದಾಸೀನೊಡು ರೋಗಿ ಸೈಪೆ. ಮಾಷ್ಟ್ರೆನ ಉಜಾಡ್‌ದ್ ಯುವಪೀಳಿಗೆ ಹಾಳಾವು. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಆಲಸ್ಯ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ಜೋಕ್ಲೆ ಬದ್‌ಕ್ ಬರಡಾವು. ಇಂಚಿಪ್ಪಿ ಈ ಉಜಾಡ್‌ದ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ...? ಇಂಚನೇ "ಉಜಾಡ್" ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ನಮನೇ ಗುರಿತೋಡೊನ್ಲೆಕ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾಯೆರೆ ಬುಡ್ರೆ ಬಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ...?

ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರು, *ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು*

ಬಿನ್ನೆರ್

ಇರೆತ ತರೆಟ್ ಏತ್ ಪೂವು !
ನೆಲತ ತೆಲಿಕೆ ತೂಯರೊ ?
ಮುಗಿಯಂದಿತ್ತಿನಾತ್ ಬಣ್ಣೊ
ಬೂಮಿಡೇರ್ ದೀಯೆರೊ!

ನೆಲತ ಮಿತ್ತ್ ಮರತ ನಿರೆಲ್,
ಮರತ ಬೇರ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ;
ಮರತ ಕೈಟ್ ಬುಲೆತಿ ಕಾಯಿ
ನೆಲತ ಪ್ರೀತಿ ಪರ್ಂದ್‌ಡ್!

ಪರ್ಂದ್ ಪತ್ತಿ ಬಿರೆಳ್‌ಡೇತ್
ಪಕ್ಕಿ -ರಾಯಬಾರಿಲು
ರಾತ್ ಪೋತು ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್
ಬರ್ಪಿ ಸಂಸಾರಿಲು .

ಬೂಮಿತಂಚಿ ಬಗ್ಗ್‌ದೊಂಜಿ
ಗೆಲ್ಲ್ ಪನ್ಪುಂಡಿಂಚನೆ ;
ಮರತ ಬೇರ್ ಒರಿತ್ ಬರಡ್,
ಒರಿಯಗ್ಯೊರಿ ಬಿನ್ನೆರ್.

ಗಾಳಿ ನೀರ್ ಬಾನೊ ಬೂಮಿ
ಮಿತ್ತ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೆರ್;
ಇರೆತ ಪಚ್ಚೆ ಮರತ ಬೇರ್
ಪರ್ಂದ್ ಪಕ್ಕಿ - ಬಿನ್ನೆರ್.

ಕಿರಣ
ಕುತ್ಯಾಳ ನಾಗಪ್ಪ ಗೌಡ

ಜೋಡು

ಕಾರ್ ಉಂಡು ಬಂಗಲೆ ಉಂಡು
ನಮ್ಮ ಮಲ್ಲಾತಿಕೆಗ್
ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್
ನಮ್ಮ ಐಸಿರೊದ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು

ಆಂಡ ಜೋಡು?

ಬಂಜಿ ದಿಂಜಿನಕುಲು
ತೋಜಿಪಾವೊಂದು ಮೆರೆಪೆರ್
ಕಾರ್‌ಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಜೋಡು ಕಟ್ಟಾದ್
ಪಲ್ಲಂಕಿಡ್ ಸವಾರಿ ಪೋಪೆರ್

ಪಾಪದಕುಲೆಗ್‌ಲಾ
ಉಪ್ಪುನಿ ಬಂಜಿಯೇ
ಆಂಡ ಕಾರ್‌ಡ್ದ್ ಎಲ್ಯ ಜೋಡು ಕಟ್ಟಾವೊಂದು
ಬಂಗ ಬರ್ಪೆರ್

ಓಲುಂಡು
ಹದಾ ಜೋಡು?

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕರು
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575004

ಬಾರೆದ ಮದಿಮೆ

ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಊರುಡು ಒರಿ ಅರಸು ಇತ್ತೆಗೆ. ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಸುಕೊ ಸಂತೊಸೋಡು ಉಪ್ಪುನಗ ಬುಡೆದಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆದ್ ಪೆದ್ದಿಯಲ್‌ಗೆ. ಇಂಚೆನೆ ಒರುಂಬೊ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಪೆದ್ದಿಯಲ್‌ಗೆ. ಪತ್ತನೇ ಸರ್ತಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆನಗ ಬುಡೆದಿಡ ಇಂಚ ಪಂಡೆಗೆ. ಈ ಸರ್ತಿಲಾ ಈ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನೇ ಪೆದ್ದಿಯಡ ನಿನ್ನ ಬಂಜಿನೇ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ತುಂಡು ಪಾಡುವೆಂದ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಆಂಡ ಆ ಸರ್ತಿಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನೇ ಪೆದ್ದಿಯಲ್‌ಗೆ, ಅರಸುಗು ಗೊತ್ತಾವಾಂದಿಲೆಕ್ಕ ಆ ಬಾಲೆನ್ ಮರತ್ತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಡ್ ದೀದ್ ತುದೆಟ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಬುಡಿಯಲ್‌ಗೆ. ಅವು ಕುಂಟು ಮಡಿ ಮಲ್ತೊಂದಿ ಮಡ್ಯೆಲಗ್ ಅವು ತಿಕ್ಕ್‌ನಗ ಅಯಿನ್ ಆಲ್ಪದ ಬಾರೆದ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ದಿಯೆಗೆ. ಅಪಗ ಪೆಟ್ಟಿಗೆದುಲಯಿದ ಬಾಲೆ ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ಡ್‌ಗೆ. ಯಾನ್ ಸತ್ಯೊದ ಅಪ್ಪೆನ ಮಗಲ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಭಾಗ ಆವೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಭಾಗ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಪೊಣ್ಣು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಲ್‌ಗೆ, ನನ ಎನನ್ ಏರಾಂಡಲಾ ತೂವರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್, ಯಾನ್ ಸತ್ಯೊದ ಅಪ್ಪೆನ ಮಗಲ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಈ ಬಾರೆ ಬಾಗ ಆವಡ್ ಪಂಡಲ್‌ಗೆ, ಅಂಚೆನೇ ಬಾರೆದ ಉಲಾಯಿ ನೂರುದು ಕುಲ್ಯಲ್‌ಗೆ. ಯಾನ್ ಸತ್ಯೊದ ಪೊಣ್ಣು ಅಂದಾಂಡ ಈ ಬಾರೆ ಮುಚ್ಚೊಡು ಪಂಡಲ್‌ಗೆ, ಅಂಚೆನೆ ಬಾರೆ ಮುಚ್ಚಿದ್, ಪೊಣ್ಣು ಬಾರೆದ ಉಲಾಯಿ ಆಯಲ್‌ಗೆ. ಇಂಚೆನೆ ಉಪ್ಪುನಗ ತೋಟೊದ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿನೊಂದು ಬದ್‌ಕ್‌ವೊಲುಗೆ. ತೋಟದ ಯಜಮಾನ್ಯಗ್ ಬಾರೆದ ಕೈಲ್ ತಿಕ್ಕಂದಿಪ್ಪುನಗ ಒರಿ ಜವನ್ಯನ್ ತೋಟ ಕಾಪರ ಜನ ಮಲ್ಪುವೆಗೆ. ಕಾಪುನಾಯೆ ಏತ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ ಒಂತೆ ಕಣ್ಣ್ ತೂಂಕ್‌ನಗ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿಂದ್‌ದ್, ಆಯನ ಕೈತಡಿತ್ತಿ ಆಯನ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂದ್‌ದ್ ಆಯನ ಮೇಲ್‌ಗೆ ಉಬ್ಬಿದ್ ಪೋಪಲ್‌ಗೆ. ಯಜಮಾನ್ಯಗ್ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾದ್ ನನ ಪರ್‌ಂದ್ ಒರಿಜಿಂಡ ನಿನನ್ ಬೇಲೆಡ್ದ್ ದೆಪ್ಪುವೆಂದ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುವೆಗೆ, ಈ ಜವಣೆ. ಏಪಲದ ಲೆಕೊನೆ ಜವಣ್ಯಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿಂದ್ ಆಯನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಆಯೆನ ಮೊನೆಗೇ ಉಬ್ಬಿಯರೆ ಕಾತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ತೆರಿ ಜವಣೆ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿಲೆಕೊನೆ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚುವೆಗೆ. ಅಪಗನೆ ಮೆಲ್ಲ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಪೊಣ್ಣನ್ ಒರ್ದೊಡೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆಗೆ. ಅಂಚೆನೆ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಆಯೆನ ಕೈತಡೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ಬತ್ತಲ್‌ಗೆ, ಬಚ್ಚಿರೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್‌ನಗ ರಟ್ಟೆಡ್ ಪತೊಂಡೆಗೆ. ಈ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ನಿನ್ನಂಚಿನ ಪೊಣ್ಣನ್ ಯಾನ್ ಇತಿನೇಟ ತೂತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಎನನ್ ಮದಿಮೆ ಆವೊಡು ಪಂಡೆಗೆ. ಅಪಗ ಆಲ್ ಪಂಡಲ್‌ಗೆ, ಯಾನ್ ಬಾರೆದ ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲುನಾಲ್, ಅಂಚಾದ್ ಈ ಬಾರೆನೇ ಈ ಮದಿಮೆ ಆವೊಡು ಪಂಡಲ್‌ಗೆ, ಅಂಚೆನೇ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆಡ ಬಾರೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ - ಅಮ್ಮೆ: ದಾನೆ ಮಗ ಏರಾಂಡಲಾ ಬಾರೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪೆರಾ? ಊರುದಕುಲು ತೆಲ್ಪಾಯೆರಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ದಾಲಾ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ ಬಾರೆನೇ ದಾರೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪೆಗೆ. ಅಂಚೆ ಮದಿಮೆಗ್ ಪಣೆಯರ ಪೋನಗ ಪೊಣ್ಣು ಏರ್ ಕೇನ್ನಗ ಬಾರೆ ಪನ್ಪೆಗೆ. ಬಾರೆದ ಮದಿಮೆ ತೂಕೊ ಪಂಡ್ದ್ ಊರಿಡೀ ಸೇರುವೆರ್‌ಗೆ. ಬಾರೆಗ್ ದಾರೆ ಗೌಜಿಡ್ ಆಪುಂಡು. ದಿನೊ ಪೋಯಿಲೆಕೊ ಬಯಕೆಲಾ ಆಪುಂಡು. ಬಯಕೆದಾನಿ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿಯಾಯಿನ ಬಾರೆಡ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆಗೆ "ಓ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಪಿದಾಯಿ ಬಲ" ಅಪಗ ಬಂಗಾರ್‌ಲೆಕೊಂತಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ಬಾರೆದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪಲ್‌ಗೆ. ಬೊಕ್ಕೊದಾನಿ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಕಂಡನಿ - ಬುಡೆದಿ ಸುಖ ಸಂತೋಸೊಡು ಉಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ.

ಕತೆ ಪಂಡಿನಾರ್: ಶ್ರೀಮತಿ ದೇಯಿ ಮೊಯಿಲಿ (71 ವರ್ಷ), ಬಳೆಂಜ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ

ಸಂಗ್ರಹ : ಕೆ. ಎನ್. ದೇವಾಡಿಗ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ

ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆ: ಬಾಬು ನಲ್ಕೆ ಬೋಳ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾನಪದ ಕಲೆಕುಲೆಡ್ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಪದ್ಧತಿಲಾ ಒಂಜಿ. ಭೂತದ ಕೋಲೊಗು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮಸ್ತ್ ವ್ಯಕ್ತಿಲು ಪುದರ್ ಪಡೆತ್ತೆರ್. ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಭೂತದ ನೇಮ, ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಯಿಟ್ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಪಡೆಯಿನ ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಾಬು ನಲ್ಕೆ ಬೋಳ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಬರಿತ ಪುದರ್‌ಡ್ 'ಬಾಬು ಸಾಲಿಯಾನ್ ಬೋಳ'ಂದ್ ಪರಿಚಿತೆರಾದುಲ್ಲೆರ್.

ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು, ಬೋಳ ಗ್ರಾಮದ ಬರಬೈಲ್ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ 1937ನೇ ಇಸವಿಡ್ ದುಗ್ಗನಲ್ಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಸೇಸಿ ದಂಪತಿಲೆನ ನಾಲ್‌ನೆ ಮಗೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಡ್ ನಾಲ್‌ನೆ ಮುಟ್ಟ ಬರವು ಕಲ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಭೂತದ ಕೋಲೊಗು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ರೀತಿ, ಪಾರ್ದನ ಮಾಂತ ಅಮ್ಮೆರೆಡನೆ ಕಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ 16ನೇ ವರ್ಸೊಡೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಲ್ಪುರ್ಟಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಜುಮಾದಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೋಲೊನು ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಾಯ ದಿಂಜೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಮಾಂತ ಕೋಲ, ನೇಮದ ಅನುಭವ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕೋಲೊಗು ತನ್ನವೇ ಭಾಪುನು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತಿ ಅಜಲ್ ಪದ್ಧತಿದಲೆಕ್ಕನೆ ಊರುದ ನೇಮದ ಬಳೆಲ ತಿಕ್ಕೆಂಡ್. ಅಂಚನೆ ತನ್ನ ಮಾಮಿನ ಊರು ಕುಂಟಾಡಿ "ಶ್ರೀ ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ ಚಾಮುಂಡಿ ದೈವಸ್ಥಾನದ ಬಳೆಲ ಮೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕೆಂಡ್. ಕರಿನ 35 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕುಂಟಾಡಿದ ದೈವದ ನೇಮೊನು ಕಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರಿವರ್ಸ ಆ ಸ್ಥಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಪುನರ್‌ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಆದ್ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕುಡೇ ಬಾರಿಪುದರ್‌ದ ಜಾಗೆ ಆದ್ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು. ತನ್ನ ಅನುಭವ ಬೊಕ್ಕ ಕೋಲ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ನುಡಿತ ಮಹಿಮೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಕಡೆತ ದೈವಸ್ಥಾನೊಲು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸರಳ ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವದಾರ್ ಆದುಪ್ಪುನಯಿಡ್ದಾವರ, ಕಾಸರಗೋಡು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡತ್ತಂದೆ, ದೂರದ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್‌ಲಾ ಬೇಡಿಕೆದ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಕೋರ್ಟುಡು ತೀರ್ಮಾನ ಆವಂದಿ ಆವ್ವೇತೋ ಕೇಸ್‌ಲೆನ್ ವಾ ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ಅನ್ಯಾಯ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರೆನ ಕೋಲದ ಮದಿಪುಗುಂಡು. 66 ವರ್ಸ ಕರಿನ ಈ ಪೊರ್ತುಡುಲಾ ಇತ್ತೆತ ಜವ್ವನೆರೆನ್ ಮೀರ್ಸವುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದೈವೊಲೆ ಅನುಗ್ರಹೊಡು ಅರೆಡುಂಡು. ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ಜುಮಾದಿ, ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ, ಅಲರ್‌ದಾಯೆ, ಅಗ್ನಿಕೊರತಿ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಬೂತೊಲೆ ಕೋಲೊನು ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಕಟೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಬೆರೆನ ಈ ಸಾಧನೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಗುರುತಿಸದ್‌ಂಡ್.

ರೋಟರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಲಬ್ ಕಾರ್ಕಳ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. 1995ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಫೆಬ್ರವರಿ 25, 26ಕ್ಕೆ ನಡತಿನ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲು ಆಯಿನ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಸಂಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 2001ಡ್ ರಾಮನಗರದ 'ಜಾನಪದ ಲೋಕ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಜಾನಪದ ಲೋಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ 2001ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್' 'ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. 15-04-2001 ದಾನಿ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಕಾಂತಾವರೊಡು ಭೀಮೇಶ್ವರ ಜೋಶಿ ಇಂಬೆರೆಡ್ದ್ ಸಂಮಾನ ಪಡೆತೆರ್. 2002ನೇ 'ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ' ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಪಡೆತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಇಂಬೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕಿನವು ಅರೆಗ್ ಭಾರಿ ಸಂತಸ ಕೊರಿನ ವಿಚಾರ. ಉಂದು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಗೌರವಂದ್ ಅರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಉಂದು ಅತ್ತಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಚೆಂಬೂರುದ ದೇವಿ ಮಂದಿರದಕುಲೆನ ಸನ್ಮಾನ,

ಮಿತ್ರವೃಂದ ಬೋಳ ಬೊಕ್ಕ ಬೋಳ ಗ್ರಾಮಸ್ಥೆರೆನ ಸನ್ಮಾನ, ಬೋಳ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಲಾ ಸಂಘದ ಸನ್ಮಾನ, ಪಾಣರ ಯಾನೆ ನಲ್ಕೆಯವರ ಸಮಾಜ ಸಂಘ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಡ್ಕ, ಉಡುಪಿ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಜನಾ ಮಂದಿರ ಅರಳೀವೃಂದ ಕಡಂಬು, ಶ್ರೀ ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕುಂಟಾಡಿ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಕಡೆಟ್ ಸಮ್ಮಾನ ಪಡೆತೆರ್.

ಇಂಬೆರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಪ್ಪಿ ಮೆರೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ರಡ್ಡ್ ಆಣ್ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಡೆದ್ ಸಂತೃಪ್ತ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ಪಿರ ಉಪ್ಪಿನ ನಲಿಕೆ ಸಮಾಜದ ಒಂಜಿ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂಬೆರ್. ತನ್ನ ಕೋಲ ಕಸಬುಡು ಮಸ್ತ್ ಜವ್ವನೆರ್ ಅನುಭವ ಪಡೆಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ಪರಂಪರೆ ಒರಿಪೆರೆ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿದ ಸಾಧನೆ ಜವ್ವನೆರೆಗ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಹಾರೈಕೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸ ನನಲ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ, *ಬರಬೈಲು ಮನೆ, ಬೋಳ, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು*

ಪ್ರೀತಿ ಉರ್ಲು

ಪ್ರೀತಿ ಉರ್ಲುಗು ತಿಕ್ಕಡ
ಪ್ರೀತಿ ಪಾತೆರೊಗು ಸೋಪಡ
ಮರ್ಲ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ತಿರ್ಗಡಾ...
ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೀತಿಂದ್ ಸೈಯ್ಯಡಾ...||೧||
ಪ್ರೀತಿ ಪಂಡಾ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್
ಈ ಒಂತೆ ತೆರಿಲಾ....
ಪ್ರೀತಿ ಅರ್ಥ ತೆರಿದ್ ಈಲಾ...
ಪೊರ್ಲು ರೀತಿಡೇ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ...||೨||
ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಪೇರ್ ಮನಸ್ಸ್
ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೀತಿ ಪನ್ಪುಂಡು...
ಈಲಾ... ಏನ್ಲಾ... ಎಡ್ಡೆರೀತಿಡೇ
ಬದ್ಕೊಡೂಂದು ಎನ್ನುಂಡು...||೩||
ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆಡ.. ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಡ
ಉಪ್ಪಿ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೀತಿಲಾ...
ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣಗ್... ಪೊಣ್ಣು ಆಣಗ್..
ಎಡ್ಡೆ ಹೃದಯೊನೇ ಪ್ರೀತಿಲಾ..||೪||
ದ್ವೇಷೊ ಮಚ್ಚರೊ ದಾಂತಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್
ಅರಳುನ ಮೊಗ್ಗೇ ಪ್ರೀತಿಲಾ...
ಮಾಂತೆರ್ಲೊಂಜೇ ತೆರಿದ್ ಬದ್ಕುನಾ
ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸೇ ಪ್ರೀತಿಲಾ..||೫||

ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
ನಿತಿನಾ, ನುಳಿಯಾಲು, ನಿಡ್ಪಳ್ಳಿ

ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು
ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಹೈಸ್ಕೂಲ್
ಧರ್ಮಸ್ಥಳ - 574 216

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು
ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಬೆಳಾಲು
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು - 574 240

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಬಿಸ್‌ನೆಸ್
ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜ್
ಕೊಡಿಯಾಲಬೈಲು
ಮಂಗಳೂರು - 575003

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು
ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್
ಉಜಿರೆ - 574 240
ದ.ಕ.

ಕಣ್ಣಾ ಮುಚ್ಚೇ ಕಾಡ್..... ಗೂಡೂ.....!

ಗಿಜಿಕ್-ಗಿಜಿಕ್, ಗಿಜಿಕ್-ಗಿಜಿಕ್ ಕಾರಗೆಜ್ಜೆದ ಸೊರೊ ಕೇಂಡಿನೇ ಸಮ ಕಂಡೊಡು ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನೇಜಿ ನಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಸೊಂಟೊ ಒರಾನೇ ಸರ್ರೊ ಆಂಡ್. ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಸೀರೆದ ಕೋಡಿಟ್ ಒರೆಸೊಂದು ಮೋನೆಗ್ ನೀರ್ ತೇತೊಂದು ಪೂರೆರ್ಲಾ ಸೊರೊ ಬತ್ತಿನಂಚಿಗೇ ತೂಯೆರ್.

ಅಂದ್... ಆಲೆ. ನಮ್ಮ ಗುರುವನ ಬುಡೆದಿ ಗುಬ್ಬಿ. ಇಂಚಪ, ಗುರುವಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆತಿನಿ. ಮದ್ಮೆಲೆನ್ ತೂತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಅಲೆನನೇ ಸುದ್ದಿ. "ಏತೊಂಜಿ ಲಕ್ಷಣೊದ ಪೊಣ್ಣು. ಒಂತೆ ಕರ್ಮಸಲೆ, ಆಂಡ, ದಾನೆ? ಆಲೆನ ತೆಲಿಕೆನೋ, ಪಾತೆರೊನೋ."

ಅಂಚೆನೇ ಆಲೆನ ಕಾರ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಗೆಜ್ಜೆದ ವಿಷಯೊಲಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಲೆನ ಕಾರ್‌ದ ಸರಪೊಳಿ ಏತೊಂಜಿ ಸೋಕು, ಎಂಚೊ ಶಬ್ದೊ ಲಕ್ಕಾವುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಂಚಾದೇ ಇತ್ತೆ ಗೆಜ್ಜೆದ ಸೊರೊ ಕೇಂಡಿನೇ ಪೂರೆರ್ಲಾ ಅಂಚಿಗ್ ತೂಯಿನಿ. ಕಟ್ಪ್‌ದಿನ ಕುಂರ್ಬಿಲಿ ಕುಜಲ್‌ಗ್ ತರೆನಿಲಿಕೆ ಪೂ ದೀವೊಂದು ಸೀರೆದ ನೆರಿನ್ ಒಂತೆ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟದ ಪುಣಿಟೇ ಬರ್ಪಿನ ಗುಬ್ಬಿನ್ ತೋಜಿದ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಪೂರಾ ಕಂಡೊದ ಬರಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತೆರ್.

"ದಾನೆದೆ... ಮದಿಮಾಲ್. ದೂರ ಬತ್ತಿನಿ?" ಕೇಂಡೆರ್ ಲೃಟಿತ್ತಿ ತಿರ್ತಜಾಲ್‌ದ ಮಂಜಕ್ಕೆ, ಸಂಬಂದೊಡು ಆಲೆಗ್ ಮಾಮಿ.

"ಮುಲ್ಪಣೇಮಾಮಿ. ಆರೆಗ್ ಒರೊ ಬೈರಾಸ್ ಕೊರ್ಗ್ಗ್ ಪೋಕೋಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಣೆ. ಕಾಂಡೆ ಅಂಬೆರ್ಪುಟು ಅಲ್ಪನೇ ಬುಡ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಲೃಕ್ ಕೊರಿಯರ ಬತ್ತ್‌ಣೆ."

ತೆನ್‌ಕಾಯಿದ ಬಾಸೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ಒರ ತೆಲಿಕೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆಲೆನ ಮೋನೆಡ್ತಿ ಪೊರ್ಲುದ ತೆಲಿಕೆ ಬೊಕ್ಕೊ ಆಲೆನ ನಾಚಿಗೆ ತೂದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್.

ಓ..... ಗುರುವೆನಾ? ಅಲ.... ಅಲ್ಪ ತೂಲ. ಆ ಬರೀತ ಕಂಡೊಡು ದತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಪೋಲ" ಪಂಡೆರ್ ದೂರೊಗ್ ಕೈ ತೂಪಾದ್, ಮಂಜಕ್ಕೆ. "ಮೆಲ್ಲ ಪೋ. ಪುಣಿ ಜಾರುಂಡು" ಪನಿಯೆರೆ ಆರ್ ಮದತ್ತ್‌ಜೆರ್.

ಓ.. ಬೊಳ್ಳೆ ಪುಟ್ಟೆನೇ..... ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ಗೆವು.

ಉರಲ್‌ದ ಸೊರೊ ದೂರಗೇ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿನ ಮೋನೆಡ್ ಒರಾನೇ ನಾಚಿಗೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. "ಇತ್ತೆ ಎನನ್ ತೂದ್ ಗುರುವಗ್ ಎಂಚ ಆವು?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದೇ ಬೀಸ ಬೀಸ ಪಜ್ಜೆ ದೀಯಲ್.

ಗುಬ್ಬಿ ಬರ್ಪಿನ ದೂರಡ್ಡೇ ಗುರುವಗ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಆಯೆನ ಮೋನೆ ಒರಾನೇ ಕೆಂಪಾಂಡ್. ಮೋಕೆಡತ್ತ್! ಕೋಪೊಡು. "ಮೋಲು ದಾಯೆ ಈಡೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪೋಯಲ್? ಅಬ್ಬಾ! ಮೋಲೆನ ಮೇಳೊನೆ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದು ಕೋಪೊಡೇ ದಪ್ಪುನೇನ್ ಉಂತಾದ್ ಆಲ್ ಬರ್ಪಿನಂಜಿ ತೂಯೆ. ಕಂಡೆನಿ ಇತ್ತೆ ಪ್ರೀತಿಡ್ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿನ ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಗುರುವನ ಮೋನೆ ತೂದ್ ಒರಾನೇ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. "ಇಂಬೆರೆಗ್ ದಾಯ್ತೆಕ್ ಇಂಚೊ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಣೆ" ಎನ್ನೊಂದೇ ಗುರುವನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಲ್. ಅಪಗನೇ ಗುರುವನ ನೆರಡೆ ಸುರುವಾಂಡ್. " ಈ ದಾಯೆ ಈಡೆಗ್ ಬೈದಿನಿ? ನಿನ್ನನ್ ಏರ್ ಈಡೆ ಲೆತ್ತೆರ್? ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಈತ್ ಸೊರ್ಕು? ಈತ್ ದೂರ ಎನ್ನಡ ಕೇನಂದೆ ದಾಯೆ ಬೈದಿನಿ?"

ಉತ್ತರೋ ಕೊರಿಯೆರೆಲಾ ಪುರ್ಸೊತು ಕೊರಂದೆ ನೆರೊಂದುಪ್ಪುನ ಗುರುವನ ನೆರಡೆಲೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಗುಬ್ಬಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಒರಾನೇ ಬಳ-ಬಳ ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬುಲಿತೊಂದೇ ಮೆಲ್ಲ ಪಂಡೊಲು.

"ಈರೆನ ಬೈರಾಸ್ ಕೊರ್ತ್ ಪೋಯೆರೆ ಬತ್ತ್‌ಣೆ... ಈರ್ ಅಲ್ಪನೇ ಬುಡ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದರತ್ತಾ? ಬೆಗರ್ ಒರೆಸ್ಯೆರೆ ಬೋಡತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ಣೆ".

ಗುರುವೆ ಅಲೆನ ಕೈಡ್ದ್ ಬೈರಾಸ್ ಗೆತೊಂದು "ಆಂಡತ್ತಾ ಪೋ. ನನ ಉಂತೊಡ್ಜಿ. ಬೇಗ ಮುಲ್ತ್ ಪೋ. ಪೋನಗ ದನಿಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡೆ ಪೋವಡ. ಬತ್ತಿನಲ್ಪನೇ ಪೋ" ಪಂಡೆ.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಣ್ಣನೀರ್ ಒಚ್ಚೊಂದು ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಡಿಯಲ್. ಬಾರೀ ಬೇಜಾರೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಯಾನ್ ಆತ್ ದೂರಡ್ತ್ ಇಡೆ ಮುಟ್ಟೊ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಎನ್ನಡ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊ ಪಾತೆರ್ಪೆರತ್ತೋ? ಯಾನ್ ದಾಯ್ತೊ ಅಂಚಿನ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ತೆ? ಆರೆನ ಎಡ್ಡೆಗೇ ಬತ್ತ್‌ದೆನತ್ತೋ? ಇಂಬೆರೆಗ್ ದಾನೆ ಇನಿ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ನೆ?" ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ದುಃಖಿತೊಂದು ಮೆಲ್ಲ ಪಿರ ಬತ್ತಲ್. ಕಂಡ ಕಡತ್ತೊಂದು ತೋಟೊದ ಬರಿಟೆನೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನನ ದಾನೆ ತಡಮೆ ಕಡಪೊಡು ಪನ್ನಗ...

"ಏರ್‌ದೆ ಅವು? ಒಲ್ತುಡ್ದು ಬರ್ಪಿನಿ?" ಕೇನ್ನಗ ಒರಾನೇ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯಲ್. ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂನಗ ತೋಟೊದ ಉಲಾಯಿ ದನಿಕ್ಕುಲು ರಾಮಣ್ಣೆ ಉಂತ್‌ದೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಂಜಿ, ದಪ್ಪ ಮೀಸೆದ ಆ ಜೂವೊನು ತೂದೇ ಗುಬ್ಬಿನ ತಿಗಲೆ ಧಸಕ್ಕಂದಾಂಡ್. ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ತಲ್. ಉಂದು ಧನಿಕ್ಕುಲೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ದ್. ಮೆಲ್ಲ ಉತ್ತರೊ ಕೊರಿಯಲ್.

"ಯಾನ್ ಧನಿಕ್ಕುಲೆ, ಗುಬ್ಬಿ..... ಬರಿತ್ತ ಇಲ್ಲೊತ ಈರೆನ ಒಕ್ಕೆಲ್ದಾಯನೊ ಬುಡೆತಿ".

"ಓ. ನಮ್ಮ ಗುರುವನ ಬುಡೆದಿಯಾ? ಪೊಸ ಮದಿಮಾಲ್. ಯಾನ್ ನಿನ್ನನ್ ಈತನೇಟ ತೂತೆನಾ! ಛೇ... ಗುರುವೆ ನಿಕ್ಕ್ ಪನ್ತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ನಿನ್ನ ಎದುರುಡು ಆಯೆ ದಾಲಾ ಯಾವಂದ್". ರಾಮಣ್ಣನ ಪಾತೆರೊ ನಿಜ ಆಂಡಲಾ ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಇಷ್ಟ ಆಯಿಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಅವ್ವೆನ್ ತೋಜಿಪಾವಂದೆ, "ಬರ್ಪೆ ದನಿಕ್ಕುಲೆ, ಇಲ್ಲಟ್ ಏರ್ಲಾ ಇತ್ಯೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರತೂವಂದೆನೇ ಆಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಲ್.

ಇಂಚಿಡ್ ಗುಬ್ಬಿನ್ ಜೋರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪುಡ್ನ ಗುರುವಗ್ ಬಾರೀ ಎತೆ ಆಂಡ್. "ಪಾಪ! ಗುಬ್ಬಿನ್ ದಾದೆಕ್ ಯಾನ್ ಜೋರು ಮಲ್ತಿನಿ? ಆಲೆನ ದಾದ ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್? ಆಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಕೋಪೊದ ಕಾರಣೊ ಏಂಚ ಗೊತ್ತಾವೊಡು? ಆಲ್ ದಾದ ಎನ್ನುವಲಾ ದಾನ್ಯೊ? ಛೇ" ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಮಿತ್ತೇ ಗರ್ವೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೇಗ ಬೇಗ ಗೋಣೆರೆನ್ ದತ್ತ್ ಬುಡ್ದ್, ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ದೇರೊಂದು ಪಿದಡಿಯೆ. ಸಾದಿ ಇಡೀ ಗುಬ್ಬಿನನೇ ಮಂಡೆಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಆಯೆನ ನೆನಪು ಪಿರವುಗು ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಾಮಣ್ಣೆ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಜಮೀನ್ದಾರೆ. ಸಾರ ಮುಡಿ ಅರಿಕ್ಕ್ ಒರಿಯೇ ಮಗೆ. ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಸೀತಕ್ಕೆ. ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಂಜೊವು. ಬೇಲೆದಾಕ್ಲೆನ್ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕಾನೇ ತೂಪಿನಾರ್. ವಣಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ಏರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಾಲಿ ಬಂಜಿಡ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ. ರೂಪೊಡುಲಾ ಅಂಚೆನೇ. ಭಾರೀ ಗತ್ತ್-ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಪೊಂಜೊವು. ಆಂಡ, ಮಲ್ಲದಿಗೆ ಪನ್ಪಿನ ಆರೆಡ ಒಂಜಿ ಚೂರುಲಾ ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ತಿಜೆರ್. ಇಂಚಿನ ಬುಡೆದಿಗ್ ವಿರುದ್ಧವಾಯಿನ ಕಂಡೆನಿ ರಾಮಣ್ಣೆ. ಭಾರೀ ದರ್ಪದಾರ್. ಪಾಪ ದಾಕುಲು ಪಂಡ ಕೈ ಕಂಜಿಲೆ ಲೆಕ್ಕಾಂದ್ ಎನ್ನಿನಾರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್, ಬೇನೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪಂದಿನ ಜೀವೊ. ಅಂಚೆನೇ ಬುದ್ದಿಡ್‌ಲಾ. ಆತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಊರುದ (ಬೈಲ್‌ದ) ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಪೂರಾ ಬಯಕುನಾರ್. ತನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಒರ್ತಿನ್ ಬುಡ್‌ಂಡ ಬಾಕಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪೂರಾ ಅರೆಗ್ ಬುಡೆದಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ತೋಜುವೆರ್‌ಂದ್ ಊರುದಕ್ಲು ಪಿರವುಡ್ದು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್ದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪೂರಾ ಆರೆನ ಕಾಮದೃಷ್ಟಿಗ್ ಬಲಿಯಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿನನೇ ಒಂಜಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ದಾಲ್ 'ಮುತ್ತು'ಗು ಪುಟ್ಟಿ ಮಗೆ ಗುರುವೆ.

ಅಪ್ಪೆನ ಎತೆನ್ ತೆರಿದಿನ ಜವ್ವನೆ. ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಗುರುವಡ ಮಾತ್ರ ಭಾರೀ ಮೋಕೆ. ಮುತ್ತು ತೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಗುರುವನ್ ತನ್ನ ಬಂಟ ಲೆಕ್ಕೊ ಮುಟ್ಟಡೇ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ದ್ ಕುಲ್ಲಾದೆರ್. ಆರ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪಾತೆರುನಿ ಪಂಡ ಗುರುವಡ ಮಾತ್ರ. ಗುರುವಗ್‌ಲಾ ಆರೆಡ ಭಯೊ-ಭಕ್ತಿ. ಆರೆನ ಹಾಳ್ ಆ್ಸೆಲು ಇಷ್ಟ ಆಯಿಜಿಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಪಾವುನಾತ್ ದೈರೊ ಇಜ್ಜಿ. ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಬೋಂಟೆದ ಭಾರೀ ಮರ್ಲ್. ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕೊಸಿ ಆನಗ, ಇಜ್ಜಿಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕಿರಿಕಿರಿ ಆಂಡ ಗುರುವನ್ ಲೆತೊಂದು ಅಪಗಪಗ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಆರೆನ ಕ್ರಮೊ. ಸೀತಕ್ಕಗ್‌ಲಾ ಗುರುವೆ ಪಂಡ ಭಾರೀ ಮೋಕೆ. ಆಣ್ ಬಾಲೆದಾಂತಿನ ಆರೆಗ್ ಗುರುವೆ ಮಗ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ತೋಜುವೆ.

ಗುರುವಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲು ಕರಿದಿನಾತೆ. ಎಲ್ಯಡ್ದಿಂಜಿ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಮಾಮನ ಮಗಲ್ ಗುಬ್ಬಿನೇ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆಗ್ ರಾಮಣ್ಣೆ - ಸೀತಕ್ಕನಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಮದ್ಮೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮದ್ಮೆಗ್ ಮಾತ್ರ ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಬುಡೆದಿ ಸೀತಕ್ಕನ್ ಕಡಪುಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗುರುವನ ಜೀವನೊ ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒರಿಯೇ ಇತ್ತಿನ ಆಯೆಗ್ ಆಯನ ಮೋಕೆದ ಗುಬ್ಬಿ ಜತೆಯಾಯಿಬೊಕ್ಕೊ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಒರಿಯಡ್ದೊರಿ ಕಷ್ಟೊ-ಸುಖೊ ಪಟ್ಟೊಂದು, ತೆಲಿತೊಂದು-ನಲಿತೊಂದು ಇತ್ತಿನೇಟೇಹೊಂದೊಂದು ಸಂಸಾರೊ ಸಾಗಾಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದೆರಾತೆ. ಗುರುವಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕೊ ರಾಮಣ್ಣೆ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಗುರುವಡ "ಒರ ನಿನ್ನ ಬುಡೆದಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಲ. ದಾನೆ. ಪೊಸ ಮದ್ಮೆಲೆಗ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಗುರ್ತ ಬೊಡ್ಚಾ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಗುರುವೆ ಆರ್ ಕೇನ್ನಗ " ಆವು ದನಿಕ್ಕುಲೆ, ಒರ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆ" ಪಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ, ಗುಬ್ಬಿ ದನಿಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜಿ. ಆಯಗ್ ಮನಸ್ಸಡ್ ಪೋಡಿಗೆ. ಒಕ್ಕಲ್ದ ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡುನ ದನಿಕ್ಲು, ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಲಕ್ಷಣದ ಗುಬ್ಬಿನ್ ತೂಂಡ ಬುಡುವೆರಾ, ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಂಚಾದ್ ಈತನೇಟ ಗುಬ್ಬಿನ್ ದನಿಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರಂದಿಲೆಕ್ಕಾನೇ ಆಯೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ. ದನಿಕ್ಲು ಲೆಪ್ಪುನಗ ಪೂರಾ "ಆವು... ಎಲ್ಲೆ... ಎಲ್ಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ದಿನ ನೂಕೊಂದೇ ಬೈದೆ.

"ಓ ಗುರುವಾ.... ಓ.... ಗುರುವಾ...." ಲೆಪ್ಪುನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಗುರುವೆ ಒರಾನೇ ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆ. ತನ್ನ ನೆನಪುಡ್ದು ಜಾರಿಯೆ. ಲೆತ್ತಿನಿ ಏರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂನಗ ತೋಟದುಲಾಯಿಡ್ದ್ ದನಿ ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. "ದಾನೆ ಗುರುವಾ.... ಮೋನೆ ಎಲ್ಯಾತ್‌ಂಡ್. ಬಚ್ಚಿಂಡಾ ಎಂಚಾ? ಅತ್ತ್ ಮೆಯಿಕ್ ದಾಲಾ ಉಶಾರಿಜ್ಜಾ ದಾನೆ?"

" ಇಜ್ಜಿ ದನಿಕ್ಕುಲೆ. ಅಂಚ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ದೊಂಬು ಭಾರೀ ಖಾರ ಇತ್ತ್ಂಡತೇ, ಅಂಚಾದ್ ಒಂತೆ ಬಚ್ಚಿದ್ ಪೋಂಡ್" ಪಂಡೆ.

"ಗೋಣೆರೆನ್ ಕಿದೆಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಚಾ ನೋ ಅಳೆನೋ ಪರ್ದ್ ಪೋದ್ ಒಂತೆ ಜೆತ್ತೊನು" ಪಂಡೆರ್ ರಾಮಣ್ಣೆ.

ಗುರುವೆ ಗೋಣೆರೆನ್ ಕಿದೆಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸೀತಕ್ಕೆ ಕೊರ್ನ ದಪ್ಪ ಅಳೆನ್ ದೊಂಡೆಗ್ ಮೈತೊಂದು ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಬೀಸ ಬೀಸ ಪಿದಡಿಯೆ.

ಜಾಲ ಬರಿಕ್ ಎತ್ತೊಡಾಂಡನೇ ಗುರುವೆ ಗುಬ್ಬಿನ್ ಲೆಪ್ಪರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ನೆರಿನೆತ ಪಿರವುದ ಕಾರಣೊನು ಒರ ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏಪ ಅಲೆನ ಸಮಾದಾನೊ ಮಲ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಅಂಬೆರ್ಪು. ಗುರುವೆ ಉಲಯಿ

ಬತ್ತೆಂಡಲಾ ಗುಬ್ಬಿ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿಜಲ್. ಆಲೆಗ್ ಗುರುವನ್ ತೂವೆರೆನೇ ಪೋಡಿಗೆ.

"ಏನ್ ಅಟಿಲ್ತ ಕೋಣೆಡ್ ಉಲ್ಲೆ" ಪಂಡಲ್. ಗುರುವೆ ಅಡೆಗೇ ಪೋಯೆ. ಆಯಗ್ ಗುಬ್ಬಿನ ಎಲ್ಯಾತಿನ ಮೋನೆ, ದುಖೊ ದಿಂಜಿನ ಕಣ್ಣ್ ತೂದ್ ಭಾರೀ ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಗುರುವೆ ಗುಬ್ಬಿನ್ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತಾಯೆ. ಆಲ್ ಒರಾನೆ ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೊಲು. ಗುರುವೆ ಅಲೆನ ಕಣ್ಣನೀರ್‌ನ್ ಒಚ್ಚಿದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಆಲೆಡ ಪಂಡೆ. ಆತ್ ಕೇಂಡಿನೇ ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಬಾರೀ ಸೋಜಿಗೊ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ತೆಲ್ತೊಂದೇ ಪಂಡಲ್. "ಈರ್ ದಾಲಾ ಪೋಡ್ಯೊಡ್ಚಿ. ಯಾನ್ ಆತ್ ದಾಲಾ ಪೊಡುಂಬೆದಿ ಅತ್ತ್. ಪೊಣ್ಣಡ ದೈರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಟ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುಟೇ ಪೋಡಿಪೊಡು? ದೇವೆರೆನ ಸಾಯೊ ಒಂಜಿ ಇತ್ತ್‌ಂಟ ಪೊಣ್ಣಗ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುಟೇ ನಡಪೊಲಿ. ಅಂಟಲಾ ಎನ್ನ ಜಾಗರ್ತೆಟ್ ಏನ್ ಉಪ್ಪುವೆ. ಈರ್ ಪೋಡ್ಯೋಡ್ಚಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಗೇ ಸಮಾದಾನೋ ಮಲ್ತಲ್. ಗುರುವನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಒರಕ್ಕ್ ದೈರೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಗುಬ್ಬಿನ್ ತೂಯಿ ಬೊಕ್ಕೊ ರಾಮಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದಂಚಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್. ಗುರುವಡ ದಾಲಾ ಪನಿಯೆರೆ, ಅತ್ತಾಂಡ ಗುರುವನ್ ಓಡೆಗಾಂಡಲ ಲೆತೊಂದು ಪೋವರೆ ಅಂಚ ಇಂಚಾಂಡ್ ಆರೇ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಗುರುವಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಒರ ಗುಬ್ಬಿನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ "ಗುಬ್ಬೀ ಓಲ್ಲದೇ? ಅಟಿಲ್ ಆಂಡಾ? ಎಂಚ ಉಲ್ಲ? ಇಂಚ ನಾಲ್ ಪಾತೆರೊ ಪಾತೆರ್ದೇ ಪೋಪಿನಿ. ಗುಬ್ಬಿ ದಾಲಾ ಪೋಡಿಯಂದೆ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಗುರುವಗ್ ಉಲಯಿಡ್ದೇ ಪೋಡಿಗೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಾಮಣ್ಣೆ ಗುರುವಡ ಅಪಗಪಗ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. "ಗುರುವಾ.... ಈ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾಯೆ. ಆತ್ ಪುಣ್ಯಡೇ ನಿಕ್ಕ್ ಗುಬ್ಬಿನಂಚಿನ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಣ್ಣುಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದಲ್. ಬಾರೀ ನಯ -ವಿನಯೊ, ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇತ್ತಿನಾಲ್. ಆಲೆನ್ ತೂನಗ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಪೋಯಿ ಎನ್ನ ಮಗಲೆನ ನೆಂಪು ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೂವೊನು. ನಿಕ್ಲ್ ಕಂಡೆನಿ - ಬುಡೆದಿ ಏಪೊಲಾ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಉಪ್ಪೊಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗುರುವಗ್ ರಾಮಣ್ಣನ ಬುದ್ಧಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಉದುರುಡು ಆವು ಪಂಡೆಡಲಾ ಉಲಯಿಡ್ದೇ ಉರ್ಕರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಮಾರಿದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಎನ್ನ ಗುಬ್ಬಿ ದಾಯೆ ಬೂರಿಯಲ್ಲಪ್ಪಾಂದ್. ಇಂಚೆನೇ ದಿನ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ರಾಮಣ್ಣೆರ್ನ ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಉದ್ದದ ಕಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಕಂಡಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲು, ತೋಟದ ಬೇಲೆದಕುಲು ಪೂರೆರ್ಲಾ ಬೇಲೆ ಉಂತಾದ್ ಕಾರ್‌ದಂಚಿಯೇ ತೂಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ರಾಮಣ್ಣೆ - ಸೀತಕ್ಕೆ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ಟ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ತೂಪೆರ್ ಮಗಲ್‌ಲಾ - ಮರ್ಮಯೆಲಾ, ಒಟ್ಟುಗು ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊದ ಬಾಲೆ. ಆಕ್ಲೆಗಾಯಿನ ಸಂತೋಸೊನು ಪನಿಯೆರ್ನೇ ಸಾದ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಮೋಕೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ಪಿರ್ತಿದ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಲ್ ಉತ್ತರೆ. ಆಲೆನ ಒಂಜೇ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಅತೀತ್. ಮರ್ಮಯೆ ಗಿರೀಶನ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಉಲಾಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಸೀತಕ್ಕೆ ಪುಳ್ಳಿನ್ ತಟ್ಟೊಂದು ಲೊಚ-ಲೊಚಂದ್ ಉಪ್ಪ ಕೊರ್ದ್ ಮಗಲೆನ ಕೈ ಪತೊಂದು ಉಲಯಿ ಪೋಯೆರ್. ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಬೇಲೆದಾಕ್ಲೆನ ಮೋನೆಡ್‌ಲಾ ಸಂತೋಸೊಡು ತೆಲಿಕೆ ಅರೆಲ್‌ಂಡ್. ಉತ್ತಕ್ಕೆಲಾ, ಬಾಲೆಲಾ ಬತ್ತೆರ್‌ಂದ್. ಸೀತಕ್ಕೆನನೇ ತದ್ರೂಪ ಉತ್ತರೆ. ರೂಪೊಡುಲಾ, ಗುಣೊಟ್ಟುಲಾ, ಅಂಚಾದ್ ಬೇಲೆದಾಕ್ಲೆಗ್ ಆಲೆಡ ಬಾರೀ ಮೋಕೆಲಾ - ಗೌರವೊಲಾ.

ರಾಮಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬಾರೀ ಗೌಜಿ. ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಮಗಲ್ ಮರ್ಮಯೆ ಸುರು

ಬೈದಿನಿ. ಮರ್ಮಾಯೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಕಂಪೆನಿಡ್ ಕೆಲಸೊ. ಮಗಲ್ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆನಗಲಾ ಸೀತಕ್ಕನೇ ಅಡೆಗ್ ಪೋದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮಗಲ್ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಬೈದಿನಿ. ಅಲ್ಪನೇ ಪೂರಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಉಪ್ಪುನಗ ಊರುಗು ದಾದೆಕ್ ಕಡಪಾವುನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮರ್ಮಾಯೆ. ಆಂಡಲಾ, ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್ ಕೇನಂದೆ ಮಗಲ್ ಪೆದ್ದುನೆಡ್ಡ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ದುಂಬೇ ಪೋದ್ ಅಲ್ಪ ಅಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದ್ ತನ್ನ ಆಸೆನ್ ಪೂರೈಸಾವೊಂದೆರ್. ಮರ್ಮಾಯೆ 'ಬಯಕೆ'ಗ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪಿದಿಜೆ.

"ಗಿರೀಶ್‌ಗ್ ಕಂಪೆನಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡೇ ಅಮೇರಿಕಾಗ್ ಕಡಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾಡ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋಪಿನೆಕ್ ದುಂಬು ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ರಜೆ ಗೆತೊಂದು ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಕಂದ್ ಬೈದಿನಿಗೆ" ಪಂಡೆರ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಸೀತಕ್ಕಡ.

ಗುರುವಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆತಿನ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿನ ಉತ್ತರೆಗ್ ಬಾರೀ ಕೊಸಿ. ಒರ ಆಯೆನ ಬೊಡೆದಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡೊಲು. ಆಂಡ, ಗುರುವಗ್ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಿ. ಆಪುಜಿ ಪನಿಯೆರೆಲಾ ಆಪುಜಿ. ಉತ್ತರೆಗ್ ರಂದ್‌ದ್-ರಂದ್‌ದ್ ಸಾಕಾಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಗುರುವನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಸಂಶಯೊನು ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪುನಾತ್ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ ಬೇತೆ. ಲ್ಯಕಾತ್ರ ನನ ಆಯಡ ಪನ್ಪುನು ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿದಿನ ಬಯ್ಯಗ್ ಕಂಡನಿಯನ್‌ಲಾ ಲೆತೊಂದು ಬಾಲೆನ್‌ಲಾ ತಟ್ಯೊಂದು " ಬಲೆ... ಒಂತೆ ಪಿರವು ಬೈಲ್‌ಡೆ ತಿರ್ಗೊಂದು ಬರ್ಕ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಡಿಯಲ್.

ತಡಮೆ ಕಡತೊಂದು ಇಲ್ಲದ ಪಿರವುಡ್ಡೇ ಗುರುವನ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಬತ್ತೆರ್. ದೂರಡ್ಡ್ ತೂನಗನೇ ಉತ್ತರೆಗ್ ಬಾರೀ ಆಚಿರೊ. ಉಂದು ಗುರುವನ ದುಂಬುದನೇ ಇಲ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್. ಸುಣ್ಣ ಪೂಜಿದ್ ಪೊರ್ಲಾತಿನ ಇಲ್ಲದ ಎದುರು ಶೋಕುಡು ಮುಟ್ಟೆಹಾಕ್‌ದ್ ಮಲ್ದಿನ ಅಂಬಿ ಅಡಿತ್ತಿದಿ ಜಾಲ್. ಜಾಲ್‌ದ ಸುತ್ತ ಬುಲೆಪಾದಿನ ಕ್ರೋಟನ್, ಗುಲಾಬಿ, ದಾಸವಾಳೊ ಪೂತ ದೆಯಿಕುಲು ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತುಡು ಸೊಬ್ಗೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಲೆಪಾದಿ ಕಾಯಿ-ಕಜಿಪುಲೆ ನಡುಟು ಬಸಳೆ, ಮಣೊಲಿದ ದೊಂಪೊಲು.

ಉತ್ತರೆಗ್ ಅವ್ವೆನ್ ತೂದೇ ಗುಬ್ಬಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಂಡ್. ಜಾಲ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ಉಂತ್‌ದ್ 'ಗುಬ್ಬಿ-ಗುಬ್ಬೀ'ಂದ್ ಲೆತ್ತಲ್. ಏರ್ ಬತ್ತೆರಪ್ಪಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನ ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಗುರ್ತದಾಂತಿನ ಮೋನೆ ತೂದ್ ಆಚಿರೊ ಆದ್ ಪೋಂಡ್. ಆಂಡ, ಅಪಗನೇ ಆಲೆಗ್ ಕಂಡನಿ ಏಪಲಾ ಪನೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪಾಂಡ್. "ಉತ್ತಕ್ಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನಿ, ಬಾಲೆ ಬೈದೆರ್. ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಂಜೊವು ಉತ್ತಕ್ಕೆ. ಆರೆನ ಕಂಡನಿಲಾ ಅಂಚೆನೇ ತೋಜುವೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್. ಬಾಲೆನ್ ತೂಯಿನೇ ಉಂದು ಅಕ್‌ಲ್ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗ್ರೆಯಿತ್‌ದ್.

"ದನಿಕ್ಲೆನ ಮಗಳ್ ಉತ್ತಕ್ಕನೇ?" ಕೇಂಡಲ್.

"ಅಂದಂದ್. ನಿನ್ನ ಅಂದಾಜಿ ಆವೊಲಿ" ಉತ್ತರೆ ಪಂಡಿನೇ "ಬಲೆ-ಬಲೆ" ಪಂಡೊಂದು ಕೆಂಪುದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬೆನೆನ್ ತನ್ನ ಸೀರೆದ ಕೊಡಿಟ್ ಒಚ್ಚೆದ್ "ಉಂತ್‌ಲೇ.... ಪಚೆ ಕನಪ್ಪೆ" ಪನೊಡಾಂಡ "ಬೊಡ್ಚಿ ಬೊಡ್ಚಿ. ನೆಟ್ಟೆನೇ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಉತ್ತಕ್ಕೆ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್‌ಲಾ ಆಂಡ್. ಗಿರೀಶೆಲಾ ದಾಲಾ ಬೇಜಾರ್ ದಾಂತೆ ಅಲ್ಪನೇ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಉತ್ತರೆಗ್ ಗುಬ್ಬಿನ್ ತೂದ್ ಬಾರೀ ಸೋಜಿಗೊ. ಈತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲು ಲಚ್ಚಣೊದ ಪೊಣ್ಣು ನಮ್ಮ ಗುರುವನ ಬುಡೆದಿಯಾಂದ್.

ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಉತ್ತಕ್ಕೆಡ ಪೊಲಬು ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ದಾದೆ ಪಾತೆರುನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಿಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಕೊಂಡಾಟೊದ ಬಾಲೆದಂಚಿ ತೂಯಲ್. ವೋಕೆಡ್ ಲೆತ್ತಲ್. ಏರ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್

ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಬಾಲೆ ಅತೀತ್ ಒರಾನೇ ಗುಬ್ಬಿನಂಚಿ ಕೈ ನೀರಿಯೆ. ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಬಾಲೆ ಪಂಡ ಇಜ್ಜಿಂಡನೇ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ. ಈ ಪೊರ್ಲು ಕಂಟ್‌ದ ಬಾಲೆ ಕೈಕ್ ಬತ್ತಿನೇ ತಡೊ ಒರಾನೇ ತಟ್ಪೊಂದು ಮುದ್ದು ಮಲ್ತೊಲು. ಪಕ್ಕ ತೂನಗ ಗಿರೀಶ್ ಆಲೆನೇ ತೂಪಿನ ತೂದ್ ಬಾರೀ ನಾಚಿಕೆ ಆಂಡ್. "ಈ ಜನ ದಾಯ್ತೆಕ್ ಇಂಚ ತೂಪುನಿ? ಬಹುಶಃ ಯಾನ್ ಬಾಲೆ ಪತ್ತಿನ ಆರೆಗ್ ಇಷ್ಟೊ ಆಯಿಜೋ, ದಾಯ್ತೆನೋ?" ಎನ್ನೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಉತ್ತರೆ ಗುಬ್ಬಿನ್ ಸುದ್ದಿಗ್ ಒಯ್ತಲ್. ಅಲೆನ ಊರು, ವಿದ್ಯೆ, ಇಲ್ಲದ ಸುದ್ದಿ ಅವು - ಉಂದುಂದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪೊರ್ತು ಪೋಯಿನನೇ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಗಿರೀಶ್ ಬಾಲೆನ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದು ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಅಪಗಪಗ ಗುಬ್ಬಿನಂಚಿ ಆಯನ ನೋಟೋ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಲೆನ ತೆಲಿಕೆ, ಕೃಕತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೊರ್ಲು, ಆಲೆನ ಪಾತೆರೊದ ರೀತಿ ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಕೊಸಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಂಚನೇ ಅಪಗಪಗ ಉತ್ತರೆ ಬಾಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಕಂಡನಿಯನೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪುನಿ, ಒರೊರ ಗಿರೀಶ್ ಮಾತ್ರ ಬಾಲೆ ತಟ್ಪೊಂದು ತಿರ್ಗೊಂದು ಬರ್ಪಿನಿ. ರಾಮಣ್ಣೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪೋಪಿನಿ ಇಂಚ ಪೂರಾ ಗುಬ್ಬಿ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆದಾಲ್ ಆದ್ ಪೋಯಲ್. ಗುಬ್ಬಿ ಮಾತ್ರ ಬಾರೀ ಅಂದಾಜಿದ ಪೊಣ್ಣು. ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೆಡ ಲೆಕ್ಕಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚೊ ಸುಲಿಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ತಾನಿತ್ತಲ್. ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ತಿನಾಲಾಂಡಲಾ ತನ್ನ ಊರುಡು ಯುವತಿ ಮಂಡಲ, ಅಂಗನವಾಡಿ, ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘ ಇಂಚ ಪೂರಾ ಕೂಟೊಲೆಡ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತಿನಾಲಾಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ಎಡ್ಡೆ ಲೋಕೊಜ್ಞಾನೊ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇತ್ತಿನಾಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತೇ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ದೀವೊಂದು ಕಡಪುಡೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಇಂಚನೇ ದಿನ ಕರಿಂಡ್. ಇಂಚಿಡ್ ಗುರುವೆಲಾ ಗುಬ್ಬಿಲಾ ಮೋಕೆಡೇ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಜೀವನ ಸಾಗಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿಡ್ ಉತ್ತರೆನಾಕ್ಲು ಅಮೇರಿಕಗ್ ಪೋಪಿನ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಗಿರೀಶ್ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವೀಸಾ ಇಂಚ ಪೂರಾ ಅಮೇರಿಕಗ್ ಪೋಪಿನ ತಯಾರಿಗ್ಂದ್ ಒಂತೆ ದಿನ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದ್ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಡಿಯೆ.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಗುರುವೆ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಗುಬ್ಬಿನ ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲಡ್ ಬೊಲ್ಪುಲಾ ಪೊತ್ತಾದಿಜಿ. ಗುಬ್ಬಿ ಗುಬ್ಬೀಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಬತ್ತೆ. ದೀಪ ಪೊತ್ತಾಯೆ. ದೇವೆರೆ ಪಟೊತ್ತ ಎದುರು ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ದುಃಖಿತೊಂದಿತ್ತಿನ ಗುಬ್ಬಿ, ಬೊಲ್ಪು ತೂದ್ ಒರಾನೇ ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯಲ್. ಪೋಡಿದ್ ಕಲ್ಕಿಯಲ್. ಅಪಗನೇ ಗುರುವಗ್ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ ಈತ್ ಪೊರ್ತು ಗುಬ್ಬಿ ಕತ್ತಲೆಡೇ ಕುಲ್ಲ್‌ದಿತ್ತಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಸೋಜಿಗ ಆಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿಗ್ ದಾನೆ ಆತ್ಂಡ್. ದೀಪಲಾ ಪೊತ್ತಾವಂದೆ, ಲೆತ್ತಿನಲಾ ಗೋಚರ ಆವಂದೆ ಇಂಚ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲೊಡಾಂಡ ಪಂದ್. ಗುಬ್ಬಿನಾಡೆ ಬರ್ಪೆ. "ದಾನೆದೆ ಗುಬ್ಬಿ ಪೋಡಿನೆ? ದಾಯೆ ದೀಪಲಾ ಪೊತ್ತಾವಂದೆ ಬಾಕಿಲ್‌ಲಾ ಪಾಡಂದೆ ಇಂಚ ಕುಲ್ಲೊಂದಿನಿ?" ಪಂಡೊಂದು ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಪೆ. ತೂನಗ ಗುಬ್ಬಿನ ಬುಲಿತ್‌ದ್ -ಬುಲಿತ್‌ದ್ ಕೆಂಪಾತಿನ ಕಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟ ಬನ್ನಗನೇ ಪೋಡಿಯುನ ಆಲೆನ್ ತೂದ್ ಒರಾನೇ ತಿಗಲೆ ಧಸಕ್ಕಂದಾಂಡ್. "ದಾದದೆ... ದಾದಾಂಡ್?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನುವೆ. ಗುಬ್ಬಿ ಸೀದಾ ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಆಯೆನ್ ಅರಾದ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತೊಂಡಲ್. ದಾದಾಂದ್ ಕೇನ್ನಗ

" ದಾಲ ಇದ್ದಿ. ಒರ್ತಿಯೇ ಕುಳ್ಳುತ್ ಬೇಜಾರಾತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚ ದುಃಖೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್" ಕಣ್ಣ್ ಒರೆಸೊಂಡಲ್. ತನಕ್ ತಾನೇ ಸಮಾದಾನೊ ಕನತೊಂದು ಉಲಾಯಿ ಪೋಯಲ್. ಆಂಡ, ಗುರುವಗ್ ಉಂದೆನ್ ನಂಬೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಆಯಿಜಿ. ಆಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ದಾದನೋ ಸಂಸಯೊ ಪುಟ್ಟ್ಂಡ್. ತಾನ್ ಎನ್ನಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆಪುಂಡಾ ದಾದನೊಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪೋಡಿಲಾ, ಕೋಪಲಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಯೆಕ್ ಸರಿಯಾದ್

ಗುಬ್ಬಿ ಏಪೊಲದ ಲೆಕ್ಕೊ ಇತ್ತಿಜಲ್. ಪಾತೆರ ಕಮ್ಮಿ, ತೆಲಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ರಾತ್ರೆಡ್ ಉನ್ಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೇಗೊ ಜೆತ್ತೆರ್.

ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ನಗ ಗುಬ್ಬಿ ಏಪಲದಲೆಕ್ಕೊನೇ ಇಜ್ಜಲ್. ದಾಲಾ ಬೇಜಾರ್ ಆಲೆನ ಮೋನೆಡ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. ತನ್ನ ಬೇಲೆ - ಸಾಲೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಕಂಡನಿಯನ್ ಬೇಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿಯಲ್. ಆಂಡ, ಗುರುವಗ್ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸ್ ದುಲಾಯಿ ಕೋಪ ಉರ್ಕರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾನೇ ದಾದನೋ ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಡಿತ್ತೆ. ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ತಾದಿ ನಾಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಇಂಚೆನೇ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡ್.

ರಾಮಣ್ಣೆ ಒಂಜಿ ಕಾಂಡೆ ಗುರುವನ್ ನಾಡೊಂದು ತೋಟದಂಚಿ ಬತ್ತೆರ್. "ಗುರುವಾ.... ನಮ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋವಂದೆ ಏತ್ ಸಮಯೊ ಆಂಡತ್ತಾ? ಒರ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋತೊಲಿಯಾಂಡ್. ಪೋಪಿನ ಆಸೆ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್" ಪಂಡೆರ್. ಗುರುವಗ್‌ಲಾ ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್.

"ಆವು ದನಿಕ್ಕುಲೇ ಪೋಯಿ. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಆಸೆ ಆವೊಂದುಂಡು.... ಎಲ್ಲೆನೇ ಪೋಯಿ" ಪಂಡೆ.

"ಆವು. ಆಂಡ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆ ಗೊತ್ತಾಪುನಿ ಬೊಡ್ಚಿ. ಎನ್ನ ಕಾರ್ ಒಂಜಿ ಬೇನೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಪೋಪಿನ ಗೊತ್ತಾಂಡ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿಲಾ ಮಗಲ್‌ಲಾ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಎಂಕ್ ಅಡ್ಡ ಉಂತುವೆರ್" ಪಂಡೆರ್.

"ಆವು ದನಿಕ್ಕುಲೆ. ಅಂಚನೇ ಆವಡ್. ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಈಡೆಗ್ ತೋಟದಾಡೆಗೇ ಬರ್ಪೆ. ಈರ್ಲಾ ಇಡೆಗೇ ಬಲೆ. ಒಟ್ಟುಗು ಮುಲ್ತುಡ್ದೇ ಪೋಯಿ" ಪಂಡೆ.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ರಾಮಣ್ಣೆಲಾ, ಗುರುವೆಲಾ ಬೆಡಿ ಪತೊಂದು ಕಾಡ್‌ದಂಚಿ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಎದುರುಡು ರಾಮಣ್ಣೆ, ಪಿರವುಡು ಗುರುವೆ. ಮಸ್ತ್ ಸಾದಿ ನಡತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಗುರುವೆ ಒರಾನೇ ತನ್ನ ಬೆಡಿನ್ ರಾಮಣ್ಣನಂಚಿ ತಿರ್ಗಾಯೆ. ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಆಚಿರೊ ಆಂಡ್.

"ದನಿಕ್ಕುಲೆ.... ಏಪೊಲನೇ ಈರೆಗ್ ಒಂಜಿ ತಾದಿ ತೂಪಾದೊಡು. ಅಪಂಡ ಇಂಚ ಆಯೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಊರುದ ಪೂರಾ ಪೊಣ್ಣುಲು ಈರೆಗ್ ಬೋಡಾಂಡ್. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಕತೆನೇ ಎಂಕ್ ಬಾರೀ ಎತೆ ಕೊರ್ತುಂಡ್.

ಆಂಡಲಾ, ಪುಟ್ಟಾಯಿನಾರ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗೌರವಡ್ ಈತ್ ದಿನ ಬುಡಿಯೆ. ಆಂಡ.... ಏಪ ಈರೆಗ್ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿಡಲಾ ಕಣ್ಣ್ ಬೂರ್‌ಂಡಾ ನನ ಈರೆನ ದೀವೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ..." ಪಂಡಿನೇ ಬೆಡಿತ್ತ ಗುಂಡಿ ಒತ್ತ್‌ದೇ ಬುಡಿಯೆ. ದಾದ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಎನ್ನುನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಗುರುವೆ ಆರೆಗ್ ಈಡ್ ದೀದಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಾಮಣ್ಣೆ ದಢಕ್ಕಂದ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಒರಗ್ಯೆರ್. ತಿಗಲೆಡ್ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಓಕುಳಿ ಜಪ್ಪುನೇನ್ ತೂನಗ ಗುರುವಗ್ ತಾನ್ ದಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಗುರುವಗ್ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರ್‌ಜಿ. ಏತಾಂಡಲಾ ನುಪ್ಪು, ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಮೋಕೆ ತೂಪಾದಿನಾರ್. ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತೆ. ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಜುವ ಒತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಂಜಡ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾಯೆರ್.

"ಗುರುವಾ.... ಎನ್ನ ತಪ್ಪುಗು ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಆಯಿನ ನಿನ್ನಡ್ದೇ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. ಪತೋ ಪೊಂಜೆಲೆ ಕಣ್ಣನೀರೇ ಎಂಕ್ ಶಾಪ ಆಂಡ್. ಆಂಡ.... ಗುರುವಾ, ತೈಪುನ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಯಾನ್ ಸುಳ್ಳು ಪನ್ಪುಜಿ. ಗುಬ್ಬಿನ್ ಯಾನ್ ಏಪೊಗುಲಾ ಹಾಳ್ ಆತ್ತೊಂಡು ತೂತಿಜಿ. ಆಲೆನ್ ಮರ್ಮಲೆಂದೇ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನೊಂದು ಆಲೆಡ ಮೋಕೆಡ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆ ಮಾತ್ರ. ಯಾನ್ ನಂಬಿನ

ಬೂತೊಡ ಕಿಜೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆ, ನಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ದ್ರೋಹ ಬಗೆತ್ತಿಜಿ ಗುರುವಾ. ಗುರುವಾ... ನಿಕ್ಲ್ ... ಏಪೊಗುಲಾ ಸುಖೋಟ್ಟು ಉಪ್ಪೊಡು". ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾನೇ ರಾಮಣ್ಣೆ ಜುವ ಬುಡಿಯೆರೆ. ಗುರುವಗ್ ಆಕಾಸನೇ ತರೆಮಿತ್ತ್ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ತಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಅಮಸರದ ತೀರ್ಮಾನ ತಪ್ಪಾಯಿನ ಆಯೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಂಡ್. ಆಯಗ್ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಿಂದ್ ತೋಜಿಜಿ. ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಸುರು ಆಂಡ್. ದಾಲಾ ತೋಜಂದೆ ಪುಣನ್ ಅಲ್ಪನೇ ಬುಡ್ದ್ ಬುಲಿತೊಂದು ಪಾರೊಂದು ಏರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪಿರ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಬತ್ತೆ. ಮಂಡೆಡ್ ಅವ್ವೇ ಎತೆ. "ದನಿಕ್ಲ್ ಪನ್ತಿನ ಸತ್ಯ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ...? ಎಂಕ್ ದಾಯೆ ಈ ಹಾಳ್ ಅಲಚನೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್? ಗುಬ್ಬಿಡ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕೇನಂದೆ ಎನ್ನಾತೆಕೇ ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ತೊಂಡೇ?"

ಓಲೋಲು ತಿರ್ಗ್ದ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತೆರಾನಗ ಗುರುವೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆ. ಬತ್ತಿನಾಯೆನೇ ಪಿದಯಿದ ಚಿನೆಟ್ಟ್ ಅಡೆಗೇ ಜೆತ್ತೊಂಡೆ. ಗುಬ್ಬಿ ಪಿದಯಿ ಬನ್ನಗ ಗುರುವೆ ಮನಿಪಂದೆ ಜೆಯಿದಿನ ತೂದ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯಲ್. "ದಾಯ್ತೆಯೇ.....ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ನಗ ಪಿದಯಿ ಜೆತ್ತ್‌ದ್‌ನೆ. ದಾನೆ ಉಸಾರಿಜ್ಜಾ?" ಕೇಂಡೊಂದು ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಲ್. ಹಣೆಕ್ಕ್ ಕೈ ದೀಯಲ್. ಒರಾನೇ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಜ್ವರೊ ಬರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

"ಇಂದೆಯೇ ಈರೆಗ್ ಜೊರೊ ಉಂಡು". ಗಾಬರಿ ಆಯಲ್.

"ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂತೆ ಬಚ್ಚಿದ್ಂಡ್. ಮೆಯಿ-ಕೈ ಬೇನೆ ಬೇತೆ. ಅಂಚ ಒಂತೆ ಜೆತ್ತೊಂಡೆ" ಪನ್ನಗನೇ ಉತ್ತರೆನ ಸೊರೊ ಕೇಂಡ್.

"ಗುಬ್ಬೀ...ಗುಬ್ಬೀ....ಇಂದ ಕೆದುತ್ತ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜಿ ಗೆಜ್ಜೆ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ನಿನ್ನ ಕಾರ್‌ಡ್ ಇಂಚಿನನ್ ತೂತಿನ ನೆಂಪು. ನಿನ್ನನೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಇಂದಾ... ತೂಲ.... ನಿನ್ನನಾ?" ಕೇಂಡಲ್.

"ಅಂದ್ ಉತ್ತಕ್ಕೇ..... ಉಂದು ಎನ್ನನೇ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೆತೊಂಡಲ್.

"ಓ... ಗುರುವೆ ಉಲ್ಲನಾ? ಗುರುವಾ... ಪಪ್ಪನ್ ತೂಯನಾ? ಕಾಂಡೆಡ್ಡ್ಂಚ ಪಪ್ಪ ಓಲುಲಾ ತೋಜುಜೆರ್. ಮದ್ಯಾನೊ ವನಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬೈಜ್ಜೆರ್. ಓಲ್ಲ ಪೋಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಪೋತಿಜೆರ್. ಈ ಒಲ್ಪ ಆಂಡಲಾ ತೂತನಾ ಗುರುವಾ?

ಗುರುವೆ ಪೋಡಿದ್ ಬೂರಿಯೆ.

"ಇಜ್ಜಿ... ಉತ್ತಕ್ಕೆ" ಮೆಲ್ಲ ಪಂಡೆ.

"ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಇಂಬೆರ್ ಬೇತೆ ಊರುಡಿಜ್ಜೆರ್. ಮುರಾನಿ ಬರ್ಪಿ ಪನ್ತಿನಾರ್ ನನಲಾ ಬೈದಿಜೆರ್. ದಾದ ಕತೆನಾ ಇಂಬೆರೆನ?" ಪಂಡೊಂದೇ ಸೀದಾ ಪೋಯಲ್. ಆಲ್ ಆತ್ ಪನ್ನಗ ಗುಬ್ಬಿ ತನಕ್ಕ್ ತಾನೇ.....

"ಗೆಜ್ಜೆ ತಿಕ್ಕಿನಲ್ಪನೇ ನಾಡ್ಪೊಡು. ಆರ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕುದುವೆರಾಂಡ್" ಪನ್ಪಲ್.

ಆತ್ ಕೇಂಡಿನೇ ಗುರುವೆ ಆಚಿರೊಡು ಗುಬ್ಬಿನಂಚಿ ತೂಯೆ.

"ಅಂದ್... ತುಚ್ಚೆರೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಗಿತ್ತೆತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಪೋಯಲ್. ಗುರುವೆ ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯೆ.

ರೂಪಕಲಾ ಎಸ್. ಆಳ್ವ

701, ಫ್ಯಾಂಟಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಸ್, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ದೈವ ಬನ್ನಡ್ಕತ್ತಾಯ

ಬೆದ್ರಡ್ದ್ ಬಡಕಾಯಿ ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರೊಡು ಕಾರ್ಲಗ್ ಪೋಪಿನ ರಾಜರಸ್ತೆದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಶ್ರೀ ದೈವ ಬನ್ನಡ್ಕತ್ತಾಯನ ಗುಡಿ ಗೋಪುರ ಉಂಡು. ಈ ದೈವದ ಜತೆಟ್ ಬ್ರಹ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರತಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗ್‌ಲಾ ಊರುದ ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆದಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ದೈವದ ಭಕ್ತೆರ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರುವೆರ್. ಊರುದ ಪುರೋಹಿತೆರ್ ಪೂ ಪೂಜನೆ ಕರ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಸಾದ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾಯಿದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಾನಿ ಕೊಡಿ ಏರ್‌ದ್ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತದ ಪತ್ತಾಜಿ ಗ್ರಾಮೊಲೆನ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಜಾತ್ರೆ ನಡಪುಂಡು. ಪೂರ್ವ ಪದ್ದತಿಗಂತಾರದಾಂತೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡತ್‌ದ್ ಅಖೇರಿಗ್ ಬನ್ನಡ್ಕ ದೈವೊಗು ಸುಮಾರ್ ಏಳ್ ಕೋಲು ಎತ್ತರದ ಸಿರಿ ಮುಡಿ ಏರ್‌ದ್ ಅಭಯ ಕೊರಿಬೊಕ್ಕ ಕೊಡಿ ಜಾದ್ ಜಾತ್ರೆ ಅಖೈರಿ ಆಪುಂಡು. ದೈವದ ಆಯ ಬೀರೊಡು ಈ ರೀತಿದ ವಿವರೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಮೂಡಬಿದ್ರಿ ಚೌಟೆರೆ ಮನೆತನದ ಮೂಲದ ಕಾಯೆರ್ ಮಂಜಿ ಅರಮನೆ ಪುತ್ತಿಗೆ ಗ್ರಾಮೊಡು ಉಂಡು. ಚೌಟೆರೆ ಸಾಮಂತೆ ಆದ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರೊಡು ಉಳ್ಳೂರು ಬೂಡುಡು ಬಲ್ಲಾಳ್ ಆಡಳಿತ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. [ಇತ್ತೆ ಬೂಡು ನೆಲಸಮ ಆದ್ ಆ ಮನೆತನತ್ತಕುಲು ಮಾರ್ನಾಡ್ ಗ್ರಾಮೊಡು ಬೂಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅವ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಳ್ಳೂರುಡು ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಬೆರಿಸಾಯದ ದೈವೊಲಾಯಿನ ಕನ್ನಡ ದೈವ ಬೊಕ್ಕ ಕೇತುರ್ಲಾಯ ದೈವೊಲೆನ ಗುಡಿಕ್ಕುಲು ಉಂಡು.]

ಜಾತ್ರೆದ ದುಂಬುನಾನಿ ಮಾರ್ನಾಡ್ ಬೂಡುಡು ಊರು ನೆರೆದ್ ದೈವೊಲೆಗ್ ಪರ್ಬ ಕರಿಪೊಡು. ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ದೈವದ ಪಾತ್ರಿಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರೊಡು. ಪತ್ತ್ ಕೂಡುದು ಕೈ ಮುಗ್ಗಿದ್ ದೈವೊಗು ಪಾರಿ ಪಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೆ ದೈವ ದರ್ಶನ ಶುರು ಆಪುಂಡು. ದೈವದ ಆಯೆ ಬೀರ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಆವೇಶೊಡೇ ಪಾತ್ರಿ ನಲಿತೊಂದು ಬಲಿತೊಂದು ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದ ದೈವಸ್ಥಾನದಡೆ ಪೋಪೆ, ಆಯಡಪ್ಪನೆ. ದೈವದ ಬಾಳ್‌ಬಂಡಾರ ಸಮೇತ ಮೆರವಣಿಗೆ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲೊಡು ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ ಸಮೇತ ಪೋದು ದೈವದರ್ಶನದ ಎದುರುಡೇ ಬನ್ನಡ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಕೊಡಿ ಏರುಂಡು. ಈ ಜಾತ್ರೆದ ಪೂರ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಮಾರ್ನಾಡ್ ಬೂಡುದ ಬಲ್ಲಾಳೆನ ಆದುಂಡು.

ಬೈಯ್ಯಗ್ ಕೇತುರ್ಲಾಯನಲಾ ಕನ್ನಡ ದೈವದಲ ಬಂಡಾರ. ಉಳ್ಳೂರು ಬೂಡುದ ಜಾಗೆಡ್ತ್ತಿನ ಸಾನೊಲೆಗ್ ಪೋಪುಂಡು. ಸುರುಟ್ಟು ಕೇತುರ್ಲಾಯ ದೈವೊಗು ಬಲಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡಪುಂಡು. ಕನ್ನಡ ದೈವೊಗು ನೇಮ ನಡಪರೆ ಪಾತ್ರಿ ಆಯ ಬೀರೊಗು ಉಂತಿನ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆನ ಒಂಜಿ ಕಾರ್‌ದ ಬಲ ತತ್ತ್‌ದ್ ಚೊಟ್ಟೆ ಆಪೆ. ಅಂಚೆನೆ ಆವೇಶೊಡು ಚೊಟ್ಟೆ ಕಾರ್‌ಡೇ ಬಲಿತೊಂದು ಬನ್ನಡ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬರ್ಪೆ. ಅವ್ಲು ಬನ್ನಡ್ಕ ದೈವದ ಸಮಕ್ಷಮ ಕನ್ನಡ ದೈವೊಗು ಅಭಯಕೊರಿಕೂಡ್ಲೆ ಪಾತ್ರಿನ ಕಾರ್ ಸರಿ ಆಪುಂಡು.

ಕಾಯೆರ್ ಮಂಜಿ ಅರಮನೆಡ್ದ್ ಉಳ್ಳೂರು ಬೂಡು ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೂಡುದ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಚೌಟೆರೆನ ಸಾಮಂತೆರ್ ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ನಿಕದ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ದ ನರಮಾನಿ. ಬಲ್ಲಾಳನ ಪಳಿಗೆನ್ ತೂದು ಚೌಟೆರ್ ಬಂಜಿ ಉರಿ ಲಕ್ಕವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಉಳ್ಳೂರು ಬೂಡುದ ಆನೆ ಬಾಕ್‌ಲ್‌ನ ಕಲ್ತೆ ಜಪ್ಪುನ ಬೈಯ್ಯಗ್ ಮುಚ್ಚುನ ಶಬ್ದ ಕಾಯೆರ್‌ಮಂಜಿ ಅರಮನೆಗ್ ಕೇಂಡೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ಲು ಇತ್ತಿನ ಚೌಟೆರೆನ ಮೇಳದ ಪೊನ್ನುಲು ಈ ಶಬ್ದೊನು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಚೌಟೆರೆನ್ ಕೋಂಗಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಬಲ್ಲಾಳನ ದರ್ಪದ ಎದುರು ಚೌಟೆರೆನ ಶಬ್ದ ದಾಲ ಕೇನಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಮೇಳದ ಪೊನ್ನುಲೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಚೌಟೆರ್ ಬಲ್ಲಾಳನ್ ಕಾಯೆರ್ ಮಂಜಿ ಅರಮನೆಗ್ ತರ್ಪಾಯೆರ್. "ಇರೆನ ಬೂಡುಡು ಕಲ್ತೆ ಬಯ್ಯಗ್ ಆಪಿನ ಶಬ್ದ ದಾದವು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಬಲ್ಲಾಳ" ಎನ್ನ ಬೂಡುಡು ಅಂಚಿನ ದಾಲ ಶಬ್ದಲಾ ಯಾನ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿಜ್ಜಿ" ಪಂಡೆರ್, ಅಪಗ ಚೌಟೆರ್ "ಈ ಎನಡ ಕಲು ಪನ್ಪ. ಎಂಕ್ ಮೋಸ ಮಲ್ಪುವ. ಸತ್ಯ ಪನ್ಪವಂದೆ ಬುಡಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಲ್ಲಾಳನ್ ಕರ್ಬದ ಸಂಕಲೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ ಪಾಡ್ಪಾದ್ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಕೊರಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಪೋಡಿಗೆಡ್ "ಆ ಶಬ್ದ ಯಾನ್ ನಂಬುದಿನ ದೈವೊಲು ಮಲ್ಪುವನಾ ದಾನ್ನ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಚೌಟೆರ್ "ನಿನ್ನ ದೈವೊಲೆಗ್ ಆತ್ ಕಾರ್ನಿಕ ಇತ್ತ್ಂಡ ಇತ್ತೆ ನಿನನ್ ಬಚಾವ್ ಮಲ್ಪಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊದ್ಪೆಲ್ ಎಣ್ಣೆದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗ್ ಬಲ್ಲಾಳನ್ ನೂಕಿಯೆರ್. ಮಿತ್ತ್ ಬರಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಚೂರಿ ಮುಲ್ಲುದ ಅಡರ್‌ಡ್ ನೋಪಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಬಲ್ಲಾಳ "ಅಯ್ಯೊ ದೈವೊಲೇ ನಿಕುಲೇ ಗತಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಗಿಪುನಗ ಕೈಕಾರ್‌ದ ಸಂಕಲೆ ತುಂಡಾಂಡ್. ಬಲ್ಲಾಳ ದಡ್ಕನೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಲಾಗ್ಯೆರ್, ಬಿರ್ಗಿದ್ ಪೋತಿನ ತರೆ ಕುಜಲ್‌ನ್ ಕೈಟ್ ರಾಪಯೆರ್. ಅಪಗ ರಟ್ಟೆನ ಎಣ್ಣೆದ ಬೊಟ್ಟೊಲು ಚೌಟೆರೆನಲಾ ಅರೆನ ಮೇಳದ ಪೊನ್ನುಲೆನಲಾ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ಪು ತಾರಾಯಿದಾತ್ ಮಲ್ಲ ಪೊಕುಲ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೈ ಇಡೀ ಉರಿ ಲಕ್ಕಿಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಚೌಟೆರ್ ಪೋಡಿತ್‌ದ್ ಬಲ್ಲಾಳೆಡ "ಯಾನ್ ಪಗೆ ಸಾಧಿನ ತಪ್ಪಾಂಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಪು ನಟ್ಯೆರ್. "ಇರೆನ ತಪ್ಪುಗು ಎನ್ನ ದೈವೊಲು ಮಾಪು ಕೊರೊಡತ್ತಂದೆ. ಯಾನ್ ದಾಲ ಪನಯೆ" ಪಂಡೆರ್ ಬಲ್ಲಾಳ್.

ಚೌಟೆರ್ ಬಲ್ಲಾಳೆನ ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೈ ಮುಗ್ಗಿತೊಂದು "ದೈವೆಲೇ ನಿಕ್ಲೆನ ವರ್ಷದ ಆಗ ಬೋಗ ಕರಿಪಾಯರೆ, ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪೂನೀರ್‌ದ ಪೂಜನೆದ ಖರ್ಚಿಗ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಮುಡಿ ಬೀಜಾವರಿದ ಕಂಬ್ಲದ ಕಂಡೊನು ಉತ್ತಾರು ಉಂಬೊಳಿ ಕೊರಿಯೆ ಎನ್ನ ತಪ್ಪುಗು ಮಾಪು ಕೊರೊಡು" ಪಂಡೆರ್, ಅಪಗ ಮೈತ ಉರಿತಗ್ಗ್ಂಡ್. [ಕಂಬ್ಲ ಇತ್ತೆಲಾ ಬಲ್ಲಾಳ್‌ನ ಸಂಸಾರದಕ್ಲೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಉಂಡು]

ಬಲ್ಲಾಳ್ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಕೋಪೊಡುಲಾ ಆವೇಶೊಡುಲಾ ಮರ್ಲೆರಲೆಕ್ಕ ತರೆ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಡೊಂದು ಬಡಕಾಯಿ ಸೀಮೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. [ಸಂದಿಡ್ ಪೋನಗ ತಿಕ್ಕುನ ಗ್ರಾಮೊಲೆನ ಪುದಾರ್ ಅಲ್ಪದ ವಿಶೇಷತೆಲು ಮಾತ ವಿವರಣೆ ಉಂಡು] ಬಲ್ಲಾಳ್ ದೇಸಾಂತ್ರ ಪೋಯಿನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಊರುದಕ್ಲು ಬನ್ನಡ್ಕ ದೈವೊಗು ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂದು 'ಬಲ್ಲಾಳೆನ್ ಪಿರ ಬೂಡುಗು ತರ್ಪಾವೊಡು' ಪಂಡೆರ್.

ಬನ್ನಡ್ಕ ದೈವ ಕೇತುರ್ಲಾಯ ದೈವೊನು ಬಲ್ಲಾಳನ್ ಪಿರ ಕೊಂದು ಬರಿಯರ ಮಾಯೊಡು ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಬಲ್ಲಾಳ್ ಕಾರ್ಲಕಡತ್ ಶಿರ್ಲಾಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಶಿರ್ಲಾಲ್‌ದ ಬಸ್ತಿದ ಗೋಪುರೊಡು ಜೆತೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ದೈವೊದ ಮಾಯದ ಅಭಯೊಡು ಆ ಊರುದಕ್ಲು ತೆರಿದ್ ಬಲ್ಲಾಳನ್ ಗೌರವೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಊರು ಕೂಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬನ್ನಡ್ಕ ದೈವದ ಕೈ ಸೇರಿಗೆಗ್ ಎತ್ತಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನಡೆ ಬನ್ನಡ್ಕ ದೈವದ ಆಯ ಬೀರ ಅಂತ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್: ವೃಷಭರಾಜ ಹೆಗ್ಡೆ

ಬೀಡು ಹೊಸಮನೆ, ಪಡು ಮಾರ್ನಾಡು ದ.ಕ.

ಸಂಗ್ರಹ: ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ,

ಇರುವೈಲು ಮೇಗಿನ ಬಾಳಿಕೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ದ.ಕ.

ಚಾವಡಿಡೊಂಜಿ ಚರ್ಚೆ

ರಂಗಣ್ಣೆ : ವಿಮಲಾ, ಅಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆಡೇ ಇಡೀ ದಿನ ದಾದ ಮಲ್ಪುವ ಮಾರಾಯ್ತಿ? ಪೊರ ಚಾವಡಿಗ್ ಬಲಾ, ಒಂತೆ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಉಂಡು.

ವಿಮಲ : ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಡ್ ಏತ್ ಕೆಲಸ ಉಂಡುಂದು ಪೊಂಜೊವೆಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇನಿ ಮಲ್ತಿನ ಅಟಿಲ್‌ನ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಲ್ ದಿನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಸಾಕ ಪಾಕ ರುಚಿ ರುಚಿ ಆವೊಡು. ಎಂಕ್ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆ ಒಂಜಿ ಜೈಲೇ ಆತಂಡ್.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ನಿನಲೆಕಂತಿನ ಪೊಂಜೊವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ಸೇರೊಡು. ನಾಲ್ ಜನಟ್ಟಪ್ಪು ಬೆರೆಂಡನೇ ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತೆರಿಯುನು. ನಿನಡ್ದ್ ಸಮಾಜೊಗು ದಾನೆ ಪ್ರಯೋಜನ, ನಿಕ್ಕ್‌ದಾನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡುಂದು ಜಾಲ್ ಜತ್ತ್ಂಡನೇ ತೆರಿಯುನು.

ವಿಮಲ : ಇಂದೆಯೇ, ಈರೆನ ಕಿನ್ನಿಕುಸಲ್ ಎನಡ ಬೊಡ್ಚಿ! ಅಂಜೊವೆನ ಬುದ್ಧಿ "ಎದುರುಗು ತಿಕ್ಕಯೆ ಪಿರವುಗು ತಪ್ಪಯೆ"ಂದ್. ತುಲೇ, ಕೀರಿಕಟ್‌ದ್ ಬರ್ಸ ಬರೊಂದುಂಡು, ನಾಲ್ ನಟ್ಟಿಕಾಯಿ ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಲೆ.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಈ ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್‌ರ್‌ಪಾಡಿ ಪೆರಡೆ, ಜಾಲ್ ಜಪ್ಪೆರೆನೇ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಿ, ನಿಕ್ಕ್ ಬುದ್ಧಿ ಪನ್ಪಿನಲಾ, ಬಂಡೆಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ನೀರ್ ಮೈಪುನಲಾ ಒಂಜೇ. ಅಲಾ ಕೂಕ್ರೆ ಬತ್ತೆ. ದಾನೆ ಕೂಕ್ರಾ ಬೇಲೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತೆರಾ?

ಕೂಕ್ರೆ : ಇಜ್ಜಿ ಧನಿಕುಲೇ ಒರಿಯಗ್ ಪಿತ್ತಗೇ! ಒರಿಯಗ್ ಕುತ್ತಗೇ!

ವಿಮಲ : ಅಂದಂದ್ ಕೂಕ್ರ, ಬೊಡೆದಿ ಆಣ್ ಲೆಕ್ಕ ಬೆನ್ನಗ, ಕಂಡನಿಯಗ್ ಪಿತ್ತಲ ಕುತ್ತಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರು!

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಕೂಕ್ರ ದಾಲ ನಟ್ಟಿಕಾಯಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ದೋಟೊಡ್ಡು ಕನ

ಕೂಕ್ರೆ : ದಾದೆ ಧನಿಕ್ಲುಲೇ ಅವ್ವೇ ತೌತೆ, ಕೆಂಬುಡೆ ಮನೊಲಿ ತಿಂದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬೊಡಿದ್‌ಂಡ್ ಅಂದೇ, ಧನಿಕುಲೇ ನಿಕ್ಲೆನ ಪುಟುದಿನ ದಿನ ಏಪ? ಆನಿ ಗಡ್ಡ್‌ದ ವನಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು.

ವಿಮಲ : ಒಂತೆ ಬುಳೆಕಾಣಿಕೆಲಾ, ನಾಲ್ ಕೋರಿಲ ಪತೊಂದು ಬಲ, ಗಡ್ಡ್ ಮಲ್ಪುಗ!

ಕೂಕ್ರೆ : ಅಕ್ಕೆ ! ಅಯಿಕ್ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡಡ್, ಬೈಯ್ಯಗ್ ಚಾಕ್ಕ್ ದಾಲ ಕುರುಕುರು ಇತ್ತ್ಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು, ಬಜಿಲ್ ಸಜ್ಜಿಗೆ, ಪುಂಡಿ ಬೊಡಿಯಿಂಡ್.

ವಿಮಲ : ನಿಕ್ಲೆ ಸಾಲಾಯಿಗ್ ಕೈತ್ ದೀವೊಡು. ಏರ್ಲಾ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡುವೆರ್ಡ ನಾಲಾಯಿ ದೇವಲೋಕೊಗೇ ಪೋಪುಂಡು.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ನರಮಾನಿಯಾಗ್ ರುಚಿರುಚಿ ತಿನಿಯೆರೆ ಆಸೆ ಆಪಿನ ಸಾಜ, ಅವು ಅಡೇಗೆ ಬುಡು, ಇತ್ತೆ ನಿನನ್ ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಲೆತ್ತಿನಿ ಪಂಡ ಕೋಡೆ ನಿನ್ನ ಮಗಲೆನ ಕಾಗಜಿ ಬೈದಂಡ್, ಮರ್ಮಯೆ ಇನಿ ಬರ್ಪೆಗೆ.

ವಿಮಲ : ಅಂದಾ! ದಾನೆ ಬರೆತಲ್, ನಮ್ಮ ಮಗಲ್ ರಜನಿ ಎಂಚ ಉಲ್ಲಲ್‌ಗೇ? ಪಾಪ, ಎಂಚ ಉಂಡಾ ದಾನ್ನಾ ಪೊಣ್ಣು!

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಪಾಪ! ಪಾಪ ಪಾಪುಡೇ ಪೋತುಂಡುಯಾ, ಬರೆತಿನ ಸಂಗತಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್

ಕೊರ್ಲೆ. ಕಂಡನಿಯನಲಾ ಮಾಮಿನ ಪಿರಿಪಿರಿ, ಕಿರಿಕಿರಿ ತಡೆಯೆರೆ ಆಪುಜಿಂದ್ ಬರೆತಲ್.

ವಿಮಲ : ಪಾಪ! ವಾ ಹಿಂಸೆ ಕೊರ್ಪೆರಾ?! ಅಂದೆಯೆ, ಇಂಚಿಕೇನಿ, ನಂಕ್ ಪ್ರಾಯ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಹಟ ದಾಯೆ? ಈರ್ ಗೂಂಜಿಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪುಜರ್ ಬಾಲೆಲು ರಚ್ಚೆಡ್ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಈರ್ ಭೂಮಿನ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಲೆ, ರಗಳೆ ಮುಗ್ಯಡ್.

ರಂಗಣ್ಣೆ :ಆಸ್ತಿ ಮಾರ್ದ್ ಸುಖೊಟ್ಟುಪ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ದೀದ್ ಪಾತೆರ್. ದುಂಬೊರಿ ಕೊರಂಟ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕೊಡಂಗೆ ಮಾರ್ದ್ಗೆ. ಏರಿ ಮೀನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬೋರಿ ಮಾರ್ದ್ಗೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿ ರುಚಿ ಅಕ್ಲೆನೇ ನಾಶ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ನಿನ್ನ ಮರ್ಮಯೆ ವೊಯಿತ್ತ ಆಸೆಡುಲ್ಲೆ ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ?

ವಿಮಲ : ಅಕ್ಲೆ ಅಕ್ಲೆ ಪಾಲ್ ಮಾರ್ದ್ ದಾಲ ಬೋಡಾಂಡಲ ಮಲ್ಪಡ್ ನಂಕ್‌ದಾಯೆ ಎತೆ?

ರಂಗಣ್ಣೆ : ವಿಮಲಾ, ನಿಕ್ಕ್ ಲೋಕಜ್ಞಾನ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಗೂವೆಲ್ದ್ ವುಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಕಪ್ಪದಲೆಕ್ಕ. ಯಾನ್ ಬುದ್ಧಿ ಪನ್ನಗ ನಿಕ್ಕ್ ಯಾರಂದೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒರಿಒರಿಯನ ಸುಖ ತೂಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಊರುಗೇ ಕಂಠಕ ಬರ್ಪುಂಡು.

ವಿಮಲ : ಈರ್ ಪೊದು ಪಾತೆರಿನ ಲೆಕ್ಕ ಪಾತೆರುವರ್! ಭೂಮಿಗ್‌ಲಾ ಊರುಗುಲಾ ದಾಯೆ ಗಂಟ್ ಪಾಡುವರ್?

ರಂಗಣ್ಣೆ : ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲು ನಾಶದ ಕೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುದೆರ್, ಮರತ್ತ ಕೊಡಿಟ್ಟ್ ಉಂತುದ್ ಮುದೆಲ್‌ನ್ ಕಡ್ಪೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ ಆವು?

ವಿಮಲ : ಈರೆನ ಒತ್ತು ಓಲೆದ ಪಾತೆರ ಎಂಕ್ ಅರ್ಥನೇ ಆಪುಜಿ. ಏಪ ತೂಂಡಲ ಈರೆನ ಪುರಾಣನೇ.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ನಮ್ಮ ಹೆರಿಯಕ್ಲು ಏತ್ ಗತ್ತ್ ಘನತೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್! ಚಾವಡಿಡ್ ಉಂತುದು "ಏರ್‌ಂಬೆ ಅವು ದಾನುವರ್, ಬೇಲೆ ಮುಗಿಂಡಾ"ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್ದ್ ಯಾವು ಇಡೀ ಭೂಮಿಯೇ ಅದುರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಹೆರಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಭಾರಿ ಸಸಾರ ದಾಲಾ ತರೆದಾಂತಿನಕ್ಲುಂದು ನೆನೆಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ತುಲಾ ಊರುಡು ಪ್ರತೀ ಒಂಜೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಇತಿ ಮಿತಿ ತತ್ತೊಂದುಂಡು.

ವಿಮಲ : ಅಲೆ, ಅಲೆ, ಅಚ್ಚಣ್ಣೆಲಾ ಈರೆ ಮರ್ಮಯೆಲಾ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಈರೆ ಬಾಯಿಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡೊನ್ಲೆ.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಬಲೆ ಬಲೆ ಅಚ್ಚಣ್ಣ - ವಿಶ್ವನಾಥೆ - ಬಲೆ ಕುಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಲು ವೋಲು ಒಟ್ಟಾಯರ್.

ವಿಶ್ವನಾಥ : ಸಾದಿಡ್ ಬನ್ನಗ ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿಯೆರ್, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಯಿಂದ್ ಲೆತೊಂದುಬತ್ತೆ.

ಅಚ್ಚಣ್ಣ : ಅಂದೇ ರಂಗಣ್ಣ, ಕೋಡೆ ತೇಜಪ್ಪನ ಮಗನ ಮಾಮಿನ ಸಿಕೆಕ್ಲೆಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಬತ್ತಿಜರ್? ವಾ, ಸಭೆ ಮಾರಾಯರೆ!

ರಂಗಣ್ಣೆ : ತಮ್ಮನ ಭಾರೀ ಗಡ್ಡಾ!?

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಗಡ್ದ್ ಗಡ್ಡೇ. ಭಾರೀ ಜನಾ ಒಂಜರೆ ಕಾರ್‌ಡೇ ಉಂತುದು ವನಸ್ ಮಲ್ತಿನಿ. ಛೀ, ವಾ ಜನೊಕ್ಲು ಮಾರಾಯರೇ, ಜ್ವರೊಡ್ದ್ ಲಕ್ಕಿನಕ್ಲು ಬರ ಪತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಅರೊಂಟೊಂದು ಇತ್ತೆರ್!

ರಂಗಣ್ಣೆ : ವಿಶ್ವ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಾತಾ ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆರ್?

ವಿಶ್ವ : ಮಾತಾ ಸೌಖ್ಯನೇ. ಮಾಮಣ್ಣ, ಯಾನ್ ಬತ್ತಿನ ವಿಷಯ ಈರೆಗ್ ತೆರಿದುಂಡು. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಪಾಲ್ ಕೊರ್ಲೆ.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆತ್ ಸುಲಭ ಇಜ್ಜಿ! ಈ ಭೂಮಿ ನನ್ನಾತ್ ಉದ್ಧಾರ ಆವೊಡು. ಅಚ್ಚಣ್ಣ ಈರ್ ವಿಶ್ವಗ್ ಒಂತೆ ಬುದ್ಧಿ ಪನಿ, ಆಯೆ ಭೂಮಿ ಮಾರ್ದ್ ಪೇಂಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣ ಕಟ್ಟಾವುನ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಭೂಮಿದ ನೆಲೆ ಬೆಲೆನ್ ಆಯಗ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತ್ ಪನ್ಲೆ.

ಅಚ್ಚಣ್ಣ : ಅಂದ ವಿಶ್ವ ಭಾರತದ ಬೆನ್ನಿಗಾರೆ ಭಾರಿ ಬಿರ್ಸೆ. ಆಯಗ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನ ಎಂಚಂದ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿದುಂಡು. ಬೆನ್ನಿಡಿತ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ವೊಯಿಕಲಾ ಬರಂದ್.

ವಿಶ್ವ : ನಿಕುಲು ಅಜ್ಜೆ ನಡ್ತಿನ ಗೋಲಿದ ಮರಂದ್ ನೇಲುವರ್, ಎಂಕುಲು ಅಂಚ ನೇಲಿಯೆರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ.

ಅಚ್ಚಣ್ಣ : ವಿಶ್ವ ಯಾನೊಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆ, ಪೆತ್ತದ ಪೇರ್ ಮಲ್ಲೆನಾ, ಪೆತ್ತ ಮಲ್ಲೆನಾ? ಪೆತ್ತ ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತಾ? ಪೇರ್ ಬೋಡಾಂಡ ಪೆತ್ತೊನು ಪೊರ್ಲುಡೇ ಸಾಂಕೊಡು. ಈ ಮೂಲ ಸಾರಾಂಶೊನು ತೆರಿಯೊಂಡ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಅನುಭವಿಸೊಲಿ.

ವಿಶ್ವ : ಅಲೆ, ಕೂಕ್ರೆ ಬತ್ತೆ, ಆಯೆ ದಾನೆ ಪನ್ಪೆ ಕೇನಿ! ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಬನ್ನಗ ಸಾದಿಡ್ ತಿಕ್ಕಿನಾಯೆ ಪನ್ಪೆ, ಈ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಸೇ ಬೊಡ್ಚಪ್ಪ! ಬರ್ಸ ಸರಿ ಬರಂದೆ ಬೊಟ್ಟುದ ಬೆನ್ನಿ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಆಂಡ್, ಕುಮೆರ್‌ಡ್ ನಡ್ತಿನ ಮುಂಚಿ ನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಕರಿಂಚಿದೇ ಪೋತುಂಡು, ಬತ್ತಿ ತಿರಿಕ್ಕುಲು ಮುರುಂಟುದೇ ಪೋತುಂಡುಂದು ಪನ್ಪೆ. ಇಂದೆನ್ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷಲಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಪುಜಾ?

ರಂಗಣ್ಣೆ :ಕೂಕ್ರೆ ಮಸ್ತ್ ಪನ್ಪೆ. ಆಯೆ ತಿಗಲೆ ಗಂಟೆ. ಬೆನಿಯೆರೆ ಉರು ಆದ್ ದೇಶಾಂತರ ಪೋಯಿಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ದೇಶಾಂತರ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗೊತ್ತಾವು.

ವಿಮಲ : ಅವು ಅಂದ್, ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾಯೆರೆ ಪೋತಿನಾಯೆ ಪಿರ ಬೈದ್‌ಜೆಗೆ. ಕಪ್ಪಲ್ ದಿಂಜಾಯೆರೆ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಪೊರ್ಲುಡೆ ನಿಧಿ ದಿಂಜಾವೊಂದೇ ಬೈದೆಗೆ. ಅವು ಮಾತಾ ಆಯಿನ ಪೋಯಿನ ಕತೆ. ಇತ್ತೆ ವಿಶ್ವಗೊಂಜಿ ಸಮಾಧಾನದ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಲೆ.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ವಿಶ್ವ, ಈ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯೊನು ಸರಿಯಾದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬರ್ಪೆ. ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪುರುಸೊತ್ತು ಕೊರು.

ವಿಶ್ವ :'ಬೊಡೆದಿಡ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಾಂದಿನಾಯೆ ಬೆಂಜನೊಡು ಕಲ್ಲುಂಡು" ಪಂತೆಗೆ ಅಂಚ ಈರೆಗ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಲೆ. ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಅರೆ, ಉಂತು ಮಾರಾಯ ಕೋಪ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ.

ವಿಮಲ : ಶಿವ, ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋ.

ವಿಶ್ವ : ಬೊಡ್ಚಿ, ಎಂಕ್ ಬೇತೆ ಕೆಲಸ ಉಂಡು. ಬರ್ಪೆ (ಪೋಪೆ)

ರಂಗಣ್ಣೆ: ಅಂದೆ ಅಚ್ಚಣ್ಣ, ಮೊಕುಲು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ನಲಿಪೆರೆ ಯಾನ್ ಮಂಗೆನಾ?! ಆಸ್ತಿಡ್

ಪಾಲ್ ದೆತೊಂದು ಇತ್ತನೇ ಮುಕ್ಕು ತಿನ್ಪೆಂದ್ ನೆನತೆ, ಆತ್ ಸುಲಭೊಡೆ ಕೊರಿಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ಭಂಗ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿಮಲ್ತಿ ಭೂಮಿ ಇಂದು. ಅಚ್ಚಣ್ಣ, ಇತ್ತೆ ವಿಮಲನ ಮನಸ್ಸ್‌ಲಾ ದುಃಖೊಡು ತುಡಿತೊಂದು ಉಂಡು. ಮರ್ಮಯೆ ವನಸ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪೋಯೆಂದ್, ಎನ್ನಲಾ ಮನಸ್ಸ್ ಒಂತೆ ಭಾರ ಆವೊಂದುಂಡು. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಉಪಶಮನ ಕೊರಿಯೆರೆ ಈರ್ ದಾಲಾಂಡಲಾ ಪುರಾಣದ ಎಲ್ಯ ಕತೆ ಪನ್ಲೆ. ಈರ್ ಪನ್ಪಿನ ಕೇನಿಯೆರೆ ಭಾರಿ ಕುಶಿ ಆಪುಂಡು.

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಪುರಾಣದ ಕತೆ ಕೇನುನಕುಲೇ ಕಡಿಮೆ ಆಪೆರ್. ಯಾನ್ ಪುರಾಣದದ ಕತೆಟ್ಟ್ ನಡತಿನ ಒಂಜಿ ಘಟನೆ ಪನ್ಪೆ ಕೇನಿ, ಆವತ್ತೇ ವಿಮಲಕ್ಕಾ.

ವಿಮಲ : ಆವು ಆವು. ಪನ್ಲೆ.

ಆಚ್ಚಣ್ಣೆ : ವೃಷ ಪರ್ವ ರಾಜನ ಮಗಲ್ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ. ಈ ರಾಜನ ಗುರು, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರ್. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ಮಗಲ್ ದೇವಯಾನಿಲಾ ರಾಜನ ಮಗಲ್ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಲಾ ಪಿದಾಯಿದ ತೂಪರಿಕೆಗ್ ಬಾರೀ ದೋಸ್ತಿ ಆದಿತ್ತಂಡಲಾ ವುಲತ್ತವುಲಾಯಿ ನಂಜಿ, ಮತ್ಸರ ಕುದಿತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ವಿಮಲ : ಅವು ದಾಯೆಗ್, ಪಿದಾಯಿ ಒಂಜಿ ವುಲಾಯಿ ಒಂಜಿ?

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ಗುಟ್ಟು. ಕೇನಿ, ಒಂಜಿ ದಿನ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಲಾ ದೇವಿಯೆನಿಲಾ ದೋಸ್ತಿಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡ್ದ್ ಕೆದುಕ್ಕು ನೀಂದೆರೆ ಪೋಯೆರ್. ದೇವಯಾನಿಗ್ ಕಚೆ ಪ್ರೀತಿಡ್, ಒಂಜಿ ಮೆದಲೆ ಕುಂಟು ಕೊರ್ದಿತ್ತಿನೆನ್ ದೇವಯಾನಿ ನೀಂದೆರೆ ಪೋನಗ ಕೆದುತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ದೀದ್ ಪೋಪಲ್. ದೇವಯಾನಿಗ್ ಕಚೆ ಕೊರ್ನ ಮೆದಲೆಕುಂಟುನು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ಬೋಡುಂದೇ ತನ್ನ ಮೆದಲೆಂದ್ ಪಾಡೊನುವಲ್. ಆತಾನಗ ದೇವಯಾನಿಗ್ ಕಚೆ ಕೊರ್ತಿನ ಎನ್ನ ಮೆದಲೆದ ಕುಂಟುನು ಆಲ್ ಪಾಡಿಯಲ್‌ಂದ್ ಕೋಪೊಡು ಕೇನುವಲ್ ಎನ್ನ ಮೆದಲೆದ ಕುಂಟು ಇಂಚಿ ಕೊರುಂದು.

ವಿಮಲ : ಸಮತ್ತಾ, ಅಲೆನ ಮೆದಲೆದ ಕುಂಟುನು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ಪಾಡೊನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ನಿನ್ನ ನ್ಯಾಯ ಬೊಡ್ಚಪ್ಪ, ಆರ್ ಕತೆ ಪನಡ್.

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ "ಕೊರ್ಪುಜಿ"ಂದ್, ದೇವಯಾನಿ "ಕೊರುಂದು" ಇರುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಉರ್ಡ ಪತ್ತ ಆದ್ ನೂಕು ನೂಕೊಂದು ದೇವಯಾನಿ ಬರೀದಿತ್ತಿನ ಗೂವೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ ಪೋಪಲ್. ದೇವಯಾನಿನ್ ಗೋವೆಲ್‌ಡೇ ಬುಡ್ದ್ ಬಾಕಿದಕ್ಲು ಅರಮನೆಗ್ ಪೋಪೆರ್.

ವಿಮಲಾ : ಓ ರಾಮ! ಅಂಚಿನಲಾ ಮನಸ್ಸಾ! ಪಾಪ ! ಬೊಕ್ಕ ದಾನೆ ಆಂಡ್?

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಬೊಕ್ಕ ಆ ಸಾದಿಡೆ ಯಯಾತಿ ಪನ್ಪಿನ ರಾಜೆ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಗೂವೆಲಡ್ ಪೊಣ್ಣ ಸ್ವರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಗೂವೆಲ್‌ಗ್ ನಿಲ್ಕನಗ ದೇವಯಾನಿ "ಎನನ್ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ಪುಂದು ನಟೊನುವಲ್. ಯಯಾತಿ ಅಲೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ಕನಪೆ.

ವಿಮಲಾ : ಯಯಾತಿ ದೇವಯಾನಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆನಾ?

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ದೇವಯಾನಿ ಗೂವೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರಿನ ಸುದ್ದಿ ಅರಮನೆಡ್ ಗಂಭೀರತೆಗೆ ಪೋಂಡು. ವೃಷ ಪರ್ವ ರಾಜೆಲಾ, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರ್‌ಲಾ ದೇವಯಾನಿ ಇತ್ತಿನಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದೇವಯಾನಿ ಕೋಪೊಡು ಕುಂಬರೊಂದು ಪನ್ಪಲ್ "ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ

ಎನಡ ಹಲ್ಕಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೆರಿಯಲ್ ಯಾನ್ ನನ ಆ ರಾಜ್ಯೊಗು ಕಾರ್ ದೀವಯೆ" ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ್ ಪನ್ಪೆರ್ "ಎನ್ನ ಮಗಲ್ ಈ ರಾಜ್ಯೊಗೇ ಬರ್ಪುಜಲ್ಡ ಯಾನ್ ಇನಿಯೇ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ ಯಾನ್‌ಲಾ ಅರಮನೆಗ್ ಬರ್ಪುಜಿ"

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರ್ ರಾಜ್ಯ ಬುಡಿಯೆರ್ಡ, ಪೂರಾ ವೊಲೋಲು ಆವು.

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಅಂದ್. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್‌ನ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ವೃಷ ಪರ್ವೆ ರಾಜೆಲಾ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಲಾ ದೇವಿಯಾನಿಡ ಕ್ಷಮೆ ಕೇನುವೆರ್. "ನಿಕುಲು ರಾಜ್ಯೊಗು ಬರೊಡು ತಪ್ಪಾಂಡ್"ಂದ್ ಅತಾಪಿನೇ ದೇವಯಾನಿನ ಒಂಜಿ ಕೊಂಬು ಮಿತ್ತ್ ಪೋಂಡು. ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಡ ದೇವಯಾನಿ ಪನ್ಪಲ್ "ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ನಿನ್ನ ಅರಮನೆಗ್ ಪಿರ ಬರೊಡಾಂಡ ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಶರ್ತ ದಾನೆ ಪಂಡ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ಎನ್ನ ದಾಸಿ ಆದ್ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತೆನೇ ಬರೊಡು"ಂದು ಪನ್ಪಲ್.

ವಿಮಲಾ : ಓ ದೇವೆರೇ, ರಾಜನ ಮಗಲ್, ಗುರುನ ಮಗಲೆನ ದಾಸಿ ಆದ್ ಪೋಪಿನಾ? ಛೆ! ಬಲ್ಲಿಯಪ್ಪ!

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಈ ಅಂಚೆನೇ ಪನುವಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಆಂ, ಕೇನಿ, ರಾಜನ ಮಗಲ್ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ರಾಜ್ಯದ ಏಳಿಗೆನ್ ತೂಯಲ್. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರ್ ರಾಜ್ಯ ಬುಡಿಯೆರ್ಡ ರಾಜ್ಯೊಡು ಅರಾಜಕತೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾಚಾರ ಬರುಂದು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬುಡ್ದು ವೃಷ ಪರ್ವ ರಾಜನ ಪುದರ್‌ಗೆ ಕಳಂಕ ಬರಂದ, ಪಂಡ್‌ದ್ ತಾನ್ ದಾಸಿ ಆದ್ ದೇವಯಾನಿನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಪೆಂದ್ ಒತ್ತೊಂಡಲ್.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ದಾಸಿ ಆದ್ ಪೋಯಲ್ಡ್‌ಲಾ, ಮಾಣಿಕ್ಯೊನು ಕಜವುದ ರಾಶಿಡ್ ದಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮಾಣಿಕ್ಯನೇ, ಅಯಿತ ಕಳೆ ಏಪೊಗುಲಾ ಕುಂದಂದ್.

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ಸುಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟುದಂಚಿನ ಪಾತೆರ ಈರೆನ. ರಾಜನ ಮಗಲಾದ್ ರಾಜ್ಯದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿಡ್, "ತನಡ್ಡಾತ್ರ ರಾಜ್ಯೊಗಾವಡ್, ಪ್ರಜೆಕ್ಲೆಗಾವಡ್, ಬಂಧುಲೆಗಾವಡ್ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಬರಿಯೆರಿ ಬಲ್ಲಿ"ಂದ್ ತನ್ನ ಸುಖೊನು ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾಜನ ಮಗಲ್ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ದೇವಿಯಾನಿನ ದಾಸಿ ಆದ್ ಪೋಯಲ್. ಯಯಾತಿಡಪ್ಪ ಸುಖ ಜೀವನ ಮಲ್ತಲ್.

ರಂಗಣ್ಣೆ : ಕೇನಿಯ ವಿಮಲ, ತುಲ ಅಲೆನ ರಾಜ್ಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಎಂಚಿನ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತಲ್. ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಕ್ಕುಲು, ಊರು ಕೇರಿ ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಅಲೆನ ಮನಸ್ಸ್. ಅಲೆನ್ ತೂದು ನಮಲಾ ನಮಡ್ದಾಪಿನ ಉಪಕಾರ ನನೊರಿಯಗ್ ಆವೊಡುಂದು ಗೇನ ದೀವೊಂಡನೇ ಸಮಾಜ ಉದ್ಧಾರ ಆಪಿನಿ. ಅಂದೇ ಅತ್ತೇ ಅಚ್ಚಣ್ಣಾ.

ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ : ನೂದೆಕ್ಕ್ ನೂದು ಸತ್ಯ. ಸತ್ಯ ಏಪಲಾ ಮುರ್ಕಂದ್.

ವಿಮಲಾ : ಬಾಜೆಲ್ ಕನಪೆ. ಇನಿತ್ತ ನಿಕ್ಲೆನ ಕತೆಕೇಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡಲಾ ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್‌ಲಾ ಬದಕೊಡು ನನೊರಿಲಾ ಸುಖೊಟ್ಟೇ ಬದಕ್‌ಯೆರೆ ಸಾದಿ ತೂಪಾವೊಡು.

ರತ್ನಾ ಜೆ. ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ

'ಪವನ್' ಕರಂಗಲಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575003

ಮೊಗೇರೆರ್, ಮರಕಲೆರ್, ಮೊಗವೀರೆರ್

ಮೊಗವೀರೆರ್, ಮರಕಲೆರ್, ಮೊಗೇರೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಕುಂದಾಪುರೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಉಳ್ಳಾಲ ಮುಟ್ಟ ಕಡಲ ಕರೆಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಮೀನುಗಾರ ಜನಾಂಗದಕ್ಲು ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮೀನುಪತ್ತುನ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಈ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಳು ತುಳುವೆರೆನ ಮಾತಾ ರೀತಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆದ ಒಟ್ಟುಗು ತನ್ಕುಲ್ನವನೇ ಆಯಿನ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕಟ್ಟ್, ಕಟ್ಟಳೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮುಲ್ಕಿ, ಕಾಪು, ಉಡುಪಿ, ಬಾರ್ಕೂರು, ಕುಂದಾಪುರ, ಬೈಂದೂರು ಕೊಡಿಕಡೆ ಮರಕಲೆರ್‌ಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮೋಕ್ಲೆನ್ ಇಂಚಪ್ಪುಗು ಮೊಗವೀರೆರೆಂದ್ ಲೆಪ್ಪಾವೊಂಡೆರ್. ಈ ಪುದರ್ ಒರಿಯೆರೆ ದಾದ ಕಾರಣಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ತೆರಿಯುಜಿ. ನೇಕಾರ ಸಮಾಜದಕ್ಲೆನ ಪದ್ಮಶಾಲಿ ಸುವರ್ಣದಾರೆ 1996 (ಬರೆತಿನಾರ್ ಜಿ. ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ ಮುಂಬಯಿ) ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುದ ಸಂತ ನಾರಾಯಣ ಲೇಖನೊಡು ಒಂಜಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಸುರತ್ಕಲ್ ಕೈತಲ್‌ದ ಸಸಿಬಿತ್ತುಲ್‌ದ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮೀನು ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮರಕಲೆರ್ನ ಬಲೆಕು ವೀರಭದ್ರನ ಒಂಜಿ ಮೂರ್ತಿ ತಿಕ್ಕೊನುಂಡು. ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ಸಹಾಯೊಡು. ಬಂಜಿಡೆ ಬಲೆನ್ ಕರೆಕ್ ಬೈಪುವೆರ್. ನಾಲ್ ಕೈಟ್ ದಕ್ಷನ ಮಂಡೆ, ಖಡ್ಗ, ನಾಗೆ, ಬೊಕ್ಕ ಗುರಾನಿ ಪತ್ತೊಂದಿನ ವೀರಭದ್ರನ್ ಮೂರ್ತಿನು ತೂದು ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಲು ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಗೆಲ್ಮನೆಡು, ವೀರಭದ್ರನ್ ಕರೆಕ್ ಬೈತಿನ ವೀರೆರ್ ನಿಕುಲು ನನರ್ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಮರಕಲೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬುಡ್ದು ಮೊಗವೀರೆರ್‌ಂದು ಲೆಪ್ಪಾವೊನುಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಬರೆತುಂಡ್. ಆಂಡ ಮೊಗೆರ ಪನ್ಪಿ ಪುದರೇ ಮೊಗವೀರಂದು ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದೇ ಪನೊಲಿ. 1909ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆತಿನ ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್‌ಸ್ಟನ್‌ರೆನ (ಕಾಸ್ಟ್ ಎಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್) ಬೂಕುಡು ಮರಕಲೆರೆನ್ ಮೊಗೆರ ಪನ್ಪಿ ಪುದರುಡೇ ಬರೆತೆರ್. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಮೊಗೆರೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡೇ, ತುದೆ, ಕೆದು ತೋಡುಲೆಡ್ ಮೀನು ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ಮೊಗೆರೆರೆನ್ ಬಿರುವೆರ್ನ ಮೂಲದಕುಲುಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ ಬರಿ (ಉಪನಾಮ) ಬೊಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆಲ್ ಒಂಜೇಲೆಕ ಉಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜೇ ಆದಿತ್ತಿನ ಈ ಜಾತಿಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಡು ಬೆನ್ಪಿ ಬೇಲೆರ್ದಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರುಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಮರಕಲೆರ್ನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಮೂಲ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಾರ್ಕೂರ್ದ ಬೆಣ್ಣೆಕುದ್ರುಡು ಉಪ್ಪುನ ಮಾಸ್ತಿಯಮ್ಮ (ಅಮ್ಮನೋರು) ದೇವಸ್ಥಾನ. ಮುಲ್ಪ ಮರಕಲೆರ್ನ ಕುಲಗುರು ಮಂಗಳ ಪೂಜಾರಿಲು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಬೆರೆಗ್ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ವರ್ಷೊಗು ಎಣ್ಮಾಣೆ ಪಾಲ್‌ವಂತಿಗೆ ಕೊರ್ಪುನ ನಿಯಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್‌ಸ್ಟನ್ ಅರೆನ ಬೂಕುಡು ಬರೆತೆರ್. ಅಖೇರಿದ ಕುಲಗುರು ಮಾದವ ಮಂಗಳ ಪೂಜಾರಿಲು 1966ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕೈಲಾಸೊಗು ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಉಂತುದು ಪೋಂಡುಂದು ಭಾಸ್ಕರ ಪಡುಬಿದ್ರಿ (ಮುಂಬಯಿ) ಇಂಬೆರ್ ಮೋಗವೀರರು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ1999ದ ಮೊಗವೀರರ ಕೊನೆಯ ಕುಲಗುರು ಲೇಖನೊಡು ಬರೆತೆರ್.

ಮರಕಲೆರ್ನ... ಆರಾಧ್ಯದೈವ ಬಬ್ಬರ್ಯೆ, ಬಬ್ಬರ್ಯನೊಟ್ಟುಗು ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಬೈಕದ್ತಿಳ್, ಗುಳಿಗ ಇಂಚಿತ್ತಿ

ಬೇತೆ, ಬೇತೆ ದೈವೊಳೆಗ್ಲಾ ನೇಮಪರ್ವ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆರು. ಕರಾವಲಿಡ್ ಕೊಡಿಕಡೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಒಬ್ಬರ್ಯರ್ನ ದೈವಸ್ಥಾನೊಳು ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಮೊಕ್ಲೆನ ಕೆಲವು ಪಂಚಾತಿಕೆಲು ಬೊಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನೊಲು ಈ ಬಬ್ಬರ್ಯರ್ನ ಸ್ಥಾನೊಳೆಡ್ ನಡಪುಂಡು.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರ ಬಾರ್ಕೂರು ಕೊಡಿಕಡೆ ಕಡಲ್ದ ಕರೆಟ್ ಇತ್ತಿನ ಮರಕಲೆರ್ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಪ ಬೊಕ್ಕ ಉಳ್ಳಾಲೊಡು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಚೌಟರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ ಸುರತ್ಕಲ್‌ಡ್ದ್ ಮರಕಲೆರೆನು ಉಳ್ಳಾಲೊಗು ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆದ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮರಕಲೆರ್ನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬರಿತ ಮೂಲಸ್ಥಾನೊಳು ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕುಡು ಕೊಡಿಕಡೆ ಉಪ್ಪುನವು ನೆಕ್ಕ್ ಆದಾರವಾದುಂಡು. ಉಳ್ಳಾಲಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡಂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದಕ್ಲು ಮೀನು ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಳ್ಳಾಲದ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಉಚ್ಚಿಲ ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆದ ಕೇರಳದ ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಉದ್ಯಾವರೊಡು ಮಾತ ಮಲಯಾಳಿ ಬಾಷೆ ಪಾತೆರುನ ಬೋವಿ(ಮೋಯ) ಜನಾಂಗದಕ್ಲು ಮೀನ್ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲು ಬೊಂಬಾಯಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಕೆಲಸೊಡು ಉಲ್ಲೆರ್. ಊರುಡು ಉಪ್ಪುನಕ್ಲುಲಾ ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲು ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪುಜೆರ್. ಕೆಲವು ವರ್ಷೊರ್ದು ದುಂಬು ಇತ್ತೆದ ಉಳ್ಳಾಲ ಬೊಕ್ಕ ವಿಟ್ಲ ವಿಧಾನ ಸಭಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಬೋವಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಾಣಿಗ ಸಮಾಜದ ಪೊಂಜೊವ್ಮ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಪಡೆ ಉಣ್ಗೆಲ್ ಮೀನ್ ಮಾರೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೀನ್‌ದ ಕ್ರಯತಬದಲ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಬಾರ್, ತಾರಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಸ್ತುಳೆನ್ ಬಟ್ಟಿಡ್ ತುಂಬೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಉಳ್ಳಾಲ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಉಳಿಯಕ ಬೊಕ್ಕ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆಟ್ ಗಾಣಿಗೆರ್ ಮೀನು ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಉಡುಪಿದ ಅಷ್ಟ ಮಠದ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲು ಉಡುಪಿ ಮಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಮರಕಲೆರೆನ್ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರಾದ್ ಮಲ್ತೆರುಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಮದಿಮೆಡ್ ಮದಿಮಯೆ ಮದಿಮಾಲ್ ಪಜೆ ಪತ್ತೊಂದು ಮೀನ್ ಪತ್ತೆರೆ ಪೋಪುನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆಡ್ ಉಂಡು. ನಾಥ ಪಂಥೊಗುಲಾ ಮರಕಲೆರೆಗ್ಲಾ ಪಿರಾಕುಡೇ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತುಂಡ್. ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ ದೇವೆರ್ನ ಜಾತ್ರೆದಪಗ ಕೊಡಿ ಏರಿಸವುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮರಕಲೆರ್ನ ಆನಿ ಏರ್ಲಾ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಓಡ ಜಪ್ಪಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. 50-60 ವರ್ಷೊಡ್ದು ದುಂಬು ಕುಡ್ಲದ ಮರಕಲೆರ್ ಪರ್ವಕಾಲೊಡು ಕದ್ರಿ ಮಠೊಕು ಮೀನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಅಡಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಭೈರವ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿವಾರ ದೈವೊಳೆಗ್ ಬಲಸುನ ಕೆಲಸೊಡು ಸೇರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಕದ್ರಿ ಮಠೊಟು ಈ ತಾಮಸಿಕ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಜಿ. ಆಂಡ ವರ್ಷೊಗೊರ ಶ್ರಾವಣ ಪುಣ್ಣಮೆದಾನಿ ಬರ್ಪುನ ಸಮುದ್ರ ಪೂಜೆಗ್ ಕದ್ರಿ ಮಠಾಧೀಶೆರ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಬರ್ಪೆರ್.

ಇತ್ತೆ ದುಂಬುದ ಲೆಕ ಕಡಲ್‌ದ ಅಬ್ಬರೊಡು ಜೀವ ಕೈಟ್ ಪತೊಂದು ಓಡೊಡು ಪೋದು ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಬೊಕ್ಕ ಮಸ್ತ್ ಓಡೊಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ರಂಪಣಿ ಬಲೆಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್‌ನ್ ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮ ಉಂತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬೋಟುಡು 5-6 ದಿನ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಉಂತುದ್ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮಸ್ತು ದೂರ ಪೋದು ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕನಪುನ ಆಧುನಿಕ ವಿಧಾನ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಮೀನುಗಾರೆಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮಸ್ತು ಬದಲಾವಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ರಮಾನಾಥ್ ಕೋಟೆಕಾರ್, ಸಾಯಿ ಕೃಪಾ, ಬೀರಿ, ಕೋಟೆಕಾರು. ದ.ಕ.

ಕರುಕುಂಬುಡದ ಕನ

ಕರುಕುಂಬುಡಗ್ ಒಂಜಿ ಕನ ಕಟ್ಟುಂಡು
ಅಯಿಟ್ಪ್ ಉರುಂಟುರುಂಟು ತೆತ್ತಿ
ಅಯಿಕ್ಲು ಉರುಂಟುರುಂಟು ಕರುಕುಂಬುಡ
ಪಾರೆದೀಡ್ದ್
ತೆತ್ತಿ ದರಿಂಡ್.
ಚಿಂಯಿ ಪಿಂಯಿ ಕೀಜ್ನಿಳು
ತಕಪುಕ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್
ಬೊಳ್ದು ಬೊಳ್ದು ಬೊಳ್ದು ತೂದು
ಅರಿಬಾರ್ ತಿಂದ್‌ದ್
ಬುಳೆಯೊ
ಅಯಿಟ್ಪ್ ಒಂಜಿ ಒರಾನೆ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ
ಬೊಳ್ಪಾನಗ ಪೂಂಜೆ ಆಂಡ್
ಬುಳೆಂಡ್ ಬುಳೆಂಡ್ ಪಕ್ಕನೆ
ಮೋನೆ ಪಾಡ್‌ಂಡ್ ಮೆಲ್ಲನೆ ಥಿಲ್ಲಿಗಂ
ಅವುಲು ಉಂಡು ಮಲ್ಲೊ ಕುರು ಕುಂಬುಡೊಂದು
ಖುಶಿಟ್ಪ್ ಕೆಲೆತ್‌ಂಡ್ ಕೊಕ್ಕೊ ಕೊಕೋ
ಕಾರ್‌ಡ್ ಒಕ್ಕುಂಡು ಮಣ್ಣ್
ಕೊಟ್ಟು ಪಂದಾದ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್
ಬರ್ಪು ನಾಕುಳು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬಲ್ಲೆ
ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮುಟ್ಯರ ಬಲ್ಲೆ
ಥಿಲ್ಲಿದ ಅಂದೊಣಗು ಲಾಗುವೆ
ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ನಾಕುಳು ತಡೆಪ್ಯರೆ ಬಲ್ಲೆ
ಪೂಂಜಗ್ ಏರ್‌ಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಬತ್ತಿಜ್ಜೆರ್
ಅವು ಲಾಗಿಂಡ್ ಥಿಲ್ಲಿಗ್
ಪೊಂಡು ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ ಸಿಂಹಾಸನದಾಡೆ
ನನದಾನೆ ಒಂತೆ ಒರಿದ್‌ನೆ
ಉರ್ಕ್ಯಲ ಪೀಂಕಾಣ್ ಸಿಂಹಾಸನೊಗು ಪಣ್ಣಗ
ಬಡಕ್ಕನೆ ಒಂಜಿ ಕೈ
ಪತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆಯಿತ್ತ ನಾಳಿ
ಪೂಂಜೆ ತುಲ್ಲರ್‌ಂಡ್
ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಲಾಗಿಯೆರ ತೂಂಡು
ಬಚವಾಂಡ ಯಾವುಂದ್
ಕೈ ಕಾರು ದರ್‌ಂಡ್
ಆಂಡದಾನೆ ಅತ್‌ಪೊರ್ತುಗೇ
ಆಯಿತ್ತ ನಾಳಿ ಪೊಜಕ್ಕ್ ದಾತ್‌ಂಡ್.
ಬುಕ್ಕೊ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡು
ಕೋರಿದ ಮಾಸ ಕೋರಿದ ಆಸೆ ಕೋರಿದ ಶಕ್ತಿ
ಕೋರಿದ ಧೈರ್ಯ ಕೋರಿದ ತಂಕ
ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿಲಾ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಗೊಜ ಗೊಜ ಕೊದಿದು
ಬುಳ್ಪೆರೆ ಪತ್ತಿಯೋ
ಆಯಿನು ತಿಂದ್‌ನಾಕುಳು
ಇಂದ್ ಕರುಕುಂಬುಡದ ಕೊದ್ದೆಲಂ ಪಂಡ್‌ದ್
ಮೂಂಕು ಮೂರಿತ್ತೊಂಡೆರ್.
ಕನಕಟ್ಟುನ ಕರುಕುಂಬುಡ
ಓಲುತ್ತುಂಡೋ ಅಲ್ಲೇ ಉತ್ತುಂಡು
ಕೋರಿ ಬೆಯ್ಯುನೆ ತೂದು
ಆಯಿಕ್ ಬೇಗರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್
ಬಾನೊಗು ತೂದು ಆಯಿತ್ತಾತೆಗೇ ಅವು
ಪಂಡೊಂಡು
"ಕನನೇ ಈತ್ ಭಯಂಕರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ
ನಿಜವಾಯಿನ ಥಿಲ್ಲಿ ಎಂಚ ಉಪ್ಪು?"

ಡಾ. ನಾ. ಮೊಗಸಾಲೆ, ಕಾಂತಾವರ
ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ
ಕೆ. ಬಿ. ಜಿನರಾಜ ಹೆಗ್ಡೆ ಸ್ಮಾರಕ ಭವನ
ಕಾಂತಾವರ - 574129.

ಜಿಬಿಲಿದ ಗೊಬ್ಬು

ಅಮ್ಮೆರೆ ದೂಪೆದ ಅಕೆರಿದ ಕೊಳ್ಳಿಡ್ ಪುಗೆ ಲಕ್ಕೊಂದುಂಡು
ಜೋಕುಲು ಸುರು ಮಲ್ತ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಜಿಬಿಲಿದ ಗೊಬ್ಬು
ಆಪೆದಿಲ್ಲಡ್ ದಾದ ಗೌಜಿ?
ಗೌಡೆರ್ ಓಟುಡು ಗೆಂದಿಯೆರ್‌ಗೆ
ಓಣಿ ದಿಂಜ ಕಾರುಲು
ಕೈಕಾರ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಜಾಗ ಇಜ್ಜಿ
ಪುನೊಕು ಬತ್ತಿನಕುಲು ಅಲ್ತ್‌ಮುಲ್ತು
ಏರೇರೆ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ದ ಬೇಲಿ ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಬತ್ತೆರ್
ವಾಪಾಸ್ ಪೋಪಿನಿ ಒಯಿಟೆ? ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡತ್ತೆ?

ಈಪೆದಿಲ್ಲಡ್ ಪೊಸ ಮದ್ಮಾಯ ಮದ್ಮಾಲೆಗ್
ಪೊಣ್ಣಿನ ಅಪ್ಪೆಇಲ್ಲ್‌ದ ಸುರುತ ತಮ್ಮನ
ಕೋರಿ ಕಜಿಪುದ ಕಮ್ಮೆನ

ಮಗೆ ಇತ್ತೆ ಬತ್ತ್‌ಮುಟ್ಯೆ ದುಬಾಯಿಡ್ದ್
ಆಯಗ್ ಪುಗೆ ಸಮೇತ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ
ಪುಗೆ ತೂದು ದಾದ ಆಯೆರೆ ಉಂಡು?
ಕಾಸ್ ಕಡಪುಡ್ದೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್
ಎಲ್ಲಾಂಜಿ ಬೊನ್ಯ ಕೂಟುನಾನಿ ನಿಕುಲ್ ಮಾತ ಬರೊಡು
ಬೊಜ್ಜೊಗ ಕಾರ್ಡ್ ಕಡಪುಡುವ ತಪ್ಪಂದೆ ಬಲೆ

ಅವು ಎಂಚಿನ ಚಕ್ಕುಲಿದ ವಾಸನೆ?
ಬೇಲಿತ ಬರಿಟ್ ಒಂಜಿ ಕಂದಡಿ ಅವುಲು ಮೂಲು ತಿರ್ಗೊಂದುಂಡು
ಅಯಿತ ಜತೆ ಒಂಜಿ ಮುರಾನಿ ಗೌಡೆರೆ ಕಾರ್‌ದಡಿಕ್ ಬೂರ್ದುಸೈತ್‌ಂಡ್
ವಾಪಾಸ್ ಪೋನಗ ತೂವೊನ್ನೆ
ಕಂದಡಿ ತುಚ್ಚೊಂಡ ಕಾರ್ ಕಟ್ ಮಲ್ಪೊಡಾವು ಬೇತೆ ಮರ್ದ್ ಇಜ್ಜಿ

ಥತ್! ಏರ್ ಸೈತ್‌ಂಡ ದಾನೆ ಏರ್ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ ದಾನೆ!
ಈ ಜೋಕುಲೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ನಿತ್ತ ಇಜ್ಜಿ
ಮೊಕುಲೆ ಜಿಬಿಲಿದ ಗೊಬ್ಬು ಉಂತುನಿಂದಿಜ್ಜಿ!

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ವನಶ್ರೀ, ಉಜಿರೆ - 574240

ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆದ ಪೊರ್ಲು

ಉದಿತ್‌ಂಡ್ ಬಾನೊಡು ತನ್ಯನ ಬೊಳ್ಳಿ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿನ್ಕೊಂದು|
ಕೆಲೆತ್‌ಂಡ್ ದೂರೊಡು ಜಾಮದ ಕೋರಿ ತಟಪಟ ಲಕ್ಕೊಂದು|
ಜಾರ್‌ಂಡ್ ಬಜ್ಜೆಯಿ| ಗೋಳಿದ ಮರಟಿತ್ತಿ ಬಾವೊಲಿ ಬಾಯಿಡ್ದ್|
ಪಾರ್‌ಂಡ್ ಪಕ್ಕಿಲು| ರೆಂಕೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್| ಚಿಲಿಚಿಲಿ ಪಂಡೊಂದು||

ಇಲ್ಲ್‌ದ ಸಿರಿದೇವಿ| ಪೊಂಜೊವು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಚಿಮಿಣಿದ ಬೊಲ್ಪುಗು|
ಮಲ್ಲಾರ್ ಈರ್‌ಂದ್| ಅಡ್ಡಾನೆ ಬೂರ್‍ಯೊಲು| ಕಂಡಾನಿ ಪಾದೊಗು||
ಕೈಕಾರ್ ಕುಡ್ತೊಂದು ಕಂಡಾನಿ ಲಕ್ಕಿಯೆ| ನಿದ್ರೆನ್ ಕಟ್ಬೊಂದು|
ಬೆನಿಯೇರೆ ಪಿದಾಡಿಯೆ| ಮೈಮೋನೆ| ದೆಕ್ಕ್‌ದ್| ತನ್ಯನ ಉಂಡೊಂದು||೧||

ಪಶು ಪಕ್ಕಿ ಸೊರ ಪೂರ ಗಜಿ ಬಿಜಿ ಆತ್‌ಂಡ್| ಕಕ್ಕೆದ ಸೊರ ಕೂಡ್ದು|
ಪರ್‌ಂದುಕ್ಕು ಪೆಜ್ಜೆರೆ ಜೋಕುಲು ಪಾರಿಯ ಬೆಜಕೆರೆ ದೊಂಕೊಂದು|
ಪರ ಪರ ಸಬ್ದೊಗು| ಕಂದೋಡಿ ಪೋಡಿದ್ ಮಾಟೆನ್ ಸೇರೊಂದು|
ಪಿರದುಂಬು ತೂವೊಂದು ಪಿಲಿರಾಯೆ ಪಿದಾಡಿಯೆ ಬೋಂಟೆನ್ ನಾಡೊಂದು|
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಬೀಜಿಂಡ್ ಗಾಳಿ| ತಂಪುನು ಪಡೆವೊಂದು|
ಮೂಡಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಉದಿತೆರ್ ದೇವೆರ್| ಬೊಲ್ಪುನು ಬೆಳಗೊಂದು|
ಬಡಕಾಯಿ ಪಡ್ಪುಗು| ಪಿದಾಡಿಯ ಪೆತ್ತೊಲು ಪೇರ್‌ನ್ ಬೊರಿಯೊಂದು|
ತೆನ್ಕಾಯಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಕುದ್ಕನ್ ಬೆರಿಪತ್ಯ ನಾಯಿಲು ಪಾರೊಂದು|

ಪೂಜೆಗ್ ಮೀಯೆರ್| ತೆರಿನಾರ್ ತಂತ್ರಿಲು| ಮಂತ್ರೊನು ಪಂಡೊಂದು|
ಬಾಜನ ಬುತ್ತಿಡ್| ಪೋಯೆತ್ತ ಕನಕ್‌ಗ್ ಕಾಡಪ್ಪೆ| ಪಾಡೊಂದು|
ರಾಜಾ ಮರ್ಜಿಡ್| ಗಾಡಿದ ಗಿರಿಯಪ್ಪೆ ಗಾಡಿನ್ ಕಟ್ಬೊಂದು
ಸೋಜಿಗ| ಸೂರಣ್ಣೆ ಕಡಲ್‌ದ ನಡುಟು| ಮೀನ್‌ನ್ ಪತ್ತೊಂದು|

ಗೌಜಿಡ್ ಗುರುವಪ್ಪೆ, ತಿರ್ಲ್‌ದ ಕಂಡೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಬೆನ್ನೊಂದು|
ಬಾಜೆಲ್ ಮದತ್‌ದ್ ಮುರ್ತೆದ ಲಚಿಮಣೆ| ತಾರಿಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು|
ತೋಜಿಯೆ ತಿಮ್ಮಣ್ಣೆ ಗೋಳಿದ ಕಟ್ಟೆಡ್| ಕೈಕಂಜೀ ಮೇತೊಂದು|
ರಾಜಿಡ್ ಸೇರಿಯ ಸಾಲೆಡ್ ಜೋಕುಲು ಬೂಕುನು ತುಂಬೊಂದು|

ಆಜಿಂಡ್ ಬೆಗರ್| ಮೈಟಿತ್ತಿ ಪೊಗರ್ ದಿನ ಇಡಿ ಬೆಂದ್‌ದ್|
ದಿಂಜಿಂಡ್ ಉಲ್ಲಾಸ| ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು ಬೇಲೆನ್ ಮುಗಿತೊಂದು|
ಪೂಜೊಂದು ಬತ್ತೆರ್| ಬೆಂದಿನ ಕಾಸ್| ಆಸೆನ್ ಕಟ್ಬೊಂದು|
ಮಾಜೆರೆ ಬೇಧ ಗ್ರಾಮದ ಚಾವಡಿ| ಸೇರ್‍ಯೆರ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಕುಲ್ಯೇರ್ ತೆಲ್ತೊಂದು

ಆರ್. ಆರ್. ಕಾವೂರು, ಸಂಪಾದಕೆರ್ ವಜ್ರ ನೇತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು -6.

ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮ

ಎನ್ನ ಜನುಮಾ...... ಯಾರು ಮಲ್ಪು.....
ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮ ||ಪಲ್ಲ||
ಎನ್ನ ಜನುಮ... ಯಾರು ಮಲ್ಪು
ಎಂಕ್ ಯಾರೂ... ಈ ಸಂಸಾರ..
ಪಡೆಯಿಬೇನೇ... ತಡೆಯಿರಿದ್ದಿ...
ದಾಯೆ ಎನ್ನನ್ ಮರೆತ್ ಬುಡಿಯಾ... ||
ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮಾ||

ಜನ್ಮ ಜನ್ಮ ಪಣ್ಪು ಸಾದೀ..
ಕೆಟ್ ಪೋದು... ಜೈಲ್ದ್ ಬೂರಿಯೆ
ಬತ್ತಿ ಕಟ್ಟೊಡ್ ನಿನ್ನನ್ ಮದೆತ್
ಕೆಟ್ ಪೋಪಿನ ಜೀವ ಇಂದೆನ್..
ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮ||

ಚಾಕರೀಗ್ ಜೊಕುಲುಳ್ಳೊ..
ಪಿದಾಡ್‌ನಾಗಾ... ಒರಿಲಾ ಇದ್ದಿ
ಪೊರ್ಲು ಕಂಟ್‌ದ ಎನ್ನ ಕಿಟ್ನ...
ಬೊಮ್ಮ ಬರವೂ ಮಾಜವಂದೇ
ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮ||

ದೇವೆರೆ ದೇವೇ ಓ ಮುರಾರೆ |
ಈರೆನ್ ಭಜನೇ ಏಪೊಲಾ ಮಲ್ಪಿನ
ಬಾರಿ ಭಕುತೆರೇ ಒಟ್ಟು ಗೆನ್ನನ್
ಸೇರವೊಣ್ಣು ಕಾಪುಲೆನ್ನನ್
ಯಾರು ಮಲ್ಪು ಎನ್ನ ಜನುಮ||

ಪಳನೀರು ವಾಸು ದೇವ ಭಟ್
ಕಾಂಪ್ರಬೈಲು, ಶ್ರೀ ಉಳ್ಳಾಳ್ತಿ ದೇವೀ, ಅರ್ಚಕ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಿ, ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ದ.ಕ.

ಮದಿಮಾಯಾಗ್...

ಓ... ಮದಿಮಾಯ...
ಪೊರ್ಲುದ ಬಯ್ಯಡ್
ಅರಳ್ದಿನ ಪುರ್ಪ ಪಂಡ್‌ದ್
ತೆರಿಯೊನುಲಾ ನಿನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಲೆನ್!

ದುಂಬು ನಡಪಾಡ ಅಲೆನೊರ್ತಿನೆ ಬುಡುದು
ಪ್ರೀತಿಡ್ ತೆರಿಪಾಲ ನಿನ್ನ- ಸುತ್ತದ ಪ್ರಪಂಚನ್
ಅಲೆನಾ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸೂರ್ಯೆ ಈ ಉರಿಯಡ
ತೆರಿದಿಪ್ಪುಲಾ ಅಲೊಂಜಿ ದೇವೆರೆನ ಪ್ರಸಾದ ಪಂಡ್‌ದ್.
ಕೊರೊಡ್ಚಿ ಬೇಜಾರ್ ಅಲೆಗ್
'ಬೊಳ್ಳಿ'ದ ಚುಕ್ಕೆಯಾದಡ್ ನಿನ್ನ ಮೋಕೆಗ್
ಬಾಡಂದಿನ ಪುರ್ಪ ಬಾದಿಪ್ಪಡ ನಿನ್ನ ಜತೆಟ್ಟ್
ಮೋಕೆ ದಿಂಜಿದಿಪ್ಪಡ್ ದಡಿ ಪಾಡುವಾಂದಾಂಡ!
ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕಡೆ ಚಂಡಿಯಾವರೆ ಬುಡೊಡ್ಚಿ
ದಿಂಜಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಪ್ಪಡಾಲೆಗ್ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯೊಡು
ತೆಲಿಕೆ-ನಲಿಕೆ ನಿಕ್ಲೆನಾ ಬದ್‌ಕಾದಿಪ್ಪಡ್

ತೆರಿಯೊನುಲಾ ಓ..... ಮದಿಮಾಯ....
ಈ ದಾಂತೆ, ಗತಿಯಿಜ್ಜಿ ಅಲೆಗ್ ಏರ್ಲಾ
ಇಪ್ಪೇರ್ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ, ಅಣ್ಣೆ-ಮೆಗ್ಯೆ
ಬರಿಕ್ಕ್ ದೀತಲ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ನಿನನ್ ನಂಬುದು
ವಂಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ...
ಬೇನೆ ಕೊರೊಡ್ಚಿ...
ಶಾಂತವಾದಿಪ್ಪುಲಾ....
ಅಲೆನಾ ಪಾಲ್‌ದ ದೇವೆರ್ ಈಯಾದ್.

ಅಕ್ಷರ, ನಯನಾಡು
ಹರೀಶ ಯಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ನವರತ್ನ ಹೊಟೇಲ್ ವಾಶಿ ಸೆ. ನಂ. ಹದಿನೇಳು, ವಾಶಿ, ಮುಂಬಾಯಿ - 400703.

ಬೊಲ್ಪು

ಕಾಡ ನಡುತ ಸಾದಿಡ್...
ಇರ್ಲ್ಲ ಪಗೆಲೇ... ಪಗೆಲ್ಡ್ಲ ಇರ್ಲೆ...!?
ಪಗೆಲಾಂಡ ದಾನೆ.... ಇರ್ಲಾಂಡ ದಾನೆ....?
ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕಾರ್‌ಬಾರ್!
ಪಿಲಿ ಕರೋಡಿದನೇ ಸ್ವ-ರಾಜ್ಯ...
ಕಾಡ್‌ಡೀಡಿ ದರ್ಬಾರ್... ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಬುಳಿಪು,
ಸಿಕರೆ ಮಲ್ತಿ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಕಿಲೆ ತೆಲಿಪು,
ಕಣ್ಣ್ ತೊಜಾಂದಿ ಕತ್ತಲೆಡ್... ಕುದ್ಕನ ಬಿಂಜೋಲೆಕ್ಕಾ ಬೊಬ್ಬೆ...!
ತುಂಡು ಜವನೆರ್ ಮುಂಡು ದೆರ್ತ್ತ್ ಕಟೊಂದು ಪಿದಡ್ಯೆರ್,
ಕತ್ತಿ, ದೊಣ್ಣೆ, ಗುದಡ್‌ನ್ ಪತೊಂದು, ಕದ್ಕನ್ ಗಿಡತೊಂದು,
ಆಂಡ್....! ದೂರೊಡು ಪಿಲಿ ಅರೆದಿನ ಕೇಂಡ್ದ್.... ಬಿಂಜೇ ದಂಬುಡು
ಬೂರೊಂದು ಲಕ್ಕೊಂದು ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಬಾಕಿಲ್
ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಯೇರ್....!? ಇತೇ ಈ ಸಮಾಜೊಡುಲಾ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನು,
ಒಂಜೀ ಕಡೆಟ್ ಪರ್ಪೆ ನೀರ್‌ಗಾದ್ ತುದೆ, ತೋಡುನು ನಾಡೊಂದು ಪೊಸಿ ಜನಕ್ಲು...
ನನೊಂಜೀ ಕಡೆಟ್ ಏತೆಚ್ಚ ನೀರ್‌ನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನ ಜನಕ್ಲು...!
ತುಡರ್ ತೋಜಾವುನಕ್ಲು ಇಜ್ಜೇರ್, ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿನಕ್ಲು ತೋಜ್ಜೇರ್....!
ದುಃಖದ ದುಃಣ್ಣೊಡು ಕಾಡ ನಡುಟಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಕಣ್ಣನೀರ್ ಅರಿಪಾವೊಂದುಳ್ಳಳ್.
ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳುದ, ಬಲ್ಲೆ ಬಳೆಪುದ ನಡುಟು...
ಅಬಲೆ ಪೊಣ್ಣು, ಕಲ್ಲಾದ್ ಉಪ್ಪಲ್.... ಆಂಡ ಮುಳ್ಳಾದ್ ಬರಯಳ್,
ಏರ್ ಕೇನ್ಪೆರ್ ಅಲ್ನ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನೊನು...? ಏರ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವೆರ್....?
ಏರ್ ಬಾರೀ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಕೈಟೊಂಜೀ ಬೊಲ್ಪು ಪತ್ತೊಂದು... ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವೊಂದು,
ಬರೊಂದುಪ್ಪೆ ಭಾರಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮೆ, ಅಳೆನ್ ತೂಯಿ ಆಯೆ ಮುದ್ದ ಬತ್‌ದ್
ತರೆಪೂಜಿದ್ ಬಾಮಿದ್ ಪನುವೆ.. ಲಕುದುಂತು ಮಗಾ....
ತೂಲಾ.... ಈ ಬೊಲ್ಪುನು.... ಪತೊನ್ನಾ ಈ ಬೊಲ್ಪುನು ಕಲ್ಲಾದ್ ತರೆವೊಡ್ಚಿ,
ಹಿಮವಾದ್ ಕರೊಗ್ಗೊಡ್ಚಿ... ನಡುಪುಲಾ ನನದುಂಬು... ಈ ಪತ್ತಿ ಬೊಲ್ಪು,
ಮಾತಾ ಜನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ನ್, ಇಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ತೋಜಾವು,
ಅಲರ್ಾವು ಅಕ್ಲೆನಾ ಬಾಳ್ವೆದ ಬೊಲ್ಪುನು...
ಪತ್ತಪ್ಪ ಮಗಳೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಬೊಲ್ಪುನು.

ಕೆ. ಎಸ್. ಮೋಹನ್ ಸುವರ್ಣ, ಜೋಕಟ್ಟೆ,
'ಸ್ವರ್ಣ ನಿಲಯ', ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಳಿ, ಜೋಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು.

ನಮ್ಮವೇ ಆಂಡಲಾ ನಂಕಿಜ್ಜಿ ದಾಯೆ?

ಈ ಮಣ್ಣ್, ಈ ಗಾಳಿ, ಈ ಬಾನ, ಈ ನೀರ್, ತುಡರ್|
ನಮ್ಮವೆ ಆಂಡಲಾ| ನಂಕಿಜ್ಜಿ ದಾಯೆ|
ಕೇನ್‌ಲೇ ಕೇನ್‌ಲೇ| ಓ ಎನ್ನಕುಲೆ||
ನೆತ್ತೆರೇ ಬೆಗರಾದ್| ಭೂಮಿಗ್ ಜಪ್ಪಾದ್|
ಬೆನ್ಪಿನ ಜೀವೊಗು| ಉನೆರೆಗ್ ನುಪ್ಪುಜ್ಜಿ|
ದಾಯೆಗಿಂದ್ ಕೇನ್‌ಲೇ|
ಊರು ಕೇರಿದ ಕಸಕೆಸರ್| ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೆಳಗವುನ| ಜೀವೊಗು|
ಊರ ಪಿದಾಯಿಡ್ ಕೊಟ್ಯೆ|
ದಾಯೆಗಿಂದ್ ಕೇನ್‌ಲೇ|
ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟೆಗುಡಿಟ್| ನಮಕೆತ್ತಿಕಲ್ಲ್‌ದ|
ಬಾಯ್ದಾಂತಿ ದೇವೆರೆಗ್| ಪೂಜೆದ ಹಕ್ಕಿಜ್ಜಿ|
ದಾಯೆಗಿಂದ್ ಕೇನ್‌ಲೇ
ದೇವೆರೆಗ್ ಬಗ್ಗ್‌ಲೇ | ಗುಡಿತ ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗುಲೆ|
ಗಾಳಿ ಬೀಜಂದ| ತೂ ಉರಿಯಂದ | ನೀರ್ ಪರಪಂದ|
ಪೂ ಅರಳಂದ| ಭೂಮಿತುಂಬಂದ| ಕೇನ್‌ಲೇ||
ಚರ್ಮದ ಬಣ್ಣೊಡು| ಜಾತಿನ್ ಲಪ್ಪುನ|
ಮನ್ಸಮೋನೆದ ಪಿಲಿಕ್ಲೆಗ್|
ಉತ್ತರ ಕೊರೆರೆ| ತಯಾರಾದ್ ಲಕ್ಕ್‌ಲೆ|
ಜಾತಿದ ಸಂಕಲೆ| ಕಡ್ತ್‌ದಕ್ಕ್‌ದ್| ನೀತಿದ ಸಂಕಲೆ
ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟೆರೆ| ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುಲೆ|
ರಾವುನ ಪಕ್ಕಿಲೆ| ರೆಂಕೆಮಡ್ತ್‌ದ್ ದಾಯೆಕುಲ್ಲುದರ್|
ಈ ಬಾನ ನಿಕ್ಲೆನ| ಉಡಲೊರ್ಮೆ ರಾವುಲೆ|
ಸತ್ಯದ ಬುಲೆ ಬುಲೆತಿ| ಸುಳ್ಳುದ ಬುಲೆ ತರಿಪುಲೆ||
ಗಾಳಿ ಬೀಜಂದ| ತೂ ಉರಿಯಂದ| ನೀರ್ ಪರ ಪಂದ|
ಪೂ ಅರಳಂದ| ಭೂಮಿ ತುಂಬಂದ| ಕೇನ್‌ಲೇ||

ಸುಧಾಕರ್ ಬನ್ನಂಜೆ. *ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ,*
ನಂ. 25, 3ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ, 4ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಮಾರುತಿ ಬಡಾವಣೆ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 021.

ಸೋಜಿಗಯೆ ಉಂದು ಸೋಜಿಗ

ಸೋಜಿಗಯೆ ಉಂದು ಸೋಜಿಗ
ಕಲ್ಜಿಗಯೆ ಉಂದು ಕಲ್ಜಿಗ
ಸತ್ಯ ಸುಳ್ಳಾವಾ ಅತ್ತ್ ಮಿತ್ಯ ಮಲ್ಲಾವಾ
ಜನ ಮರ್ಲಾ ಅತ್ತ್ ಜಾತ್ರೆ ಮರ್ಲಾ||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ಪೊಣ್ಣಾದ್ ಪುಟ್ಟಿಡಾ ತಜಂಕಾದ್ ಕೊಡಿಪಾಡ
ಪನ್ತೆರ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಹಿರಿಯಕ್ಲು
ತಚ್ಚನಾಪುರದ ಸಿರಿಯಪ್ಪೆ ಪೊಣ್ಣಾಲ್
ತಜ್ಜಪುನಕ್ಲೆಗ್ ತಡೆ ಕೊರ್ತಿನಾಲ್||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ಸುನ್ನದ ನೀರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೇರ್‌ದ ಬೊಲ್ಪುಗುಲಾ
ವ್ಯಚ್ಚಾಸ ತೆರಿಯುಜಿ ಈ ಮಾನಿ
ಬನ್ನದ ದಿನ್ನೊನ್‌ಲಾ ಒನ್ನೊದ ದಿನ್ನೊಲ್ ಲಾ
ಒಂಜೇಂದ್ ಗೆರೆಪುವೆ ನರಮಾನಿ ||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ಪಗಲೆ ತೆಲ್ಕೆ ತೆಲಿತೊಂದು ತಿಗಲೆಗ್ ದೀಡ್ರುವೆರ್ ಕಲ್ಲ್
ತಿಗಲೆ ನಿಲ್ಕೆ ತಮೆಲುನ ಎಡ್ಡೆ ಬಯಕೆನ್ ಪನ್ನುವೆರ್ ಪುಲ್ಲು
ಸೊರ್ಕಿ ಕಡಲ್‌ದ ಬಿರ್ದಿಗ್ ನಿಲೆ ಪನ್ಪುಜೆರ್
ಉರ್ಕು ಉಡಲ್‌ದ ಪಿರ್ತಿಗ್ ಬಿಲೆ ತೆರಿಯುಜೆರ್||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ಎಚ್ಚರೊಡು ತತ್ವಜ್ಞಾನೊ ಕಲಂಬರೋಡು ಪೊಣ್ಣ್‌ಗೇನೋ
ಎಚ್ಚರ್‌ದ್ ತತ್ವನೊ ಪನ್ಪೇರ್ ಮಚ್ಚರಂದ್
ಪೊಂಗಾರೆದ ಮರ ಕುರ್ಕಾಂಡ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪೂ ಉದುರಂದ್
ಪಿಂಗಾರದ ತಿರ್ಲ್‌ಡ್‌ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬುಲೆ ಉದುರಂದೆ||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ಪುಳಿಚಟ್ಟ್ ಕುಕ್ಕುಗು ಕಮ್ಮೆನ ಹೆಚ್ಚಗೆ
ಪೇರ್ ಪುಳಿಪೆರೆ ಪೊರ್ತು ಹೆಚ್ಚ ಬೊಡ್ಡಿಗೆ
ದುಂಬೊರಿ ಪನ್ತೆಗೆ ಬೆಂಜನೊಡು ಕಲ್ಲ್‌ಂದ್
ಆ ಬುಡೆದಿ ಪಂಡಲ್‌ಗೆ ತಂಜನಲ ಮಲ್ಲಾಂದ್||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ತಾನೆಡ್ಡೆ ಅಂಡ ಎಡ್ಡೆ- ಊರೊಡ್ಡೆ
ತಾನೆಡ್ಡೆ ಪನ್ನೊಂದು ಊರ್ಯರ್ಕ್ಲೆನ್ ಮಲ್ಪವೆರ್ ರಡ್ಡ್
ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆಂತಿನವು ಉಂಡು ಅವು ಪುಂಚೊಡು
ಜಿದ್ದ್ ಕಟ್ಟಿನ್ ಕ್ಲೆನ್‌ಪುಗರ್‌ವೆರ್ ಪಗ್‌ರಡ್||ಸೋಜಿಗಯೆ||
ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿನಾನಿ ಶನಿವಾರೊಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್
ಬೆಣ್ಣೆ ಕಿಟ್ಟಿನ್ ಸುಗಿಪಾಂದೆ ಬೆಣ್ಣೆನೇ ಮಂತ್ರಿಪುವೆರ್
ಸುದೆ ಕಡತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಓಡದಾಯನ ಅಂಗ್. ದಾಯೆನ್ಪೆರ್
ಬದ್‌ಕದ ಕಡಪುಗ್ ಸತ್ಯದ ಅಂಗ್ ಬೋಡ್ಚಿನ್ಪೆರ್ ||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ತಾರಿಗೆ ಪೋಯಿನಾಯೆ ತಾರೆಗ್ ಪೋವಯೆನಾ
ತಂತ್ರೋದ ಮದೆಟ್ ತಮಂತ್ರೆದ ಮರಯಾ
ನೆತ್ತಿಗ್‌ಮಯ್ಯಿ ನೀರ್ ಕಾರ್‌ಗೆ ಜಪ್ಪುಂದ್ ಮದುಪ್ಪುವೆರ್
ತತ್ತ್‌ದ್ ನಡತಿನಕ್ಲೆನ ದತ್ತಗೇ ಉಂತುವೆರ್ ||ಸೋಜಿಗಯೆ||

ಸುನಂದಾ ಎಸ್. ರೈ, *ದುಗ್ಲ, ಶಿವಭಾಗ್, ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು*

ನಮ್ಮ ಊರ್ದ ಪಾತೆರ

ನಮ್ಮ ಊರುಡುಂಡು ಔಲೌಲು ಫೈನಾನ್ಸ್
ಐಟೊಂತೆ ಉಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಊರ್ದ ಪೊಣ್ಣಾಣ್ಸ್
ಗುರ್ತಾರ್ತ ಇತ್ತ್ಂಡ ಮಾತ್ರ ನಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕು ಸಾಲ
ಇಜ್ಜಾಂಡ ಬತ್ತಿ ತಾದಿಡೆ ಈ ಪಿರಪೋಲ
ಯಂಕೊಂತೆ ಬೋಡಾಂಡ್ ತಿಕ್ಕುವಾ ಸಾಲ
ಮಾತ ಪಿದಾಯಿ ಪೋತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡಲ್ ಮಾಲ
ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ದುಡಿಟ್ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಲಿಪ್‌ಸ್ಟಿಕ್ಕ್
ಆಣುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಪುಗೆತ ಸಿಗರೇಟ್
ಬಯ್ಯಾಂಡ ಆಣುಲು ಮಾತ ಸೇರುವ ಬಾರ್‌ಡ್
ಪೊಣ್ಣುಲು ಮಾತ್ರ ಪಿದಾಯಿ ಆಣುಲೆನ ಕಾರ್‌ಡ್
ಸಾಲ ಕೇನ್ನಗ ಮೋನೆಡ್ ಆ ತೆಲ್ಕೆ ದಾನಿ!
ಕೊರಿಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಪನಂದೆ ಒಡೆ ಪೋಯಿನಿ?
ಸಾಲ ಕೊರ್ನಗನೆ ದೆಪ್ಪು ಐತ ಚಕ್ರ ಬಡ್ಡಿ
ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡ್ ಈ ಏರೆನ್ಲ ನಂಬೊಡ್ಚಿ
ಫೈನಾನ್ಸ್ ಲಾಸಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರೊಂಜಿ ಬುಡೊಡ್ಚಿ

ಡಾ. ಪಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸಾದ್, *ಅಂಬಾಡಿ- ಕಟಪಾಡಿ*

ತರೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ತರೆಕ್ಕ್

ಏರ್‌ನಾತ್‌ಲಾ ಎತ್ತರೊ
ತಿಕ್ಕುಂಡು ಬಾನೊ
ಅಕುಲಕುಲೆನ ಒಸಯೊಗು
ಅಕುಲಕುಲೆನ ಭಕ್ತಿಗ್
ಅಡಿಬುಡ್‌ಂಡ ಕಾರ್
ತಿರ್ಸಂಕು ಮುಗಲ್
ಅನಂತ ವಿಶ್ವೊಡು ಒಂಜಿ ಶೂನ್ಯ!
ನೆಲೊಟ್ಟೇ ಅಡಿಕಟ್ಟ್
ಗಟ್ಟಿ ಪಂಚಾಂಗ
ಅಂಗೋಪಾಂಗ ಸಾಂಗ ಬುಲವಣಿಗೆ
ಬೊಕ್ಕ ಲಾಗ್ ಅಕ್ಕಸೊಗು
ವ್ಯೋಮದನಂತೊಗು
ಬಾಹುಬಲಿನ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ನಿರ್ವೇದೊಗು
ತುಚ್ಛ್‌ದ್ ಉಂತು ಈ ನೆಲೊಕ್ಕು
ಜಪ್ಪಡ್ ಪಾತಾಳೊಗು
ತರೆ ಅನಂತೊಗು!
ರಡ್ಡ್ ಮೈಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಸಂದ್‌ದ್
ತರೆ ಕಾರ್‌ಗ್
ಕಾರ್ ತರೆಕ್ಕ್
ಗಾಳಿಯಾವಡ್ ಮೈ
ಅಬೆಯಾವಡ್ ಮೈ
ಒರ್ಬುಳಿಯಾವಡ್ ಮನಸ್ ಬೈಲ್
ಪಂತಿಗಾವಡ್ ಮುಗಲ ಸೇಬಿ
ತರ್ಕ್‌ದುಂತಡ್ ಮಾಧವೀಲತೆ
ಮಣ್ಣೇ ಮೈ ಲಕ್ಕ್‌ದ್
ಮುತ್ತು ಕೊರಡ್ ಬಾನ ಮಕುಟೊಗು
ಉಂತಿನಲ್ಪನೇ ಪುಂಚ ಬುಲೆದ್
ದೃಷ್ಟಿ ಅಚಲೊಡು ಕಂತ್‌ದ್
ಕಾಲಾತೀತ ಉಂತಿನ ಮಹಿಮಾ,
ಬಂಡೆದೇ ಮೈ ಪುಡತಿನ
ಬಂಡೆಲಕ್ಕನೇ ಉಂತಿನ
ಮೇರು ಮಂದ್ರಾಚಲಾ, ನಿಕ್ಕ್ ನಮನೊ!

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ,
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಕರು, ಆಕಾಶವಾಣಿ,
ಮಂಗಳೂರು -4.

ಲೆಪ್ಪುದ ಆಟ

ಬೊಲ್ಪುದ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಕತ್ತಲೆ
ಕತ್ತಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಬೆತ್ತಲೆ||
ಓಲುಂಡು ಸತ್ಯ| ನೆಗಪುಂಡು ನಿತ್ಯ|
ನಿನ್ನವು ಲೆಪ್ಪುದ ಸ್ವರೊ
ಕೇನುಂಡ ಅಲ್ಕುಂಡು ಒರಾ ||
ಎಣ್ಣೆ ನಿನೆ ಪಾಡಿಯ
ಈಯಾದೇ ಅವ್ವೇನ್ ಬೆಳಗಾಯ
ಬೊಲ್ಪುದ ಧಿಂಗಣ ಆಟೊಡು
ಓಲ್ತುಡ್ಪ ಗಾಳಿನ್ ದರ್ತ
ಅವ್ವೇನ್ ತೆಕ್ಕಾದೇ ಬುಡಿಯ ||
ಓಡಾ ಜಲ್ಲೊನು ಕೊರಿಯ
ಈಯಾದೇ ತೇಲಾದ್ ಬುಡಿಯ
ಆಯೊರ ಮುಟ್ಟುನ ಪೊರ್ತುಡು
ಓಲ್ತುಡ್ದು ಮಳಕ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ್
ಓಡೋನೇ ಕಬ್ಬೇನೇ ಪಾಡಿಯ ||
ಗಾಣೊ ಕೊಪ್ಪರ ಕೊರಿಯ
ಈಯಾದೇ ಅವ್ವೇನ್ ತಿರ್ಗಾಯ
ಎಣ್ಣೆ ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು
ಗಾಣೊನೇ ಪೊಲ್ತುದು ಬುಡಿಯ
ಎಣ್ಣೇನೇ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪಾಡಿಯ ||
ಎರು ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಕೊರಿಯ
ಕಂಡೊನು ಈಯೇ ದತ್ತ
ಫಲಪತ್ತ್ ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು
ಓಲ್ತುಡ್ಪ ಮಾರಿನ್ ದೇರ್ಕ
ಮಾತಾಲಾ ಹಾಳ್ ಧೂಲು ಮಲ್ತ ||
ಜೀವ ಆತ್ಮನು ಕೊರಿಯ
ಆತ್ಮೊನು ಮದೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಯಾ
ದೆಂಗಾದಿನ ಆ ಜಾಗ್‌ಡ್ದೇ
ಗುಟ್ಟುಡು ಕಂಡೊಂದು ಪೋಯ
ಕೊದಡನ್ ದಾಯೆಗ್ ಬುಡಿಯ ||

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್
ಏಣಗುಡ್ಡೆ, ಕಟಪಾಡಿ, ಉಡುಪಿ - 576102

ಆನಿ- ಇನಿ

ಕೃಷ್ಣನಾ ಪುರಲ್‌ದಾ ಸೊರ ಕೇನುಂಡೆಂಕ್ ಏಪಲಾ
ಕಂಡ ದಪ್ಪುನ ಉರಲ್‌ದಾ ಸೊರ ನೆಕ್ಕ್ ಉಂಡಾ ಸಮಬಲ
ಕರ್ಮಣ್ಯೇ ವಾಧಿಕಾರಸ್ತೆ ಮಾಫಲೇಷುಕದಾಚನಾ
ಕೃಷ್ಣೆ ಪಂಡೆ ಬೆಂದಿನೆಕ್ ಸಮಪಡಿ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರಯೆನಾ
ಬೆಂದಂಡುಣ್ಣಾ ಬೆಂದಂಡುಣ್ಣಾ ದುಡಿ ಅವುಲು ದುನಿಪುಂಡು
ಓ ಬೇಲೆ ನಟ್ಟಿ ನಡ್ಪಿನ ಸೊರ ಒರ್ಮೆಲ ಕೇನುಂಡು
ಪೇರ್ ಬೊರಿಪುನ ಪೊರ್ತು ಆನಗ ಪೆತ್ತ ಅಂಬಾ ಪನ್ಪುಂಡು
ಕಟ್ಟಗಾಂಡ್ ಕಟ್ಟ ಗಾಂಡ್ ಪೂಂಜೆ ಕೋ ಕೋ ಕೆಲೆಪುಂಡು
ಜಾತ್ರೆ ಉಚ್ಚಯ ನೇಮ ಸಿರಿ ಬಲಿ ಊರ ಒರ್ಮೆಲ ನಡಪುಂಡು
ಬೇತೆ ತಿಂಡಿಲೆ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ನಾಲ್ ಮೈಟ್‌ಲ ತೋಜುಂಡು
ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ ದಾಂಡಲ ಜಾತ್ರೆದಂಚಿ ಪೋವೊಡು
ರುಯ್ ರುಯ್‌ಂ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲೊರ ಕುಲ್ಲೊಡು

ಆ ಕಾಲ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡು ಅಂಚಿ ತೂಲೆ ನಿಕ್ಲೊರ
ಉರಲ್‌ದಾ ಸೊರ ಕೇನುಂಡೋಲು ಕೆಬಿಕೊರಿ ನಿಕ್ಲೊರ
ಕಂಡ ಮಾತ ನಿಗಿತೆರ್ ಪತ್ತೆ ಮಾಳಿಗೆ ಕಟ್ಯೆರ್
ಟಿ. ವಿ. ದೀದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್, ಎರುಕು ಬಿತ್ತ್, ಸಾಗೊಳಿ, ಕಲ್ಪಿನವುಲೆ ಮದತೆರ್

ಹಳ್ಳಿ ಪೋದು ದಿಲ್ಲಿ ಆಂಡ್ ಮಾತ ಸಂಗತಿ ಸಿಲ್ಲಿ ಆಂಡ್
ಊರು ಓಣೆಗ್ ಬಸ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಬದ್ಕ್ ಮಾತ್ರ ಟುಸ್ಕ್ ಆಂಡ್
ಓಲು ತೂಂಡಲ ಆಸ್‌ಪತ್ರೆ, ದಿನೊಲ ನಿಂಗೆರೆ ಐವ ಮಾತ್ರೆ
ಮಂಗಡ್ಪ್ ಪತಿನ ಪಂಜಿಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ನೂದು ಕಾಯಿಲೆ
ರೋಕೆಟ್ ಲ್ಯಾ ತ್‌ಂಡ್ ಚಂದ್ರ ನಂಚಿ, ಬಾರ ಕಲೆವೊಂಡು ಕಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿ
ಅಮೇರಿಕಾ-ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾ ತರೆ ಕಿಂಬ್ಯೆರ್ ಪೋಪಿ ನೊಂಚಿ
ಬಾರಿ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ದ ಪಂದ್ ನಮ್ಮ ಬೆರಿನೇ ಬೊಟ್ಟೊಂಡ
ಆಂಡ ನಿಕ್ಲೊರ ತಿರ್ಗ್ ತೂಲೆ ಆನಿದಾ ಗೆಲ್ಮೆನ ಇನಿ ಉಂಡಾ?
ಆನಿದಾ ಬಲ್ಮೆನ ಇನಿ ಉಂಡಾ?

ಕೆ. ಆರ್. ರೈ

ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು - 4

ಪೊಡಿ ಕಬಿತೆಲು

ಓ ಜುಮಾದಿ

ಇಂಚಾಂಟ ಎಂಚ ಪಣೆ ಬದುಕುನಾ ಸಾದಿ
ರಾಜಕಾರಣಿಗಾಂಡ್ ಸಂಪತ್ತ್, ಗಾದಿ
ಸುಳ್ಳು ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡ್ತ್ ಆತ್ಂಡ್ ರೂಢಿ
ಬಡವೆರೆನ್ ಕಾಪೊಡೇಪೊಲ ಓ ಜುಮಾದಿ

ಉದ್ಧಾರೊ

ಎಂಕ್ಲೆಗೇ ಓಟುಕೊರಿ ಮಾಂತ ಬಂಧೂಲೇ
ನಿಕ್ಲೆನಾ ಉದ್ದಾರೊ ಆಪುಂಡು ತೂಲೇ
ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿಲಾ ಇಂದು ಅಕ್ಲೆಸೋಬಾನೆ
ಹಳ್ಳಿಗೆಡ್ನೇ ಮಲ್ಪಿಜನೊ ಇದ್ದಿ ದಾನೆ?

ಅರಿ ಮಾರ್ರೈರ್

ನಿಜವಾತ್ ಬಡವೆರೆಗ್ ಸೌಕ್ಯೊತಿಕ್ಕುಂಡೊ
ಭಾಷಣ, ಗೋಷಣೆಟ್ ಬಂಜಿದಿಂಜುಂಡೊ?
ಕೆಲಸೊತಕ್ಳೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಅರಿನೆ ಮಾರ್ರ್ಯೇರ್
ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆತ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊ

ಬಡಜನೊಕ್ಕುಳೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಅರಿನೆ ತಿಂದೇರ್
ಮಲ್ಲ ಪೇಂಟೆಡ್ ಕಬೊರ್ಣ, ಮಣ್ಣ್ ನಿಂಗುವೆರ್
ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಕೊಣತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊ ದಂಡಾಂಡ್
ಬಡವೆರೆಗ್ ಬದುಕುನಾ ಧೈರ್ಯೊನೇ ಪೋಂಡ್

ಶಿಕ್ಷೆ ರಕ್ಷೆ

ಅನ್ಯಾಯೊ ಮಲ್ತಿನಕ್ಳೆಗ್ ಇದ್ದಿ ಶಿಕ್ಷೆ
ಮಾಂತಕಡೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಅಕ್ಲೆಗೇ ರಕ್ಷೆ
ಬೇತೆ ದೇಶೊಟು ಉಂಡು ತಪ್ಪುಗ್ ದಂಡೊ
ಮೂಳು, ಬಡವಗ್ ಬದುಕುನಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಂಡೊ?

ಮಾಂತೆರ್ನಾ ಒಂಜೈ

ನಮೊ ಪರಿನೀರೊಂಜೈ ಬದುಕುನಾ ಗಾಳಿ
ಅವು ಒಂಜಿಯಿಪ್ನಾಗ ದಾಯೆಗೀ ಚಾಳಿ
ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆಟ್ ಬದಲ್ ಇತ್ತ್ಂಟ
ಮೈತ್ತ ನೆತ್ತೆರ್ ಒಂಜೈ ಬಣ್ಣೊ ನೆನೆತ್ತ್ಂಟ

ಜಾತಿ-ರಾಜಕೀಯೊ

ರಾಜಕೀಯೊಡ್ತಾತ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಜಾತಿ
ನಿಜವಾತ್ ಈ ಬೇದೊ ಏರೆಗ್ ಪ್ರೀತಿ?
ಓಟುಗೂ ಬೋಡಾತ್ ದಾದ ಮಲ್ದೇರೊ
ಕುರ್ಚಿ ತಿಕ್ಕೀ ಬೊಕ್ಕೊ ನಮನ್ ತೂಪೇರೋ?

ಒಂಜೈಗ್ ಒಂಜಿ

ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಳಿಪ್ಪಿ ಮಾಮೆ ಬೋಡೂಂದು
ಪೊಣ್ಣ್ನಾನ್ ನಾಡಿಯೇ ನಮ್ಮೂರ್ದ ಸುಂದು
ದಾಯೇಂದ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕೇಂಡ್ಂಟ
ಕೊರ್ಪೆರ್ಗೆ ದರ್ಮೊಗ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ

ಉದ್ಯೋಗೊ

ಉದ್ಯೋಗೊ ಇದ್ದಿಂದ್ ದಾಯೆ ಬೇಜಾರೊ
ಒರಿ ಪುಡಾರಿನ್ ಪತ್ತ್‌ಪಾಡ್ ನಮಸ್ಕಾರೊ
ರಾಜಕೀಯೊಟು ಉಂಡು ಏಪೊಲಾ ಚಾನ್ಸ್
ಕಾರ್ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂಡಿ ಬೊಕ್ಕೊ ರೋಮೆನ್ಸ್

ಅಕ್ಲೇಗ್‌ತಿಕ್ಕೊ?

ಸ್ವರ್ಗೊತಾ ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೊ
ಅಂಚಿನಾ ವಸ್ತುಳ್ ನಂಕ್‌ವಾ ಲೆಕ್ಕೊ?
ರಾಜಕೀಯೊಟು ಒಂಜಿ ನೆಲೆಯಾಯಿಬಕ್ಕೊ
ಮೂಳು ಇತ್ನವು ಮಾಂತ ಅಕ್ಲೇಗ್ ತಿಕ್ಕೊ?

ಕೆ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ,
ಶ್ರೀ ಭಾರತೀ ಕೃಪಾ, ಬೆಳಾಲು -574240,

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ		ರೂ.
೧. ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	- ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
೨. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩. ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	- ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫. ಎನ್.ಎ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ಯೆ, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	- ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	- ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೭. ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೯೫)	- ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೮. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೬)	- ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	೧೨.೦೦
೯. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	- ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	- ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	- ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	- ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೩. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	- ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೪. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	- ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೮)	- ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	- ನರೇಂದ್ರ ರೈ, ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦
೧೮. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (೨೦೦೧)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು	೧೨.೦೦
೧೯. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	- ಎನ್.ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೨೦. ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (೨೦೦೨)	- ಡಾ. ಸುನೀತ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦
೨೧. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (೨೦೦೩)	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ

೧. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ (೨೦೦೨)	- ರಘುನಾಥ ನರ್ಕಳ	೧೫.೦೦
೨. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೨೦೦೨)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೧೫.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	- (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (೧೯೯೭)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩. ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	- (ಸಂ) ಅಮಿತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್.ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಟಿ.ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮,೨೦೦೩)	- (ಸಂ) ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
೬. ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	- (ಸಂ) ಪಿ.ಎಸ್.ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭. ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮, ೨೦೦೩)	- ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೫.೦೦
೮. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯. ಜೋಕ್ಲೆದನಿ (೨೦೦೦)	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦. ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೦)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦

೧೧. ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೨೦೦೧)	- ದಿ. ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೧೫.೦೦
೧೨. ತುಳುಲಿಪಿ (೨೦೦೧)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೧೩. ತೆಲ್ಪುತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು	- ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೩೦.೦೦
೧೪. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ	- ಡಾ. ಕೆ. ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ	೬೦.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧. ಮುಗೇರರು-ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭)	- ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ	೨೦೦.೦೦
೨. ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭)	- ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩. ನಿಲೆ (೧೯೯೭)	- ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨. ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮)	- ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩. ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪. ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮)	- ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫. ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
೬. ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮)	- ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭. ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮. ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮)	- ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯. ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮)	- ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦.ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೧೯೯೮)	- ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧.ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮)	- ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨.ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩.ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮)	- ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪.ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೧೯೯೮)	- ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫.ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಆರ್.ರೈ	೧೫.೦೦
೧೬.ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (೧೯೯೮)	- ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭.ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮)	- ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮.ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	- ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯.ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮)	- ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣಿ	೧೫.೦೦
೨೦.ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

1. ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ	2004	ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜ್	10-00
2. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ	2004	ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿವರ	-

3. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ - ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ 2004

೨೦೦೪ರ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಕ್ರ.ಸಂ. ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕೃತಿಗಳು	ಲೇಖಕರ ವಿವರ	ಬೆಲೆ ರೂ.	ಪ್ರಾಯೋಜಕರು
1. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು (ಕನ್ನಡ)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)	15	ಸುರೇಶ್ ಬಲ್ಲಾಳ್
2. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ,ತುಳು)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ	20	ಬಂಟರ ಸಂಘ, ಮಂಗಳೂರು
3. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ	20	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
4. ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್	15	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
5. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳುಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲೆಗಳು	ದಿ. ಪಕೀರ ಎಂ. ಮುಲಯ	45	ಸಮಾಜಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್
6. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು- ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಉಡುಪಿ	30	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಉಡುಪಿ
7. ಐನ್‌ಲೆಟ್ಸ್ ಸ್ಪೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ	75	ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
8. ತುಳುಲಿಪಿ (2ನೇ ಮುದ್ರಣ)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	5	ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮಿ ಮೂಡುಬಿದಿರೆ
9. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕತೆ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	20	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು'

ವರ್ಷದ ಕಿಸ್ತ್ 50.00 ಅಜೀವ ಚಂದಾ 500.00

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ರಿಜಿಸ್ಟಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-3

ಮುದ್ರಣ : ಮನೋರಮಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು. ☎: 2222683

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತೆರ್

೧೯೯೫

೧. ಮಂದಾರ ಕೇಶವಭಟ್	ಸಾಹಿತ್ಯ
೨. ಶ್ರೀ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ	ಸಾಹಿತ್ಯ

೧೯೯೬

೩. ಶ್ರೀ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ	ಸಾಹಿತ್ಯ
೪. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ	ಸಂಶೋಧನೆ
೫. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ
೬. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ	ಯಕ್ಷಗಾನ

೧೯೯೭

೭. ಡಾ.ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	ಸಾಹಿತ್ಯ
೮. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್	ಸಂಶೋಧನೆ
೯. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ಟೈಲರ್	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ
೧೦. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ	ಯಕ್ಷಗಾನ

೧೯೯೮

೧೧. ಶ್ರೀ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	ಸಾಹಿತ್ಯ
೧೨. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	ಸಂಶೋಧನೆ
೧೩. ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ	ಯಕ್ಷಗಾನ
೧೪. ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ

೧೯೯೯

೧೫. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	ಸಾಹಿತ್ಯ
೧೬. ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	ಸಂಶೋಧನೆ
೧೭. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್	ಯಕ್ಷಗಾನ
೧೮. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ

೨೦೦೦

೧೯. ಶ್ರೀ ಪಿ. ಶ್ರೀಧರ ರಾವ್	ಸಾಹಿತ್ಯ
೨೦. ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	ಸಂಶೋಧನೆ
೨೧. ಶ್ರೀ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಯಕ್ಷಗಾನ
೨೨. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಂಜೀವ ರಾವ್	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ

೨೦೦೧

೨೩. ಡಾ. ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ್	ಸಂಶೋಧನೆ
೨೪. ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ
೨೫. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ	ಯಕ್ಷಗಾನ
೨೬. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ

೨೦೦೨

೨೭. ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	ಸಂಶೋಧನೆ
೨೮. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ	ಸಾಹಿತ್ಯ
೨೯. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ	ಯಕ್ಷಗಾನ
೩೦. ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ	ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ
೩೧. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ	ಸಂಘಟನೆ

೨೦೦೩

೩೨. ಶ್ರೀ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು	ಸಂಶೋಧನೆ
೩೩. ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ
೩೪. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ್ ಬಂಗಾಡಿ	ಯಕ್ಷಗಾನ
೩೫. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಾಮನರಾಜ್	ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಚಲನಚಿತ್ರ
೩೬. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ	ಜಾನಪದ

ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್

೨೦೦೨ ೧. ಡಾ. ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್

೨೦೦೩ ೨. ಪದ್ಮಭೂಷಣ ರಾಜಶ್ರೀ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯಿನ ಬೂಕುಲು

೧೯೯೨-೧೯೯೪

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ	ಲೇಖಕರು
೧.	ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
೨.	ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
೩.	ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
೪.	ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪುನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
೫.	ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ

೬.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
೭.	ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

೧೯೯೪-೧೯೯೬

೮.	ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
೯.	ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
೧೦.	ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
೧೧.	ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
೧೨.	ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
೧೩.	ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಖಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
೧೪.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಡಾ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

೧೯೯೫-೧೯೯೭

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ	ಲೇಖಕರು
೧೫.	ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
೧೬.	ಕತೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
೧೭.	ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
೧೮.	ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
೧೯.	ಗದ್ಯ	ಪಣೆಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
೨೦.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	

೧೯೯೭-೧೯೯೮

೨೧.	ಕಾವ್ಯ-ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
೨೨.	ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
೨೩.	ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ, ಪುತ್ತೂರು
೨೪.	ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಮೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
೨೫.	ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ

೨೬.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಡಾ.ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
೨೭.	ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ

೧೯೯೮-೧೯೯೯

೨೮.	ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
೨೯.	ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
೩೦.	ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
೩೧.	ಗದ್ಯ	ಪಿರತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್. ಬಿ. ಕುಂದರ್
೩೨.	ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರದಾಸೆರೆ ಪದಕೊಲು	ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ಭಾರಧ್ವಾಜ್
೩೩.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

೧೯೯೯-೨೦೦೦

೩೪.	ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
೩೫.	ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
೩೬.	ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಪ್ರೊ. ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
೩೭.	ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
೩೮.	ಗದ್ಯಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳಿ	
೩೯.	ಕನ್ನಡೊಡು ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
೪೦.	ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

೨೦೦೦-೨೦೦೧

೪೧.	ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಬಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
೪೨.	ಕಥೆ ತನಿಕೆ	ಡಾ. ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ	
೪೩.	ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ. ಪಿ. ಕೋಡಿ ಬೆಂಗ್ರೆ
೪೪.	ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
೪೫.	ಗದ್ಯಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರಧ್ವಾಜ	
೪೬.	ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟು ದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
೪೭.	ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
೪೮.	ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್

೪೯. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಮಂಡೆಕೋಲು
೫೦. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ	ಡಾ. ಎಂ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ
ಅನು: ಡಾ. ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್		

೨೦೦೧-೨೦೦೨

೫೧. ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
೫೨. ಕಥೆ ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ. ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ	
೫೩. ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್‌ರ್‌ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
೫೪. ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
೫೫. ಗದ್ಯಕರಜನ	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	
೫೬. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಡಾ. ಎಸ್. ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
೫೭. ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ

೨೦೦೩

೫೮. ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯರ್ ಪೊಣ್ಣು ಲೈವರ್	ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
೫೯. ತುಳು ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೊಪೊದ್ದುಲು	ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
೬೦. ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಸ್ಪಂದಿನೆಂಪು	ಬಿ. ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
೬೧. ಅನುವಾದ	ಕರಿವಜ್ಜುವ ಕತೆಗಲು	ದಿ. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
೬೨. ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಂಭಾಷಲಿಸಿರಂ ನಾಟ್ಯರಿ ಪುರಿ	ಸಿ. ರಾಘವನ್

೧೯೯೮

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ವಿಜೇತರು

೧.	ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಣಿಕೊ	- ಜಾನಪದ : ಪಾಡ್ದನ
೨.	ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಪಂಬದ	- ಜಾನಪದ: ಕುಣಿತ
೩.	ಶ್ರೀಮತಿ ಪೊಡಿಮ ಬ್ಯಾರ್ತಿ	- ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ
೪.	ಶ್ರೀ ರಘುಚಂದ್ರ ಜೈನ್	- ಕಂಬಳ

೨೦೦೨

೫.	ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗೇರ್ತಿ	- ಜಾನಪದ : ಪಾಡ್ದನ
೬.	ಶ್ರೀ ಡಂಗು ಪಾಣಾರ	- ಜಾನಪದ - ಕುಣಿತ
೭.	ಶ್ರೀ ಡಾ. ಹರಿಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ	- ಜಾನಪದ ವೈದ್ಯ
೮.	ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ಟರ್ ಎ. ಸಂಜೀವ ಅತ್ತಾವರ	- ಜನಪದ ಕ್ರೀಡೆ : ತಾಲೀಮು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ

ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್

ನಾ. ವುಜಿರೆ

ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಮೊಕಲ್ನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 18 ದಶಂಬರ 2004ನೇ ದಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ " ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ದತ್ತಿ ನಿಧಿ ಉದಿಪನ ಕೂಟ, **ತುಳುಲಿಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ** ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ " ಸಮಾರಂಬೊಡು ಸುಳ್ಯದ ಸಂಪಾಜೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಮಂಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಎಂ ರಾಮಣ್ಣ ರೈ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಸುರೇಶ ಕೋಟೆಕಾರ್, ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮಿನ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿ. ಜಿ ಪಾಲ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಪತ್ತನೆ ವರ್ಸೊದ ಪರ್ಬೊ ಮಿನದನೊ ದಶವಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ಸಮಾರಂಭೊನು 15 ದಶಂಬರ 2004ನೆ ದಾನಿ ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡಪಾಯಿನ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮದಿಪುಕೊರೊಂದಿಪ್ಪುನ ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್, ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಕವಿಕುಲಾಯಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ, ಡಾ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಜ್ಯೋತಿ ಮಹಾದೇವ, ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬೋಳೂರು, ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಹುಸೈನೆ ಕಾಟಿಪಳ್ಳ, ಜೇಂಕಳ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ್, ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟ್, ಬೊಕ್ಕ ಬಿ.ಕೆ. ಪುಷ್ಪಲತಾ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂದಿರ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೊಂದೆಲ್ ಮೊಕಲ್ನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 26 ನವೆಂಬರ್ 2004ನೇ ದಾನಿ ನಡತ್ತಿನ ಬುಧಾನಂದ ಶಿವಳ್ಳಿ ಮೆರೆನ **ತುಳು ಪಾತೆರೊ** ತುಳು ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂತೊ ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಹಿರಿಯ ಭಾಷಾತಜ್ಞೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾದ್ಯಾಯ ಮೇರ್ ಗ್ರಂಥ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್, ಪಿರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಲೇಖಕೆ ಡಾ. ಬಿ.ಎಂ ರವೀಂದ್ರ, ಸದಸ್ಯೆ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಚಿತ್ರೊಡುಲ್ಲೆರ್.

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/2000-TC